

**Jalostuksen tavoiteohjelma, päivitys
2025–2029**

AUSTRALIAN TERRIERI

Australianterrierikerho ry

Hyväksytty rotujärjestön hallituksen kokouksessa 2.12.2024
SKL:n jalostustieteellinen toimikunta hyväksynyt 17.12.2024

Jalostuksen tavoiteohjelman sisältö

Sisällys

1. YHTEENVETO	3
2. RODUN TAUSTA	3
3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA.....	4
4. RODUN NYKYTILANNE.....	8
4.1. Populaation rakenne ja jalostuspohja	8
4.1.1 Populaation rakenne ja sukusiitos.....	8
4.1.2 Jalostuspohja.....	12
4.1.3 Rodun populaatiot muissa maissa	17
4.1.4 Yhteenveto populaation rakenteesta ja jalostuspohjasta	17
4.2 Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet.....	18
4.2.1 Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun käyttötarkoituksesta.....	18
4.2.2 Jakautuminen näyttely- / käyttö- / tms. -linjoihin.....	18
4.2.3 PEVISA-ohjelmaan sisällytetty luonteen ja käyttäytymisen ja/tai käyttöominaisuuksien testaus ja/tai kuvaus	18
4.2.4 Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa	19
4.2.5 Käyttö- ja koeominaisuudet	21
4.2.6 Käyttäytyminen kotona sekä lisääntymiskäyttäytyminen	22
4.2.7 Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohdista sekä niiden korjaamisesta	23
4.3. Terveys ja lisääntyminen	24
4.3.1 PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet ja viat.....	24
4.3.2 Muut rodulla todetut merkittävät sairaudet ja viat	25
4.3.3 Yleisimmät kuolinsyyt	33
4.3.4 Lisääntyminen	34
4.3.5 Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet	36
4.3.6 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä	37
4.4. Ulkomuoto.....	37
4.4.1 Rotumääritelmä	37
4.4.2 Näyttelyt ja jalostustarkastukset.....	40
4.4.3 Ulkomuoto ja rodun käyttötarkoitus.....	41
4.4.4 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ulkomuoto- ja rakenneongelmista	42

5. YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA	43
5.1 Käytetyimpien jalostuskoirien taso	43
5.2 Aiemman jalostuksen tavoiteohjelman toteutuminen	45
6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS	46
6.1 Jalostuksen tavoitteet.....	46
6.2 Suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille.....	47
6.3 Rotujärjestön toimenpiteet	49
6.4 Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin	50
6.5 Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta	52
7. LÄHTEET	53
8. LIITTEET	53

1. YHTEENVETO

Kuvaus rodusta ja sen käyttötarkoituksesta

Australianterrieri on melko vanha, alun perin pienriistaa metsästävä ja pienikokoisiin terriereihin kuuluva, aktiivinen ja itsevarma rotu. Se kehitettiin käyttökoiraksi 1800-luvun Tasmaniassa ja Australiassa pienten tuhoeläinten metsästykseseen, mutta myös suojelemaan perhettään ja lammasmaaloja käärmeiltä. Rodun alkuperäinen käyttötarkoitus on muuttunut ja tänä päivänä australianterrieri on käyttötarkoitukseltaan seurakoira.

Luonteen vaaliminen vähintään nykyisellä tasolla on tärkeää. Australianterrieri haluaa miellyttää omistajaa ja työskennellä omistajansa kanssa yhdessä - tämä ominaisuus on tehnyt rodusta suosittua seurakoira.

Australianterrieri on valpas, toimintaan valmis harrastuskoira ja energinen lenkkikaveri. Sen luonteessa on edelleen tiettyä julkeaa itsevarmuutta. Kasvattajien haasteena on karsia rodusta ääripään luonneominaisuudet, arkuus ja aggressiivisuus. Jonkin verran lisääntynyt luonteen liioiteltu pehmeys ja aggressiivisuus on huolestuttavaa – se ei kuulu itsevarman terrierin luonteenpiirteisiin.

Rodun tilanne ja jalostustavoitteet

Suomessa kasvatetaan korkeatasoisia australianterriereitä ja kasvattajia on useita. Rotua esiintyy monessa eri maassa. Suurimmat rekisteröintimaat Suomen lisäksi ovat rodun kotimaa Australia, Yhdysvallat ja Ruotsi. Yli sadan vuoden aikana on eri maissa jalostettu erilinjaisia australianterriereitä. Tekemällä yhteistyötä kansainvälisesti saadaan geenipooli säilymään mahdollisimman laajana.

Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet

Rotu kehitettiin ja se kehittyi käyttökoiraksi varsinkin pienten tuhoeläinten metsästykseseen. Australian alkuperäiseläimistöä ei esiinny maan alla asuvia jysijöitä tai luolissa asuvia metsästettäviä petoja, joten perinteisten luolaterrierien tarvetta ei siellä ollut. Alkuperämaan erityinen vaatimus liittyi käärmeiltä suojaamiseen - koirien tuli reagoida käärmeisiin ja tarpeen vaatiessa tappaa ne. Tätä tehtävää ne suorittivat sekä asuinympäristössä että lammasmaalojen ympärillä.

Karussa maassa elannon hankkiminen oli kovan työn takana. Koirat olivat luonteeltaan erittäin sitkeitä, hyvin rohkeita ja toimintakykyisiä. Niiden myös edellytettiin olevan ihmisystävällisiä, erityisesti lapsirakkaita, ja tekevän yhteistyötä ihmisten kanssa. Tältä osin vaatimukset olivat erilaisia kuin itsenäisemmin toimivilla ja selkeämmin metsästyskäyttöön käytetyillä Brittein saarten terriereillä.

Terveys ja lisääntyminen

Rodun terveystilanne on pysynyt Australianterrierikerholle annettujen tietojen perusteella suhteellisen vakiona. Avoimuuteen ja tiedonkulkuun kasvattajien välillä on panostettu ja näin edesautetaan ja ylläpidetään rodun terveyttä. Terveystietojen päivittämiseksi lähetetään vuosittain kasvattajille ns. viisivuotiskyselyt. Riskien hallinta pentueita suunniteltaessa paranee, kun kasvattajat saavat tietoa siitä, millaisia taustoja koirilla on. Jalostustoimikunnan hallussa olevat terveystiedot löytyvät Australianterrierikerhon kotisivuilta. Polvet ja silmät tulee tutkia jalostukseen käytettäviltä yksilöiltä.

Rotu ei kuulu PEVISA:an, mutta kasvattajat noudattavat yhdistyksen jalostuskriteereitä kiitettävästi.

Australianterrieriuroksilla ei juurikaan esiinny astumisongelmia ja nartut ovat olleet hyviä synnyttäjiä. Syntyneiden pentueiden pentulukumäärät ovat olleet hyvät näin pienelle rodulle.

Ulkomuoto

Ensimmäinen rotumääritelmä kirjoitettiin vuonna 1887 australialaiselle karkeakarvaiselle terrierille. Tavoitteena oli kehittää pienikokoinen, mutta vahva ja sitkeä työkoira, joka selviytyisi tehtävästä kuin tehtävästä kaikissa olosuhteissa. Australianterrieristä tuli ketterä ja vahva työkoira.

Ulkomuotojalostuksessa pääpainon tulisi edelleen olla oikean rotutyypin säilyttämisessä. Tärkeintä on säilyttää rodulle tyypilliset mittasuhteet ja linjat sekä rodun erityispiirteet, jotka tekevät australianterrieristä australianterrierin. Koiran rakenteen on oltava sellainen, että sen liikkeet ovat vaivattomat. Australianterrierin tulee pystyä vaivattomasti hyppäämään lampaan selkään, vaikka rotua käytetään enää hyvin harvoin lampaiden kanssa työskentelyyn. Pienestä koostaan huolimatta australianterrierissä ei saa olla kääpiökoiramaisia ominaisuuksia.

Tärkeimmät suositukset jalostuskoirille

Jalostuskoirien tulee olla terveitä. Jalostukseen käytetään mahdollisimman korkealuokkaisia koiria. Huomioon tulee aina ottaa jalostuskoirien terveys sekä luonteen ja ulkomuodon rotutyypillisyyden. Jalostuskoirien tulee täyttää tavoiteohjelmassa asetetut minimivaatimukset terveys- ja näyttelytulosten osalta (JTO:n kohta 6.2.). Aggressiivisesti käyttäytyvää koiraa ei saa käyttää jalostukseen.

2. RODUN TAUSTA

Australianterrieri on yksi niistä harvoista terrieriroduista, joka on kehitetty Britteinsaarten ulkopuolella. Tosin rodun perustana ovat olleet vanhat brittiläiset terrierirodut, joita siirtolaiset toivat 1700- ja 1800-luvuilla mukanaan Australiaan ja Tasmaniaan. Tietoja on sekä Tasmaniassa että Australiassa kehitetyistä, karkeakarvaisista matalista terriereistä, joiden kuvaus sopii australianterrieriin.

Australianterrierin alkuperäinen käyttötarkoitus oli pitää käärmeet sekä siirtolaisten mukana maahan tulleet rotat ja muut pikkujyrsijät poissa maataloilta ja kaupunkien tiheään asutuilta asuma-alueilta. Lisäksi ne auttoivat lampaiden ja karjan paimentamisessa sikäli, että tehtävänä oli suojella hyötyeläimiä käärmeiltä. Australianterrieri vahti lauman reaktioita ja siirtyi laitumella paikasta toiseen kätevästi lampaiden selkiä myöten hyppien ja niillä ”ratsastaen”.

Kyetäkseen tähän australianterrierin tuli olla kissamaisen ketterä eikä liian raskasrakenteinen, silti luustoltaan vahva ja luonteeltaan sitkeä työkoira. Lisäksi australianterrierillä tuli olla paimenkoiramainen halu työskennellä yhteistyössä ihmisten ja muiden koirien kanssa. Erityistä pelottomuutta, ketteryyttä ja nopeaa reagointikykyä tarvittiin käärmeiden tappamisessa. Australianterrierille on yhä edelleen tyypillistä ”tanssahteleva” hyppeleminen ja kauluskarvojen pörhisteleminen. Hyppelyn tarkoitus oli saada käärme iskemään.

Rodun ulkonäöllinen ominaisuus, runsas kauluskarvoitus, suojeli koiraa käärmeiden puremalta. Käärmeen iskiessä harhaan koiran kaulukseen, australianterrieri hyppäsi ilmaan ja kiertyen akselinsa ympäri nappasi tappavan otteen käärmeen niskasta.

Australianterrieri toimi myös vahtikoirana. Englanti karkotti aikanaan rikollisia Australiaan, joten elämä Australiassa ei aina ollut turvallista. Luvaton tunkeilijaa vastaan pieni koira oli tietenkin alakynnessä, mutta tarkkaavaisuutensa ansiosta se ehti varoittaa kotiväkeään haukkumalla lähestyvistä vaarasta. Koska australianterrieri pyöri pihamaalla ja talojen sisälläkin tuhoeläimiä torjumassa, vaadittiin siltä myös ihmisystävällisyyttä ja lapsirakkautta. Kiintymys lapsiin onkin yhä edelleen voimakas luonteenominaisuus rodussa.

Alkuaikoina australianterrierin oli todella ansaittava paikkansa käyttökoirana. Työhön kykenemättömiä yksilöitä tuskin pidettiin hengissä Australian karuissa oloissa. Rodun alkuperäinen käyttötarkoitus on tältä osin muuttunut. Tänä päivänä australianterrieri on käyttötarkoitukseltaan pääasiassa seurakoira, joka asuu yhä useammin kaupunkilaisperheessä. Käyttötarkoituksen muuttuminen on asettanut uusia haasteita varsinkin rodun luonteelle.

Australianterrierin on oltava yhteiskuntakelpoinen ja ystävällinen, mutta silti edelleen peloton ja itsevarma. Korkea aktiivisuustaso ja liikunnantarve saattaa nyky-yhteiskunnassa olla rasite, joka jäätyään tyydyttymättä kääntyy

hermostuneisuudeksi ja pahanteoksi. Kasvattajien haasteena on tasapaino rodulle tyypillisen toiminnallisuuden ja toisaalta seurakoiraelämän vaatiman rauhallisuuden välillä.

Rodun kehitys nykyiseen muotoonsa

Tiedot rodun tarkasta alkuperästä ovat olleet enimmäkseen muistitietoa ja hävinneet vuosien saatossa. Rodun alkuaikojen kasvattajat eivät olleet kiinnostuneita kirjaamaan ylös koiriensa tietoja tai syntymäaikoja.

Kuva 1. Vanha skotlantilainen terrieri

Kuva 2. Karkeakarvainen terrieri Viktorian koiranäyttelyssä vuonna 1889.

Melbournessa vuonna 1868 pidetyssä koiranäyttelyssä esitettiin ensimmäisen kerran karkeakarvainen (rough coated) terrieri. Tämän kategorian alle mahtuivat kaikki karkeakarvaiset terrierit, joten ei voida tietää, oliko vielä kyseessä ensimmäinen varsinainen australianterrieri. Vuonna 1872 Melbourne Royal näyttelyssä esitettiin viisi karkeakarvaista terrieriä, joilla kuvailtiin olleen ”mustansininen kiiltävä turkki rungossa”. (”blackish–blue sheen body coat”). Tätä on pidetty australianterrierin ensimmäisenä esiintymisenä näyttelyissä. Vuoden 1899 Sydneyn näyttelyssä oli oma luokkansa ”karkeakarvaiselle australianterrierille”, mikä osoittaa rodun vakiintuneen vuosisadan lopussa myös nimeltään.

Ensimmäiset näyttelyluettelot mainitsevat karkeakarvaisen terrierin väreiksi harmaan tan-värisin merkein, sinisen tan-värisin merkein ja mustan tan-värisin merkein. Vuonna 1873 mainitaan myös väri sandy (hiekk). Ensimmäinen maininta punaisesta väristä on vuodelta 1896, joten hiekka on alkuperäinen väri ja punainen vasta myöhemmin kehittynyt. Kuuluisan australialaisen kasvattajan Pam McDougall Douglassin kirjassa ”The australian terrier - history and origins” mainitaan, että Ch. Top Jelly Roker oli niin täydellinen näyttelykoira kuin mitä yleensä oli mahdollista kasvattaa. Tässä koirassa oli jo nykypäivän australianterrierin rotutyypin piirteet selvästi nähtävissä.

Kuva 3. Grand Ch. Torres Blue Jacket v.1930.

Kuva 4. Ch. Top Jelly Roker 1960-luvun alussa.

Sukulaisrodut, joiden kanssa yhteinen kehityshistoria

Australianterrierin kehityksessä on käytetty muun muassa skyen-, dandiedinmont- ja vanhaa skotlantilaista karkeakarvaista black & tan -terrieriä. Tiedetään, että rotuun on myös yhdistetty matalajalkaisia irlannin- ja yorkshirenterrieriä. Rotua on kehitetty monista vanhoista brittiläisistä terrieriroduista. Australianterrieri-kasvattajat saattoivat yhdistää omiin linjoihinsa muita rotuja, parantaakseen omaa kantaansa aina vuoteen 1940 saakka.

Rodulla ei siis ollut alussa suljettua rekisteriä. Varhaiset asiakirjat osoittavat, että kasvattajat käyttivät myös norwich- ja manchesterinterriereitä jalostuksessaan, on myös maininta griffonin käytöstä. Erityisesti yorkshiren- ja australiansilkkiterrierejä yhdistettiin australianterrierin kanssa. Näihin pentueisiin syntyi kaikkia kolmea rotua muistuttavia pentuja, jotka sitten rekisteröitiin siksi roduksi, jota ne eniten muistuttivat. Sama koira saattoi siis kilpailla näyttelyissä sekä australianterrierien että silkkiterrierien luokissa. Vuonna 1947 kiellettiin rotujen sekoittaminen New South Walesin osavaltiossa, ja vuonna 1952 kiello astui viimeisenä voimaan Etelä-Australian alueella.

Australianterrieri ei ole jakautunut erikseen näyttely- ja käyttölinjoihin. Eri maissa ja eri kasvattajilla on ulkomuodoltaan hieman toisistaan eroavia/poikkeavia australianterriereitä, mutta ne ovat kuitenkin rotumääritelmän sisällä olevia tyyppiä.

Ensimmäiset koirat Suomessa, koiramäärän kehitys

Ensimmäiset australianterrierit tuotiin Tanskasta Suomeen vuonna 1963. Rodun kasvatus oli 1960-luvun lopulla maassamme vilkasta ja rotua esiintyi koiranäyttelyissäkin runsaslukuisena. Silloinen kanta perustui puhtaasti tanskalaisiin koiriin, joista monilla oli englantilainen tausta. 1960-luvulla Suomessa oli paljon australianterriereitä, joilla oli äreä luonne ja niukka karva.

Suurimman alkuinnostuksen jälkeen australianterrierien kasvatus ja näyttelyissäkäynti väheni 1970-luvulla, vaikka rodun tasoa saatiin yhtenäistettyä ja luonnetta pehmennettyä Australiasta tuotujen koirien avulla. 1980-luvulla rekisteröinti- ja näyttelyissäkäyntimäärät nousivat runsaasti, mutta yhä esiintyi luonteeltaan äreitä ausseja ja ulkonäössä oli paljon epäyhtenäisyyttä.

1990-luvulla rodun terveydentilaan ja luonteisiin alettiin kiinnittää enemmän huomiota ja uusia vieraslinjaisia koiria tuotiin maahan laajentamaan geenipoolia. Australianterrierejä on tuotu Suomeen rodun alkuperämaan Australian lisäksi Ruotsista, Tanskasta, Norjasta, Yhdysvalloista, Kanadasta, Englannista, Saksasta, Uudesta Seelannista, Ranskasta, Virosta, Hollannista, Puolasta, Venäjältä ja silloisesta Tšekkoslovakiasta. Vuosina 2008–2023 kokonaisrekisteröinnit ovat olleet 137–312 välillä. Suurimmat rekisteröintimäärät Suomessa olivat vuosina 2008, 2009 (310 ja 312). Tuontikoiria on vuosittain ollut noin 3–19 kpl.

2000-luvulla yleistyi Suomessa ulkomaisen pakastesperman käyttö geenipoolin laajentamisessa. Geenipoolin laajentamisen näkökulmasta, ensimmäinen onnistunut kaksoisastutus tehtiin Suomessa vuonna 2010.

3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA

Nykyinen rotua harrastava yhdistys/järjestö ja aiemmat rotujärjestöt

Australianterrierikerho ry. on rodun rotujärjestö ja se toimii Suomen Kennelliiton alaisuudessa. Kerhon perustava kokous pidettiin 13.6.1987 ja sen nimeksi tuli Australianterrierikerho ry. Rotua harrastavaksi yhdistykseksi kerho tuli 7.12.1994. Kerhon rotujärjestönä toimi vuosina 1987–2007 Suomen Terrierijärjestö ry–Finlands Terrierorganisation fr. (STJ ry. on perustettu 1947). Kennelliiton valtuusto myönsi Australianterrierikerholle rotujärjestön aseman 19.5.2007.

Yhdistyksen toiminnasta vastaa vuosikokouksessa valittu hallitus. Hallitukseen kuuluu puheenjohtaja ja kuusi varsinaista jäsentä sekä kaksi varajäsentä. Vuosittain on erovuorossa puolet varsinaisista jäsenistä ja varajäsenet. Hallituksen puheenjohtaja valitaan kahdeksi vuodeksi kerrallaan.

Rotua harrastavan yhdistyksen tai järjestön jäsenmäärä ja sen kehitys

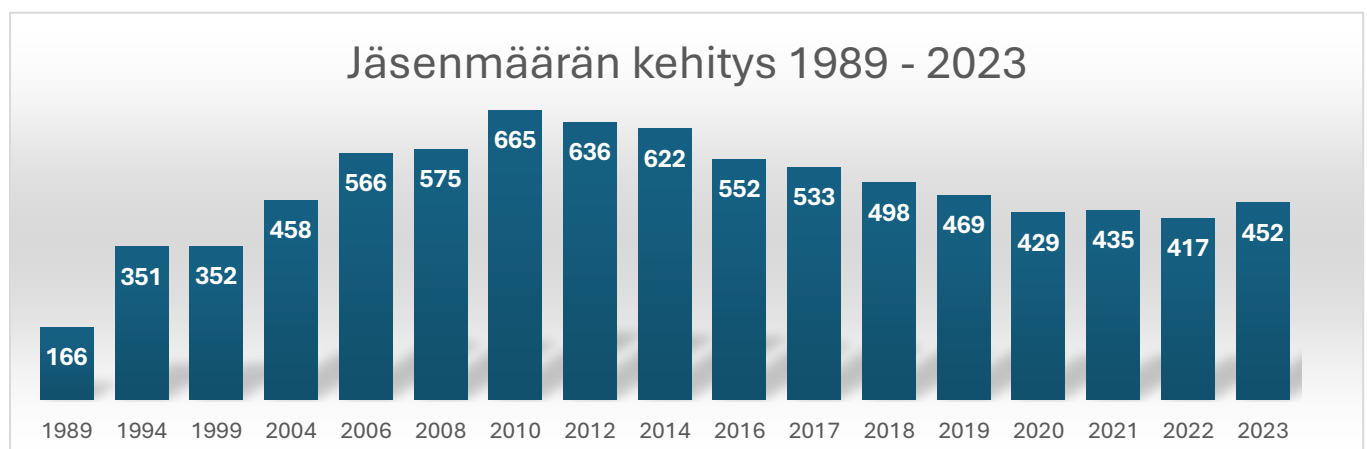
Australianterrierikerhon jäsenmäärä on vakiintunut n. 400–450 jäseneseen. Vuonna 2009 ylitettiin 600 jäsenen raja. Vuodesta 2014 jäsenmäärä on ollut laskussa. Vuoden 2023 lopussa kerhon jäsenmäärä oli 452.

Kerhon jäsenmäärä vuosilta 1989–2023. Lähde: Australianterrierikerho ry.

1989	1994	1999	2004	2006	2007	2008	2009
166	351	352	458	566	562	575	630

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
665	651	636	655	622	563	552	533

2018	2019	2020	2021	2022	2023
498	469	429	435	417	452

Jalostusorganisaation rakenne ja jalostustoimikunnan tehtävät

Jalostustoimikunta on hallituksen alainen neuvoa-antava ja ohjaava elin, jonka tehtävä on paneutua australianterrierin jalostuksellisiin kysymyksiin edistämällä näin rodun tervettä kehitystä.

Jalostustoimikunta seuraa rodun kehitystä niin terveyden, ulkonäön kuin luonteen osalta, järjestämällä jalostustarkastuksia, jälkeläisarviointoja ja järjestämällä koulutus- ja keskustelutilaisuuksia australianterrierien jalostuksesta ja kehityksestä. Jalostustoimikunta toimii kasvattajien ja rodun harrastajien tukena muun muassa tekemällä esityksiä ja suunnitelmia, vastaanottamalla jalostuksellisesti kiinnostavia tietoja australianterrierien kasvattajilta ja omistajilta sekä jakamalla tietoa.

Vuosikokous valitsee jalostustoimikunnan. Jalostustoimikuntaan kuuluu kolmesta viiteen jäsentä. Jäsenten toimikausi on kolme vuotta. Vuosittain erovuorossa on yhdestä kahteen toimikunnan jäsentä - kokoonpanon mukaan. Jalostustoimikunta valitsee keskuudestaan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja sekä sihteerin, joka voi myös olla toimikunnan ulkopuolelta. Yhdistyksen kokous voi valita jalostustoimikuntaan lisäksi yhden harjoittelijajäsenen vuodeksi kerrallaan.

Jalostustoimikunta voi nimetä itselleen tarvittavan määrän avustajia. Jalostustoimikunta tekee toiminnastaan vuosikertomuksen ja seuraavan vuoden toimintasuunnitelman, jotka esitetään yhdistyksen vuosikokoukselle.

4. RODUN NYKYTILANNE

4.1. Populaation rakenne ja jalostuspohja

Rodun perinnöllinen monimuotoisuus tarkoittaa rodun geenimuotojen (alleelien) runsautta. Puhutaan myös jalostuspohjan laajuudesta. Mitä monimuotoisempi rotu on, sitä useampia erilaisia versioita sillä on olemassa samasta geenistä. Tämä mahdollistaa rodun yksilöiden geenipareihin heterotsygotia, joka antaa niille yleistä elinvoimaa ja suojaa monen perinnöllisen vian ja sairauden puhkeamiselta. Monimuotoisuus on tärkeää myös immuunijärjestelmässä, jonka geenikirjon kapeneminen voi johtaa esimerkiksi tulehdussairauksiin, autoimmuunitauteihin ja allergioihin. Jalostus ja perinnöllinen edistyminenkin ovat mahdollisia vain, jos koirien välillä on perinnöllistä vaihtelua.

Suurilukuinen koirarotu voi myös olla monimuotoisuudeltaan suppea, jos vain pientä osaa rodun koirista ja sukulinjoista on käytetty jalostukseen tai jos rodussa on koiria, joilla on rodun yksilömäärään nähden liian suuret jälkeläismäärät. Tällaiset koirat levittävät haitalliset mutaatioalleelinsa vähitellen koko rotuun, jolloin jostakin yksittäisestä mutaatiosta saattaa syntyä rodulle uusi tyyppivika tai -sairaus. Vähitellen on vaikea löytää jalostukseen koiria, joilla ei tätä mutaatiota ole. Ihannetilanteessa jalostukseen käytetään koiria tasaisesti rodun kaikista sukulinjoista.

Monimuotoisuutta turvaava suositus yksittäisen koiran elinikäiselle jälkeläismäärälle on suurilukuisissa roduissa enintään 2–3 %, laskettuna rodun neljän vuoden rekisteröintimäärästä. Jos rodussa rekisteröidään neljän vuoden aikana yhteensä 1 000 koiraa, ei yksittäinen koira saisi olla vanhempana useammalle kuin 20–50 koiralle. Toisen polven jälkeläisiä suurilukuisissa roduissa koiralla olla korkeintaan 4–6 % laskettuna neljän vuoden rekisteröinneistä. (lähde: MMT Katariina Mäki, www.kennelliitto.fi)

4.1.1 Populaation rakenne ja sukusiitos

Australianterrierien rekisteröintimäärät (kotimaiset pennut ja tuontikoirat), keskimääräiset jalostusiät ja sukusiitosprosentit vuosilta 2023–2010 on esitetty taulukossa 1.

Taulukko 1. Vuositilasto – rekisteröinnit

Vuositilasto – rekisteröinnit vuosina 2010 – 2023. Lähde: Kennelliiton jalostustietojärjestelmä.							
	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Pennut (kotimaiset)	146	139	227	158	135	131	141
Tuonnit	3	3	4	8	7	6	8
Rekisteröinnit yht.	149	142	231	166	142	137	149

Urosten keskimääräinen jalostuskäytön ikä	4 v 10 kk	4 v 3 kk	4 v 8 kk	5 v 1 kk	4 v 5 kk	5 v 7 kk	5 v
Narttujen keskimääräinen jalostuskäytön ikä	4 v 6 kk	4 v 10 kk	4 v	4 v	4 v 2 kk	4 v 6 kk	4 v 5 kk
Sukusiitosprosentti	1,78 %	1,65 %	2,37 %	2,93 %	1,84 %	1,41 %	2,99 %

Vuositalasto – rekisteröinnit vuosina 2010 – 2023.

Lähde: Kennelliiton jalostustietojärjestelmä.

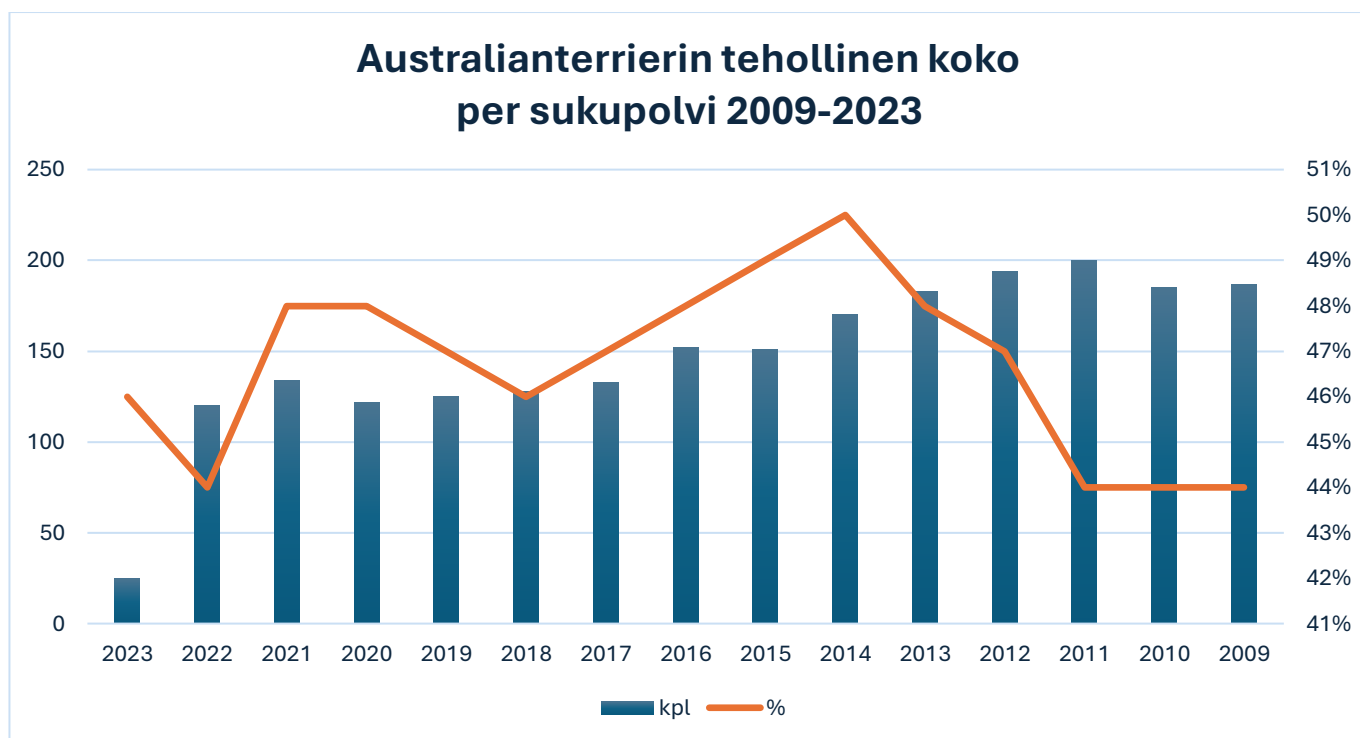
	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Pennut (kotimaiset)	172	153	147	226	192	262	268
Tuonnit	3	9	9	13	9	5	7
Rekisteröinnit yht.	175	162	156	239	201	267	275
Urosten keskimääräinen jalostuskäytön ikä	3 v 10 kk	4 v 5 kk	3 v 6 kk	3 v 8 kk	3 v 8 kk	3 v 8 kk	3 v 7 kk
Narttujen keskimääräinen jalostuskäytön ikä	3 v 4 kk	3 v 7 kk	3 v 8 kk	3 v 9 kk	3 v 4 kk	4 v	3 v 5 kk
Sukusiitosprosentti	2,65 %	1,79 %	2,26 %	2,56 %	2,74 %	2,52 %	2,42 %

Rekisteröintimäärät Suomessa

Pentuemäärät nousivat Suomessa melko tasaisesti aina vuoteen 2009 asti. Sen jälkeen rekisteröintimäärät kääntyivät laskuun ja ovat vähentyneet vuoteen 2018 asti, jolloin rekisteröitiin 131 pentua. Koronavuotena 2021 pentujen rekisteröintimäärät nousivat 10 vuoden takaiseen määrään, mutta laskivat sen jälkeen takaisin n. 140 pentuun vuosittain.

Monimuotoisuutta turvaava suositus yksittäisen koiran elinikäiselle jälkeläismäärälle on suurilukuisissa roduissa enintään 2–3 % laskettuna rodun neljän vuoden rekisteröintimäärästä. Tarkasteluajankohdan neljän viimeisen vuoden aikana (viimeisin sukupolvi) australianterriereitä rekisteröitiin yhteensä 688 yksilöä, joista tuontien osuus 2,62 % (18 yksilöä).

Ensimmäisen polven enimmäisjälkeläismäärät (2–3 %) on 14–21 pentua. Toisen polven jälkeläisiä ei tulisi olla enempää, kuin 28–42 (4–6 %).

Jakautuminen linjoihin

Suomessa australianterrieri ei ole jakautunut erillisiin näyttely- ja käyttölinjoihin. Rodussa ei ole myöskään nähtävissä selkeitä sukulinjoja. Tuontikoirissa on eri jalostuslinjoja, mutta niidenkin takana on rodun alkuperäismaan, Australian, koirakanta. Pohjoismaissa rodun sukulinjat ovat melko yhteneväiset.

Tuontikoirien vuosittainen lukumäärä

Viimeisen kymmenen vuoden aikana (2013–2023) Suomeen tuotiin 73 australianterrieriä. Tänä aikana eniten (13 kpl) koiria tuotiin vuonna 2013. Vähiten (3 kpl) koiria tuotiin vuosina: 2016, 2022 ja 2023.

Rodun jalostusurosten ja -narttujen ikä

Uroksen jalostuskäytön keski-ikä on ollut viimeisen 10 vuoden aikana alhaisimmillaan kolme vuotta ja kuusi kuukautta. Keskimääräinen uroksen jalostuskäyttöikä 10 vuoden aikana on ollut noin 4 vuotta 4 kuukautta. Uroksen keskimääräinen jalostuskäyttöikä on noussut 3 kuukaudella edellisestä JTO:n tarkastelujaksosta (2009–2018).

Nartun jalostuskäytön keski-ikä on ollut noin 3 vuotta ja 7 kuukautta. Se on hieman laskenut edellisen JTO:n tarkastelujaksosta (2009–2018). Yhteenvetona voi todeta, että viimeisen 10 vuoden aikana urosten jalostuskäyttöikä on noussut yhtä paljon kuin narttujen jalostuskäyttöikä on nuorentunut – 3 kuukautta.

Tietoa sukusiitoksesta

Sukusiitosaste tai -prosentti on todennäköisyys sille, että satunnaisesti valittu geenipari sisältää geenistä kaksi samaa alleelia (versiota), jotka ovat molemmat peräisin samalta esivanhemmalta. Saman esivanhemman tietty alleeli on siis tullut koiralle sekä isän että emän kautta. Tällainen geenipari on homotsygotinen ja identtinen. Ilman sukusiitosta suurin osa yksilöiden geenipareista on heterotsygotisia, jolloin haitalliset, usein resessiiviset alleelit pysyvät vallitsevan, normaalin alleelin peittäminä.

Sukusiitos vähentää heterotsygotisia geenipareja

Koiran sukusiitosaste on puolet sen vanhempien välisestä sukulaisuussuhteesta. Isä-tytär-parituksessa jälkeläisten sukusiitosaste on 25 %, puolisisarparituksessa 12,5 % ja serkusparituksessa 6,25 %.

Sukusiitos vähentää heterotsygotisten geeniparien osuutta jokaisessa sukupolvessa sukusiitosasteen verran, joten esimerkiksi puolisisarparituksessa jälkeläisten heterotsygotia vähenee 12,5 %. Myös todennäköisyys haitallisten resessiivisten ongelmien esiintuloon on puolisisarparituksessa 12,5 %. Sukusiitos ei periydy. Jos koiran vanhemmat eivät ole keskenään sukua, pentujen sukusiitosaste on nolla.

Koirilla on rotuja muodostettaessa käytetty runsaasti sukusiitosta. Sukusiitoksella pyritään tuottamaan tasalaatuisia ja periyttämisvarmoja eläimiä. Jos huonot alleelit esiintyvät kaksinkertaisina sukusiitoksen ansiosta, niin mikseivät hyvätkin. Toisaalta sukusiitettykin eläin siirtää vain puolet perimästään jälkeläisilleen, jolloin edulliset homotsygotiset alleeliyhdistelmät purkautuvat. Lisäksi jokainen yksilö kantaa perimässään useita haitallisia alleeleja, joiden todennäköisyys tulla esiin jälkeläisissä kasvaa sukusiitoksen myötä, joten turvallisia sukusiitosyhdistelmiä ei ole.

Haitat alkavat näkyä, kun sukusiitosaste ylittää 10 %

Tutkimuksissa on todettu sukusiitoksen haittavaikutusten alkavan näkyä eläimen sukusiitosasteen ylittäessä 10 %. Silloin todennäköisyys hedelmällisyyden ja elinvoiman heikkenemiseen kasvaa, ja nähdään esimerkiksi lisääntymisvaikeuksia, pentukuolleisuuden nousua, pentujen epämuodostumia, vastustuskyvyn heikkenemistä sekä tulehdusalttiutta. Ilmiötä kutsutaan sukusiitostaantumaksi. Jos sukusiitosaste kasvaa hitaasti monen sukupolven aikana, haitat ovat pienemmät kuin nopeassa sukusiitoksessa eli lähisukulaisten yhdistämisessä.

Sukusiitosasteen suuruus riippuu laskennassa mukana olevien sukupolvien määrästä, joten vain sellaisia sukusiitosasteita voi verrata keskenään, jotka on laskettu täsmälleen samalla sukupolvimäärällä. Jalostuksessa suositellaan neljän-viiden sukupolven perusteella lasketun sukusiitosasteen pitämistä alle 6,25 %.

Kennelliiton jalostustietojärjestelmässä sukusiitosprosentti lasketaan sillä sukupolvimäärällä, jonka kohdalla tunnettujen (tallennettujen) esivanhempien määrä ylittää vielä 50 %. Esimerkiksi kuudennessa sukupolvessa on sukutaulupaikkoja 64 esivanhemmalle.

Jos esivanhemmista vähintään 33 kpl on tiedossa, sukusiitosaste lasketaan kuuden sukupolven mukaan. Jos taas vaikkapa emän puolella ei sukutaulutiedoissa ole esivanhempia tuossa kohtaa enää ollenkaan, on kuudennessa sukupolvessa tiedossa enintään 32 koiraa, jolloin sukusiitosaste lasketaan viiden sukupolven mukaan.

Sukukatokerroin

Kennelliiton jalostustietojärjestelmässä lasketaan myös koiran sukukatokerroin. Sukukatokerroin ilmaisee, kuinka monta eri koiraa sukutaulusta löytyy suhteessa siihen, että jokainen esivanhempi esiintyisi sukutaulussa vain kerran. Sukusiitettyjen vanhempien yhdistäminen johtaa alhaiseen sukukatokertoimeen, vaikka jälkeläisen sukusiitosaste olisi nolla sen vuoksi, että vanhemmat eivät ole sukua keskenään. Alhainen sukukatokerroin siis liittyy suvussa olevan geneettisen vaihtelun vähäisyyteen, mutta se ei kuitenkaan kerro suoraan koiran heterotsygotian eli eriperintäisyyden tasosta. (lähde: MMT Katariina Mäki, www.kennelliitto.fi, 5.8.2013, päivitetty 13.1.2016).

Rodun vuosittainen sukusiitosaste

Sukusiitosasteen keskiarvo on ollut australianterrierillä välillä 1,41-2,99 viimeisen kymmenen vuoden aikana. Edellisessä JTO:n tarkastelujaksossa (2009–2018) vastaava luku oli 1,4–2,98. Yhteenvedona voi todeta, että sukusiitosaste on pysynyt samana pitkään.

4.1.2 Jalostuspohja

Suomea voidaan pitää merkittävänä australianterrierien jalostusmaana. 1990- ja 2000-luvulla rekisteröintimäärät pysyttelivät keskimäärin 200–300 vuositasolla. Vuosina 2008 ja 2009 rekisteröitiin yli 300 australianterrieriä, mikä on tähänastinen ennätys. Vuoden 2014 jälkeen vuosittain rekisteröintimäärä on laskenut rajusti ja viimeisemmän kymmenen vuoden aikana rekisteröityjä pentuja ollut keskimäärin 150 vuodessa. Alimmillaan rekisteröintimäärä oli vuonna 2018 (137 kpl). Australianterrierin asema yhtenä suosituimmista terrieriroduista voidaan sanoa vakiintuneen, vaikkakin rekisteröintimäärät ovat merkittävästi laskeneet 2000-luvun ensimmäiseltä vuosikymmeneltä.

Jalostuspohjan laajuutta kuvataan tarkastelemalla sukupolvittain jalostukseen käytettyjen urosten ja narttujen määrää, isien ja emien lukumäärien suhdetta ja tehollisen populaation kokoa. Taulukossa 2 on esitetty nämä luvut kymmenen vuoden ajalta.

Jalostustietojärjestelmän jalostuspohja per sukupolvi -luvut on laskettu nelivuotisjaksoilta. Viimeinen kussakin jaksossa mukana oleva vuosi on se, jonka kohdalla tieto näkyy. Esimerkiksi vuoden 2023 luvut on laskettu 2020–2023.

Taulukko 2. Rodun vuositilasto jalostuspohja per sukupolvi vuosina 2014–2023 (10 vuotta).

Lähde: Kennelliiton jalostustietojärjestelmä.

Vuositilasto - jalostuspohja										
	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Per sukupolvi (4 vuotta)										
- pentueet	137	136	140	126	134	140	143	158	154	171
- jalostukseen käytetyt eri urokset	82	75	83	77	79	77	79	89	90	104
- jalostukseen käytetyt eri nartut	101	100	113	101	103	109	115	133	130	144
- isät/emät	0,81	0,75	0,73	0,76	0,77	0,71	0,69	0,67	0,69	0,72
- tehollinen populaatio	125 (46%)	120 (44%)	134 (48%)	122 (48%)	125 (47%)	128 (46%)	133 (47%)	152 (48%)	151 (49%)	170 (50%)
- uroksista käytetty jalostukseen	8%	9%	11%	14%	13%	14%	15%	15%	15%	15%
- nartuista käytetty jalostukseen	9%	15%	22%	27%	28%	25%	23%	23%	23%	23%

Jalostukseen käytettyjen urosten ja narttujen osuus syntyneistä

4-vuotisjaksolla esim. sukupolven 2011–2014 käytetyistä koirista jalostusurosten osuus on ollut 15 %. Taulukosta näkee, että jalostukseen käytettävien eri urosten määrä vähenee voimakkaasti, mikä ei ole rodun elinvoimaisuuden ja geenipoolin laajuuden kannalta hyvä asia.

Nartuissa on vielä huolestuttavampi tilanne. Sukupolven 2011–2014 nartuista jalostukseen on käytetty 23 % ja tämänhetkinen tilanne on, että narttuja on käytetty 9 %.

Viime vuosina rodun rekisteröintimäärät ovat laskeneet kuin myös sekä jalostukseen käytettyjen eri urosten kuin myös eri narttujen määrät. Tosin on huomioitava, että nuorimmat koirat eivät ole vielä ehtineet jalostuskäyttöön ja niiden osuudet tulevat kasvamaan seuraavien vuosien aikana. Poikkeusvuotena voidaan pitää vuotta 2021, jolloin rekisteröintimäärät olivat rodussa suuremmat.

Isät/emät -luku

Isät/emät suhdeluku kuvaa samaa asiaa: narttuja on käytetty jalostukseen uroksia enemmän ja yksi uros on astunut noin 2 narttua. Isät-emät-suhdeluvun sukupolvittainen keskiarvo on 0,73, vaihteluvälin ollessa 0,67–0,81. Monet jalostukseen käytetyt urokset ja nartut ovat sukua keskenään - näin ollen tilanne ei ehkä rodun kannalta ole niin positiivinen kuin, mitä luvuista voisi päätellä.

Tietoa tehollisesta populaatiokoosta - MMT Katariina Mäki

Tehollinen populaatiokoko on laskennallinen arvio rodun perinnöllisestä monimuotoisuudesta. Yksinkertaistaen voidaan sanoa, että tehollinen populaatiokoko kertoo kuinka monen yksilön geenimuotoja tietyssä rodussa tai kannassa on. Esimerkiksi lukema 50 tarkoittaa, että rodun sukusiitosaste kasvaa yhtä nopeasti kuin jos rodussa olisi 50 tasaisesti jalostukseen käytettyä, keskenään eri sukuista koiraa. Mitä pienempi tehollinen koko on, sitä nopeammin rodun sisäinen sukulaisuus kasvaa ja perinnöllinen vaihtelu vähenee. Samalla sukusiitoksen välttäminen vaikeutuu. Laskelmat tehdään sukupolvea kohden.

Kun tehollista kokoa arvioidaan jalostuskoirien lukumääristä tai rekisteriaineistojen sukutauluista, laskelmat tehdään aina sukupolvea kohden. Sukupolven pituus on seurakoirilla kolmesta neljään ja käyttökoirilla viisi vuotta. Nyrkkisääntönä on, että tehollinen koko on enintään neljä kertaa tänä aikana jalostukseen käytettyjen, eri sukusten urosten lukumäärä.

Jalostuskoirien lukumäärän perusteella laskettu tehollinen koko on aina yliarvio, koska kaava olettaa, etteivät jalostuskoirat ole toisilleen sukua ja että niillä on tasaiset jälkeläismäärät. Parempi tapa arvioida tehollista populaatiokokoa perustuu rodun keskimääräisen sukusiitosasteen kasvunopeuteen, mutta tämä kaava toimii vain suljetulle populaatiolle ja aineistolle, jossa sukupuut ovat hyvin pitkiä. Tehollista kokoa voidaan arvioida myös rodun koirista otettujen dna-näytteiden avulla.

Kennelliiton jalostustietojärjestelmässä Koiranetissä käytettävää jalostuskoirien lukumääriin perustuvaa laskentakaavaa on hieman muokattu, jotta se huomioisi paremmin jalostuskoirien epätasaiset jälkeläismäärät ja keskinäisen sukulaisuuden. Jalostustietojärjestelmässä käytetään kaavaa $Ne = 4 * Nu * Nn / (2 * Nu + Nn)$, jossa

- Nu on neljän vuoden aikana käytössä olleiden eri jalostusurosten ja*
- Nn neljän vuoden aikana käytössä olleiden eri jalostusnarttujen lukumäärä*

Paras tapa säilyttää perinnöllistä vaihtelua ja estää perinnöllisten sairauksien kasaantuminen on välttää yksittäisen yksilön runsasta jalostuskäyttöä.

Eräs suositus jalostuseläinten minimimäärästä on 25 lisääntyvää urosta ja 50 narttua, jotka eivät ole keskenään läheistä sukua, eli joilla ei ole yhteisiä sukulaisia kolmen tai neljän sukupolven etäisyydellä. Tämä vastaa tehollista kokoa 67. Nykytiedon mukaan tehollisen koon tulisi lyhyellä aikavälillä olla vähintään 100 ja pitkällä aikavälillä paljon tätä isompi, jopa tuhat yksilöä, jotta sukulaistumisesta johtuva sukusiitos ei rappeuttaisi sitä. Useimmilla koiraroduilla tähän pitkän aikavälin tavoitteeseen ei päästä, joten tulevaisuudessa tarvitaan ennen pitkää risteytyksiä. Jos rodun tehollinen koko on alle 50, rotu on kriittisessä tilassa, jossa geenimuotoja häviää niin nopeasti, ettei luonto pysty tasapainottamaan tilannetta.

*Paras tapa pitää tehollinen koko mahdollisimman suurena on käyttää rodun koiria ja sukulinjoja jalostukseen mahdollisimman laajasti ja huolehtia, että koirien jälkeläismäärät pysyvät tasaisina. Toisaalta suurimmalla osalla roduistamme on kantoja myös ulkomailla, jolloin voi olla mahdollista tuoda maahan ”uutta verta”. Monella rodulla ulkomailta ei kuitenkaan ole saatavissa sen erilaisempaa geenimateriaalia kuin kotimaastakaan. *MMT Katariina Mäki 31.10.2013, päivitetty 14.1.2016*

Rodun tehollinen populaatiokoko

Australianterrierin tehollinen populaatiokoko per sukupolvenväli pienentynyt (taulukko 3.). Se on ollut 2014 vuoden jälkeen alle 50 %, joka tarkoittaa kriittisen rajan alitusta.

Taulukko 3. Viimeisen 10 vuoden aikana eniten pentuja saaneet 20 urosta (2014—2023).

Lähde: Kennelliiton jalostustietojärjestelmä.

#	Uros	Synt.	Tilastointiaikana				Toisessa polvessa		Yhteensä
			Pentueita	Pentuja	%-osuus	kumulat.%	Pentueita	Pentuja	
1	ZENON VON DEN GRAUEN ANFURTEN	2019	8	43	2,77 %	3 %	3	10	43
2	COOKTOWN ROSSI VALENTINO	2015	8	39	2,51 %	5 %	5	27	39
3	ENOMIS ROCKIN AROUND THE WORLD	2013	6	32	2,06 %	7 %	8	33	32
4	BLUEPEPPER'S THOR	2013	6	30	1,93 %	9 %	12	55	30
5	ARMIRELLI FUNNY FOR MONEY	2013	8	30	1,93 %	11 %	1	1	30
6	AL-DABARAN VIGGO	2016	5	29	1,87 %	13 %	3	13	29
7	MELUKYLÄN ZINGARETTI	2013	4	28	1,81 %	15 %	6	24	28
8	FINSWENG VIKSIVALLU	2017	4	26	1,68 %	17 %	1	6	26
9	WINK TANK MY DOUBLE O	2018	4	24	1,55 %	18 %	2	12	24
10	KONSTANTIIN VOM SCHLOSS MORDOR	2014	4	23	1,48 %	20 %	4	20	25
11	NELLYSON'S A TINY AL CA PONY	2013	5	23	1,48 %	21 %	2	8	23
12	REIMIN MARC JACOBS	2012	5	23	1,48 %	23 %	12	71	23
13	BLUEPEPPER'S FLYING-FOX	2009	4	22	1,42 %	24 %	14	66	34
14	TACHETEE BOURKE	2009	4	22	1,42 %	25 %	7	38	22
15	FINSWENG YOU CAN COUNT ON ME	2018	4	21	1,35 %	27 %	1	3	21
16	SURELY SO RICH SO FAMOUS	2011	4	20	1,29 %	28 %	15	60	20
17	AKIBA'S HEART TO HEART	2015	5	20	1,29 %	29 %	3	18	20
18	MELUKYLÄN ÄLYN HÄLY	2013	4	19	1,23 %	31 %	5	23	19
19	TEMORA'S AMERICAN HANDSHAKE	2017	3	19	1,23 %	32 %	2	8	19
20	MELUKYLÄN KARAM-B-OLA	2014	3	19	1,23 %	33 %	4	13	19

Viimeisen 10 vuoden aikana on 37 urosta tuottanut 50 % kaikista Suomessa rekisteröidyistä australianterrieripennuista. Luku on noussut viimeisestä vertailujaksosta (2009—2018), jolloin 20 urosta tuotti 26,5 % kaikista Suomessa rekisteröidyistä australianterrieripennuista. Urokset olivat syntyneet vv. 2006—2019. Urosten järjestys määritettiin syntyneiden pentujen lukumäärällä, ei pentueiden lukumäärällä (taulukko 4). 41 eri urosta on käytetty tuottamaan 50 % ajanjakson 2014—2023 pennuista.

Taulukko 4. Viimeisen 10 vuoden aikana eniten pentuja saaneet 20 narttua (vv. 2014–2023).**Lähde: Kennelliiton jalostustietojärjestelmä.**

#	Narttu	Synt.	Tilastointiaikana			Toisessa polvessa		Yhteensä	
			Pentueita	Pentuja	%-osuus	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	OPHELIA'S LAZY DAISY	2013	4	23	1,48 %	0	0	4	23
2	SASSATOWN BOOMER'S LIGHTNING	2014	4	22	1,42 %	4	18	4	22
3	HUOVISPÄIVÄN HYMYHUULET	2013	3	20	1,29 %	6	31	3	20
4	VEGARAN GOLDEN TAIL	2016	3	20	1,29 %	1	5	3	20
5	SUREPRIME'S PUMA	2015	4	20	1,29 %	8	41	4	20
6	CHARLESWOOD AYABAYA	2017	2	18	1,16 %	3	21	2	18
7	MELUKYLÄN VALO-ISA	2011	3	17	1,10 %	9	46	3	17
8	KIMBERLEY	2014	3	17	1,10 %	1	5	3	17
9	SURELY SEXY AND I KNOW IT	2011	2	17	1,10 %	1	5	2	17
10	TERHIERIN UNDER MY SPELL	2010	4	16	1,03 %	7	30	5	20
11	KISAMBA'S DREAM SURFER	2012	3	16	1,03 %	8	33	3	16
12	MILLHOUSE'S DESTINATION UNKNOWN	2011	2	16	1,03 %	1	7	2	16
13	BLUESWING NEAT NELLY	2014	2	15	0,97 %	3	16	2	15
14	SASSATOWN TUPPENCE COIN	2017	3	15	0,97 %	3	10	3	15
15	SASSATOWN HOPE	2015	3	15	0,97 %	0	0	3	15
16	BRISTREGAL YEAH WHATTA REGAL	2013	4	15	0,97 %	6	32	4	15
17	ENOMIS SHES RIGHT IN FINLAND	2013	3	14	0,90 %	3	13	3	14
18	HUOVISPÄIVÄN HIP HURRAA	2012	3	14	0,90 %	4	17	3	14
19	SUPER GIRL VOM SCHLOSS MORDOR	2018	2	14	0,90 %	0	0	2	14
20	VEGARAN GOLD HUNTER	2016	3	14	0,90 %	2	8	3	14

Viimeisen 10 vuoden aikana on 20 narttua tuottanut 21,8 % kaikista Suomessa rekisteröidyistä australianterrieripennuista. Luku on noussut viimeisestä vertailujaksosta (2009–2018), jolloin 20 narttua tuotti 17 % kaikista Suomessa rekisteröidyistä australianterrieripennuista. Jalostusnartut olivat syntyneet vv. 2010–2017. Narttujen järjestys määritettiin syntyneiden pentujen lukumäärällä, ei pentueiden lukumäärällä (taulukko 5).

Jalostuskoirien käyttömäärät

Monimuotoisuutta turvaavien rajoitusten mukaan suositus jälkeläisten maksimimäärälle on 2–3 % neljän vuoden ajanjaksolla. Pentumäärään suhteutettuna tämä tarkoittaa australianterriereillä enintään 21 pentua viimeisen neljän vuoden 2020–2023 aikana. Australianterriereillä monimuotoisuutta turvaava suositus nelivuotiskaudella 2020–2023 on ylittynyt neljällä uroksella (pentuja/pentueet).

ZENON VON DEN GRAUEN ANFURTEN (43/8)

COOKTOWN ROSSI VALENTINO (33/7)

FINSWENG VIKSIVALLU (26/4)

WINK TANK MY DOUBLE O (24/4)

Toisen polven jälkeläisiä koiralla saa olla korkeintaan 4–6 % laskettuna neljän vuoden rekisteröinneistä. Australianterriereillä tämä tarkoittaa enintään noin 40 jälkeläistä toisessa polvessa neljän vuoden aikana.

Australianterriereillä monimuotoisuutta turvaava suositus nelivuotiskaudella 2020–2023 on ylittynyt kahdella uroksella ja yhdellä nartulla (pentuja/pentueet toisessa polvessa ajanjaksolla 2020–2023).

REIMIN MARC JACOBS (51/9)
BLUEPEPPER'S THOR (49/9)
SUREPRIME'S PUMA (41/8)

Nelivuotiskauden monimuotoisuus laskenta kiinnittää erityisesti huomiota yksittäisen nuorten koirien liialliseen käyttöön, joka saattaa rodussa kaventaa geneettistä monimuotoisuutta. Australianterrierikerhon suositus on vuodesta 2006 lähtien ollut, että yksittäisellä uroksella saa olla Suomessa enintään 10 rekisteröityä pentuetta eikä jälkeläismäärä saa ylittää 5 %:a yhtenäkkään neljän vuoden (sukupolvenväli) tarkastelujakson aikana. Suhteutettuna edelliseen tarkasteluvälin pentumääriin tämä tarkoittaa lähes 35 pentua sukupolvessa. Näin suuri jälkeläismäärä ajanjaksolla ei turvaa jalostuspohjan monimuotoisuutta.

Jalostuskoirien keskinäinen sukulaisuus

Australianterrierien jalostuspohja Suomessa on suhteellisen kapea. Kasvattajat eivät aina koe voivansa tai pidä tarpeellisenä välttää linjaamista vanhoihin, tuttuihin ja suhteellisen paljon käytettyihin koiriin. Näin samojen koirien lukumäärä sukutauluissa vain lisääntyy. Eniten käytetyt jalostuskoirat siirtyvät kauemmaksi sukutauluissa, mutta samalla esiintyvät yhä useammassa sukutaulun haarassa.

Aikaisemmin käytetyimmät jalostuskoirat olivat lähinnä tuontikoiria, ja myös niiden lähisukulaisia tuotiin maahan melko paljon. Tuontikoirien sukutaulusta näkyy Koiranetissä mahdollisesti vain kolme sukupolvea, jolloin sukulaisuus jo Suomessa olevaan kantaan saattaa jäädä huomioimatta riittävästi. Koiranet ei aina tunnista tuontikoirien sukulaisuussuhteita edes rekisteröityjen sukupolvien osalta. On mahdollista, että Koiranetin antamat sukuuutokset ovat huomattavasti alhaisemmat kuin mitä niiden tosiasiallisesti tulisi olla. Kasvattajilta saattaa siis jäädä huomaamatta kaukaisempien sukupolvien läheinen sukulaisuus.

Tässä kohdassa selitetään taulukoissa 3 ja 4 esiintyvien jalostukseen eniten käytettyjen urosten janarttujen keskinäisiä sukulaisuuksia. Lähisukulaisuus on rajattu seuraavasti:

- yhteiset vanhemmat tai toinen vanhempi
- listalla esiintyvä koira ja sen vanhemmat tai toinen vanhempi

ISÄ - TYTÄR

TACHETEE BOURKE
BLUEPEPPER'S THOR

SUREPRIME'S PUMA
CHARLESWOOD AYABAYA

EMÄ - POIKA

SURRPRIME'S PUMA
MELUKYLÄN VALO-ISA

WINK TANK DOUBLE O
FINSWENG VIKSIVALLU

EMÄ –TYTÄR

SASSATOWN BOOMER'S LIGHTNING

SASSATOWN TUPPENCE COIN

TÄYSSISARUKSET

VEGARAN GOLD HUNTER & VEGARAN GOLDEN TAIL
SURELY SO RICH SO FAMOUS & SURELY SEXY AND I KNOW IT

PUOLISISARRUKSET

ARMIRELLI FUNNY FOR MONEY & MELUKYLÄN KARAM-B-OLA (isä Marble Arch Feel Like Dancing)
MELUKYLÄN ZINGARETTI & BRISTREGAL YEAH WHATTA REGAL (isä Enomis I've Got The X-Factor)

4.1.3 Rodun populaatiot muissa maissa

Merkittäviä rodun jalostusmaita ovat Suomen lisäksi myös Australia, USA, Ruotsi ja Hollanti. Australiassa rekisteröidään määrällisesti eniten australianterriereitä, mutta syrjäisen sijaintinsa takia Australiassa rekisteröidyt koirat eivät ole merkittävässä asemassa Suomessa jalostuksen kannalta. Tanskan rooli australianterriereiden kasvatuksessa oli ennen 2000-luvun alkua hyvin merkittävä, mutta viime vuosikymmeninä rodun kasvatusta on maassa vähentynyt huomattavasti. Yleisesti ottaen australianterrierikasvatus Euroopassa on melko vähäistä, mutta kasvattajia kuitenkin on useassa eri Euroopan maassa. Suomesta on lisäksi viety australianterriereitä lähes kaikkiin maihin, joissa niitä kasvatetaan.

2010-luvun alun jälkeen myös Virossa ja Venäjällä on australianterriereiden määrä lisääntynyt ja kasvatusta vakiintunut. Ennen vuoden 2022 helmikuuta Venäjältä tuotiin Suomeen useampi jalostuskoira. Vuoden -22 jälkeen tuonti Venäjältä on hiipunut Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyssodan takia. Venäjällä edelleenkin toimii kuitenkin aktiivinen australianterriereiden kasvatusta, josta ei ole kuitenkaan tarkempia määriä tiedossa.

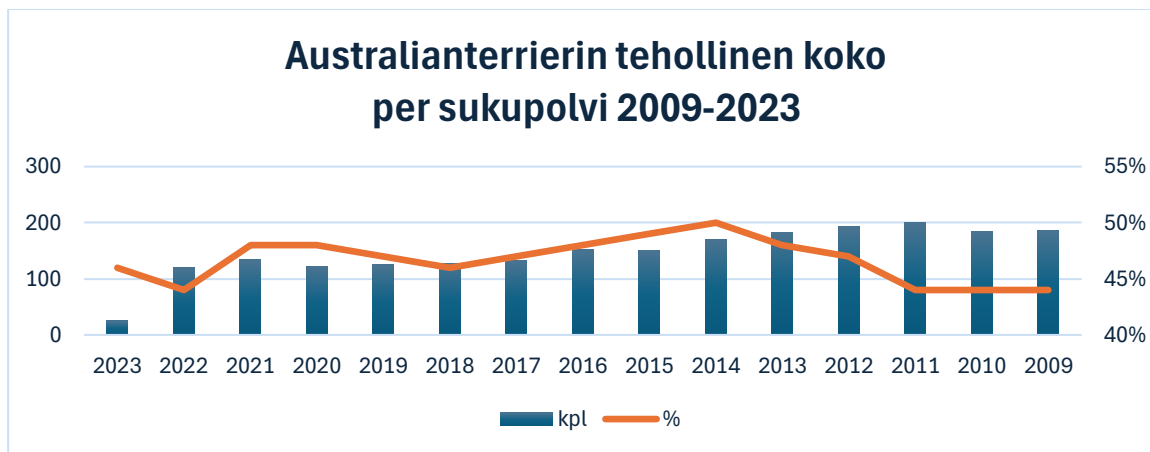
Taulukko 5. Rodun populaatiot muissa maissa 2014–2023. Lähde: Kerätty eri maiden kennelliiton tietokannoista.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Australia	396	290	302	311	332	276	414	341	325	329
USA	140	201	166	160	166	147	177			
Ruotsi	82	115	88	106	74	62	120	69	68	68
Tanska	27	14	28	31	-					
Norja	21	24	24	31	24					
Hollanti	27	25	26	31	31	23	35	49	25	30
Saksa	31	43	10	28	25	22	10	28	28	•
Iso-Britannia	27	27	44	22	23	23	37	43	33	31

4.1.4 Yhteenveto populaation rakenteesta ja jalostuspohjasta

Rodun jalostuspohjan laajuus

Viime vuosina australianterrierien rekisteröinnit ovat vakiintuneet Suomessa noin +/-150 yksilöön vuosittain. Rekisteröintimäärät ovat olleet laskussa vuodesta 2009 lähtien, poikkeuksena vuosi 2021, jolloin kaikkien rotukoirien rekisteröintimäärät olivat korkeat.

Urosten ja narttujen keskimääräinen jalostuskäytön ikä on noussut vuosina 2014—2023, eli kehityssuunta on oikea. Vanhempien koirien käyttö jalostuksessa on toivottavaa, koska koiran oma terveys on tiedossa ja koiralla on mahdollisesti jo jälkeläisiä.

Australianterrierien sukusiitosprosentti on ollut 2014—2023 1,4–3 %:n välillä eli hyvin alle suositellun maksimin 6,25 %. Rodun tehollinen populaatio on vuosina 2014–2023 ollut 35–54 yksilöä per sukupolvi. Samoina vuosina on jalostukseen käytetty vuosittain eri uroksia 25–34 ja eri narttuja 11–24 yksilöä.

Tärkeimmät jalostuspohjaa kaventavat tekijät

Rodun jalostuspohjaa kaventava tekijä on jalostukseen käytettyjen urosten ja narttujen alhainen osuus koko kannasta, minkä vuoksi perimää menetetään joka sukupolvi. Rodussa on aikaisemmin esiintynyt yksittäisten jalostuskoirien liian runsasta käyttöä, mikä on kaventanut nykypäivän koirien sukujen monimuotoisuutta. Tehollinen koko sukupolvessa on laskenut alle 50 %.

Jälkeläismäärään perustuva PEVISA-ohjelma

Australianterrierillä ei ole PEVISA-ohjelmaa

4.2. Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet

4.2.1 Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun käyttötarkoituksesta

Rotumääritelmässä kohdassa yleisvaikutelma todetaan ensin, että vahva terrieriluonne, valpas, aktiivinen ja tasapainoinen ja vielä lopuksi, että australianterrieri on ensi sijassa työkoira, mutta uskollisuutensa ja tasaisen luonteensa ansioista se sopii yhtä hyvin myös seurakoiraksi.

Hylkäävät virheet: vihaisuus ja liiallinen arkuus sekä selvästi epänormaali käyttäytyminen.

4.2.2 Jakautuminen näyttely- / käyttö- / tms. -linjoihin

Rodussa ei esiinny jakoa käyttö- ja näyttelylinjoihin, vaan omistajien kiinnostus erilaisiin harrastusmuotoihin vaikuttaa pääasiassa siihen, minkälaista toimintaa koiran kanssa harrastetaan. Nykyään australianterrieri on pääasiassa seurakoiraksi.

4.2.3 PEVISA-ohjelmaan sisällytetty luonteen ja käyttäytymisen ja/tai käyttöominaisuuksien testaus ja/tai kuvaus

Australianterrierillä ei ole PEVISA-ohjelmaa

4.2.4 Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa

Australianterrieri on aina valpas, toimintaan valmis ja energinen koira. Se on avoin, iloinen ja ympäristöstään kiinnostunut. Australianterrieri haluaa osallistua perheensä puuhiin ja olla mukana kaikessa toiminnassa. Australianterrieri vaatii omistajaltaan johdonmukaista käsittelyä ja pysyviä sääntöjä. Australianterrierin luonteessa on havaittavissa edelleen myös "paimenkoiramaisia" ominaisuuksia.

Australianterrierin vauhti, rakenne, reagointikyky, ketteryys ja miellyttämisenhalu sopivat hyvin tänä päivänä esimerkiksi agilityradoille, nose-workiin, tokoon ja pelastuskoiraharrastukseen raunioille. Australianterrierin kanssa harrastetaan myös tottelevaisuuskokeita, rallytokoa, jäljestystä, kaverikoira- ja lukukoiratoimintaa sekä terapiakoirana olemista.

Australianterrieri vaatii tarmokkaasti omaa reviiriään ja ilmoittaa vieraista helposti haukkumalla. Haukkuminen ei pitäisi jäädä päälle. Australianterrieri ei saa suhtautua tulijoihin epäluuloisesti tai varautuneesti vaan asenne vieraisiin on avoimen ystävällinen ja utelias. Australianterrieri on luonteeltaan itsevarma. Koira ei näytä olevan lainkaan tietoinen pienestä koostaan, ei puolustautuessaan uhkaa vastaan tai metsästäessään tai leikkiessään isojen koirien kanssa.

Australianterrierin luonne

Tarkastusjakson (2014–2023) aikana luonnetestikäyntejä oli 60 kpl. 51 koiralla pisteet olivat välillä 75 – 219. Yhdeksän koiran pisteet olivat välillä 0–75. Kaikista koirista 25 olivat laukaisuvarmoja, 22 laukaisukokemattomia, 3 paukkuärtyisiä ja 2 laukausalttiita. Kolmen luonnetestissä olleen australianterrierin testaus on keskeytetty (0).

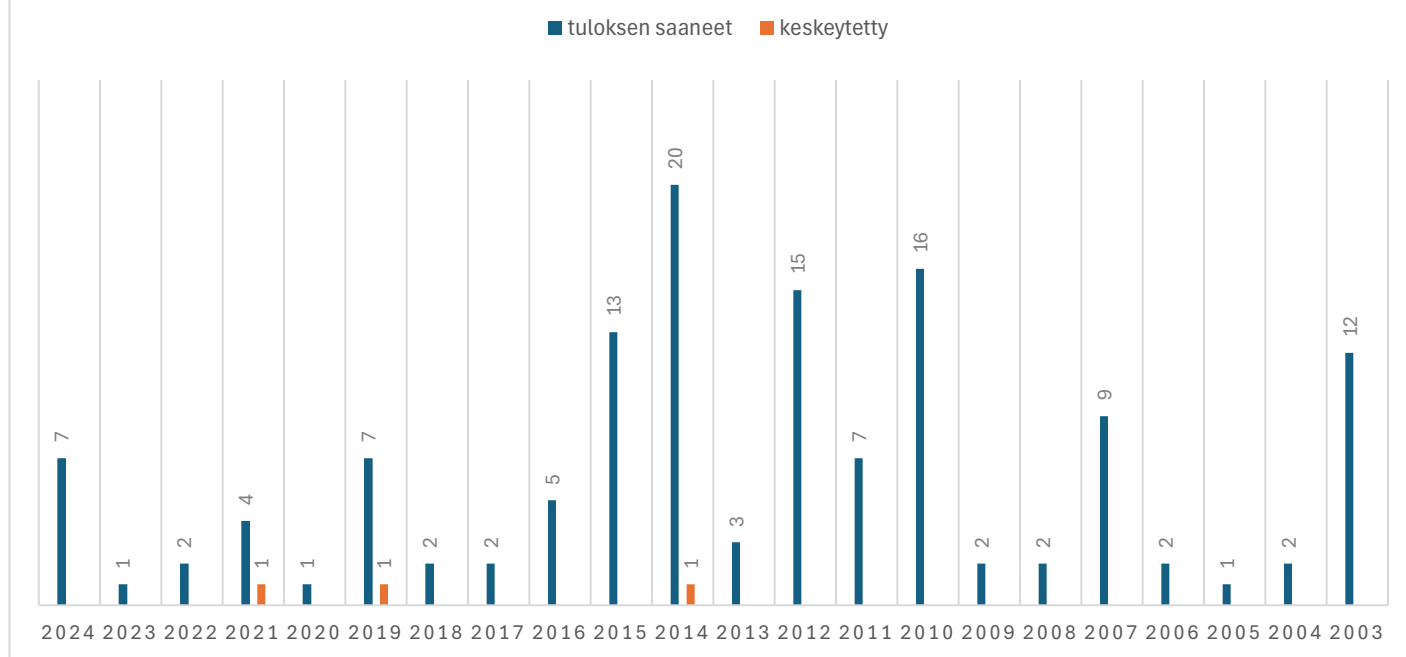
Viime vuosina luonnetestattujen koirien määrä on vähentynyt. Edellisestä tarkastelujaksosta vähennys luonnetesteissä käynnissä on rodussa ollut lähes 30 % (29,41 %).

Taulukko 8. Luonnetestien arvosanatiivistelmä 2009 – 2018. Lähde: Kennelliiton jalostustietojärjestelmä.

Arvosanajakaumat	+3	+2	+1	-1	-2	-3
Toimintakyky	-	2,4 %	47,1 %	45,9 %	4,7 %	-
Terävyys	27,1 %	4,7 %	68,2 %	-	-	-
Puolustushalu	27,1 %	4,7 %	45,9 %	22,4 %	-	-
Taisteluhalu	5,9 %	38,8 %	-	38,8 %	16,5 %	-
Hermorakenne	-	3,5 %	95,3 %	1,2 %	-	-
Temperamentti	40,0 %	31,8 %	22,4 %	5,9 %	-	-
Kovuus	11,8 %	-	70,6 %	1 %	16,5 %	-
Luoksepäästävyys	76,5 %	22,4 %	-	1 %	-	-

Luonnetestien perusteella australianterrierit ovat toimintakykyisiä (+1 kohtuullinen). Niiltä ei tule vaatia kettuterrierin terävyyttä. Rotua ei enää käytetä työtehtävissä, vaan se on pääasiassa seurakoira. Luonnetestien valossa australianterrieri on hermorakenteeltaan hieman rauhaton, joka näkyy myös siinä, että koira on temperamenttiltaan terrierille tyypillisesti vilkas, kohtuullisen tai jopa erittäin vilkas, mutta melko paljon on myös häiritsevän vilkkaita (-1a), joka käytännössä tarkoittaa jo keskittymiskyvyn puutetta. Luoksepäästävyydeltään testatut ovat olleet pääasiassa luokse päästäviä, hyväntahtoisia ja avoimia (+3) tai aavistuksen pidätyväisiä (+2a), jota luonnetesteissä kuvaillaan myös ujoudeksi.

LUONNETESTATUT AUSTRALIAN TERRIERIT 2003-2023

Australianterriereitä on luonnetestattu viime vuosina vähän, joten luonnetestien tuloksia on haastava analysoida, koska otanta on pieni. Seuraavaan JTO:n tehdään käyttäytymisen ihanneprofiili, mikä on aikataulutettu vuodelle 2025. Käyttäytymisen jalostustarkastuksella saadaan kerättyä enemmän tietoa rodun luonteesta.

Australianterrierikerho teki vuonna 2021 käyttäytymiskyselyn. Vastauksia tuli 61 aussin osalta. Iältään koirat olivat 2–16-vuotiaita. Uroksia oli yhteensä 29 ja narttuja 32. Kyselyssä kartoitettiin koiran käyttäytymistä kotona, kodin ulkopuolella, reagoitua ääniin ja haukkumista. Lisäksi kysyttiin terveystilan ja iän vaikutusta koiran käyttäytymiseen. Tulokset käyttäytymiskyselystä ovat liitteessä 7.

Jalostus- ja jälkeläistarkastus

Tarkastusjakson (2014–2023) aikana on Australianterrierikerhossa järjestetty jalostustarkastus vuonna 2023, vaikka JTO ja Australianterrierikerho ry:n säännöt velvoittavat rotujärjestön järjestämään jalostustarkastuksen, mikä rodussamme on ollut vuoteen 2023 saakka jälkeläistarkastus. Vuonna 2023 kyseessä oli myös jälkeläistarkastus, johon kutsuttiin jalostusuros jälkeläisineen.

Koska tarkastelujakson aikana on järjestetty vain yksi jälkeläistarkastus, niin otanta luonteiden suhteen on pieni. Tarkastuksessa vuonna 2023 oli 17 australianterrieriä. Jälkeläistarkastuksessa tulivat seuraavat maininnat luonteesta:

- Rauhallinen: 1 kpl
- Ystävällinen, eloisa, rodunomainen: 4 kpl
- Ystävällinen, rauhallinen, rodunomainen: 5 kpl
- Ystävällinen, rauhallinen, eloisa, rodunomainen: 7 kpl

Yhteenvetona todetaan, että vaikka tarkastelujaksona (2014–2023) on tehty vain yksi jälkeläistarkastus, rodussa on tehty jälkeläistarkastus 51 urokselle (kts. liite).

Näyttelyt

Silloin tällöin näyttelyarvosteluissa esiintyy mainintoja koiran arasta tai epävarmasta käytöksestä, mutta pääsääntöisesti australianterrierit esiintyvät näyttelyissä iloisesti ja itsevarmasti. Aggressiivisen koiran ilmoituksia Kennelliitolle tehtiin näyttelyistä australianterrieristä 4 kappaletta vuonna 2023. Vuonna 2022 tehtiin aggressiivisen koiran ilmoituksia 1 kpl.

Erot eri maiden populaatioiden välillä

Yhdistyksen tiedossa ei ole laajempia selvityksiä rodun luonteesta muissa maissa.

Sukupuolten väliset erot

Sukupuolilla ei ole sellaisia eroja luonteessa, jotka tulisivat esiin näyttelyissä/kokeissa. Osa australianterriereistä tulee mainiosti toimeen isoissakin laumoissa, osa on hyvin dominoivia eikä siedä ollenkaan toisia koiria läheisyydessään.

4.2.5 Käyttö- ja koeominaisuudet

Rodun alkuperäinen käyttö

Australianterrierin alkuperäisenä käyttötarkoituksena oli paitsi pitää rotat ja muut pikkujyrsijät sekä käärmeet poissa maataloilta ja kaupunkien tiheään asutuilta asuma-alueilta myös auttaa lampaiden ja karjan paimentamisessa, nimenomaan suojelemisessa käärmeiltä.

Australianterrieri vahti lauman reaktioita ja siirtyi laitumella paikasta toiseen kätevästi lampaiden selkiä myöten hyppien ja niillä ”ratsastaen”. Voidakseen toimia näin australianterrierin tuli olla kissamaisen ketterä eikä liian raskarakenteinen, mutta luustoltaan vahva ja luonteeltaan sitkeä työkoira. Lisäksi australianterrierillä tuli olla paimenkoiramainen halu työskennellä ihmisten ja muiden koirien kanssa yhteistyössä.

Käyttöominaisuuksien säilyttäminen

Osa nykypäivän australianterriereistä omaa yhä hyvän pikkujyrsijöiden saalistustaidon ja tämä ominaisuus on arvokas säilyttää rodussa. Metsästysominaisuuksien osalta vaihtelevuus on suurta, täysin minkäänlaisesta riistasta piittaamattomista yksilöistä kaiken liikkuvan tappaviin yksilöihin. Suomessa on tiedossa myös yhteenottoja käärmeiden kanssa. Ne eivät aina ole päättyneet hyvin, ”elintasoauksi” ei välttämättä enää ole kuivan tiukassa kunnossa eikä näin ollen riittävän nopea taistellakseen menestyksekkäästi käärmeen kanssa.

Australianterrieri oli alkujaan monitoimityökalu, jonka työ vaati tarkkaavaisuutta ja valppautta, ja lisäksi huomattavaa fyysistä energisyyttä ja nopeutta. Monipuolinen työnkuva myös vaati nopeaa oppimiskykyä ja opitun soveltamista. Kaikki nämä alkuperäisesti vaadittavat ominaisuudet ovat edelleen toivottavia monipuoliselle harrastus- ja seurakoiralle, ja ne pyritään säilyttämään rodussa. Kiintymys ihmisiin ja erityisesti lapsirakkaus mainitaan useimmissa australianterrieriä koskevissa kuvauksissa.

Tätä voidaan pitää yhtenä käyttöominaisuutena, ja luonnollisesti tämä on nykyisessä yhteiskunnassa arvokas luonneominaisuus, joka tulee rodussa säilyttää. Kasvattajien tuleekin pyrkiä käyttämään jalostukseen ainoastaan yksilöitä, joita voidaan pitää ihmisille ystävällisinä ja lapsirakkaina, muutenkin kuin oman perheen osalta. Epäluuloisuus ihmisiä kohtaan, puhumattakaan arvaamattomuudesta tai aggressiivisuudesta aikuisia tai lapsia kohtaan, ovat jalostuksessa ehdottomasti vältettäviä luonneominaisuuksia.

Vertailu rodun kotimaahan ja muihin tärkeisiin maihin

Australianterrieri on kaikkialla pääsääntöisesti seurakoira.

Kokeet

Taulukko 6. Tulostilastot 2014—2023, jokainen koira vain kertaalleen.

Lähde: Kennelliiton jalostustietojärjestelmä.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
AGI	130	112	97	114	105	105	14	61	61	103
PAKK	0	1	0	0	0	0	1	0	0	1
LTE	21	13	5	2	2	8	0	5	2	1
RT	34	51	57	35	33	28	15	22	25	28
TOKO	36	10	8	15	20	6	9	11	6	8
MH	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
MEJÄ	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0
PEKO	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
NW	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9

Hyötykoira-, virka- tai muu työkäyttö

Pohjoismaissa on muutama australianterrieri saavuttanut jäljestysvalion arvon, ja tiedossa on muutama Kaveri-, terapia-, luku- ja koulukoiratoiminnassa mukana oleva australianterrieri. Viime vuosina on ainakin yksi australianterrieri koulutettu viralliseksi hypokoiraksi.

Alkuperäiset, rodunomaiset käyttäytymistarpeet ja niiden täyttäminen

Nykypäivän australianterrierillä on harvoin mahdollisuutta rodunomaiseen pienriistan metsästyksen. Rodun alkuperäisen käyttötarkoituksen mukainen tarmokas ja valpas metsästysterrierimäinen toiminnanhaluisuus ja energisyys saattaa vaatia koiranomistajalta aktiivisuutta ja päämäärätietoista koulutusta, ettei häiriökäyttäytymistä esiinny.

Australianterrieri on rodun alkukehityksen alusta saakka elänyt ihmisten kanssa samassa taloudessa ja pihapiirissä. Elinympäristö on ollut lähempänä ihmistä kuin perinteisillä brittiläisillä terriereillä, jotka usein elivät tallissa ja ulkorakennuksissa. Samaten australianterrieri teki töitä ihmisten kanssa ja perheensä turvaksi. Rodulla esiintyykin voimakasta omistautumista perheelleen ja ihmisille yleensäkin ja australianterrieri saattaa olla onneton tai ahdistunut joutuessaan elämään vähäisessä ihmiskontaktissa. Rotu vaatii täten ihmisseuraa, eikä ole parhaimmillaan eläessään ainoastaan koiralaumassa.

4.2.6 Käyttäytyminen kotona sekä lisääntymiskäyttäytyminen

Yksinoloon liittyvät ongelmat

Pääsääntöisesti australianterrierit oppivat olemaan yksin tai koirakaverin kanssa kotona ilman ihmisen seuraa ongelmitta. Kerholle on tullut joitakin ilmoituksia merkailusta niin urosten kuin narttujenkin osalta. Samoin muutama ilmoitus haukkumisesta kotona yksinollessa. Näiden lisäksi KoiraNettiin on ilmoitettu kuolinsyiksi yksinolo-ongelmat kahdella koiralla.

Lisääntymiskäyttäytyminen

Lisääntymiskäyttäytymisessä ei ole havaittu normaalista poikkeavaa käytöstä. Kasvattajille tehtyjen kolmivuotiskyselyjen mukaan uroksilla ei ole ollut astumisvaikeuksia. Astutukset sujuvat normaalisti ja samoin nartut ovat pääsääntöisesti hyviä synnyttäjiä. Muutamia synnytysvaikeuksia, joissa on jouduttu turvautumaan sektioon, on ilmoitettu. Näissä tapauksissa on ollut selkeä syy sektioon, pentu väärässä asennossa, kuollut pentu tai

liian suuri pentu.

Sosiaalinen käyttäytyminen

Australianterrierit ovat pääosin hyvin ystävällisiä ihmisille ja usein tulevat toimeen myös muiden koirien kanssa, kun saavat tutustua rauhassa. Muutamia ilmoituksia on koirista, jotka vierastavat joitain ihmisiä, mutta tämä on harvinaista.

Moni australianterrieri elää useamman koiran laumoissa. Yleinen käsitys on, että seurallisena ja aktiivisena rotuna australianterrieri nauttii koiraseurasta. Ensikohtaamiset toisilleen vieraiden urosten ja joskus myös narttujen kesken voivat tosin olla ärhäköitä, toisaalta moni kaupungissa asuva australianterrieri käy koirien ulkoilualueilla ja viihtyy isoissakin koiralaumoissa.

Rodussa esiintyy vaihtelua sosiaalisen käyttäytymisen suhteen. Jonkinasteinen dominanssitaipumus tai samaan sukupuoleen kohdistuva aggressiivisuus voidaan hyväksyä, jos se pysyy kohtuullisena ja hallittavissa olevana. Hallitsematon, kaikkiin koiriin kohdistuva tai salakavala (arvaamaton) aggressiivisuus ei ole hyväksyttävää. Aggressiivista koiraa ei saa käyttää jalostukseen. KoiraNetissä kuolinsyyksi on ilmoitettu 2 koiran osalta lopetus käytös- tai käyttäytymishäiriöiden vuoksi. Ne ovat ”lopetus käytös- tai käyttäytymishäiriöiden vuoksi” (1 kpl) ja ”yksinolo-ongelmat” 1 kpl. Vertailuna edellisten JTO:n tarkastelujakson aikana, tilanne on tältä osin parantunut. Edellisessä tarkastelujaksossa luonteen vuoksi oli lopetettu 13 aussia. Australianterrierikerho seuraa kuolinsyitä KoiraNetistä. Tällä hetkellä ei ole vireillä tarkempia selvityksiä käyttö- tai käyttäytymishäiriöiden osalta.

Pelot ja ääniherkkyys

Kaikkiaan kymmenen selkeästi ääniherkkää koiraa ilmoitettiin syksyn 2015 kyselyssä. Tämän kyselyn jälkeen jäsenistölle on tehty käyttäytymiskysely vuonna 2021 (liite 6). Lisäksi ilmoitettiin joitakin ääniin ja laitteisiin, kuten ruohonleikkuri ja imuri, aggressiivisesti suhtautuvia koiria. Kuitenkin yli 90 % koirista eivät reagoineet mihinkään ääniin. Selvästi arkoja koiria ei saa käyttää jalostukseen.

Ikään liittyvät käytöshäiriöt

Australianterrierit ovat pääosin hyvin ystävällisiä ihmisille ja usein tulevat toimeen myös muiden koirien kanssa, kun saavat tutustua rauhassa. Muutamia ilmoituksia on koirista, jotka vierastavat joitain ihmisiä, mutta tämä on harvinaista.

Rakenteelliset tai terveydelliset seikat, jotka voivat vaikuttaa koirien käyttäytymiseen

Australianterrieri on normaalisti rakentunut koira, jonka rakenne ei aiheuta terveysongelmia ja sitä kautta muutoksia käyttäytymisessä. Muutamia yliseksuaalisia uroksia rodussa tavataan, mutta nämäkin ovat lähinnä yksittäisiä tapauksia. Rodussa on joitakin yksilöitä, joilla kilpirauhasen vajaatoiminta on oireillut nimenomaan ääniherkkyytenä.

4.2.7 Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohdista sekä niiden korjaamisesta

Keskeisimmät ongelmakohdat

Yksittäisen australianterrierin luonteen analysointi jää pitkälle omistajan varaan. Kasvattajien tulee suhtautua kriittisesti jalostuskoiriensa luonteisiin ja perehtyä mm. Kennelliiton luonnetyöryhmän laatimaan rotuprofiiliin, joka vastaa hyvin rodulle haluttua käytöstä. Myös kasvattien ohjaaminen jalostustarkastuksiin ja luonnetta mittaaviin testeihin olisi tärkeää. Rotujärjestön tavoitteena on laatia rodulle käyttäytymisen jalostustarkastuksen ihanneprofiili vuonna 2025, jonka toivotaan antavan lisää työkaluja rodun luonteen seuraamiseen.

Rodussa esiintyy yksittäisiä äärimmäisen kovia ja helposti kiihtyviä yksilöitä sekä myös liian herkkiä ja pehmeitä stressialttiita yksilöitä. Koska australianterrieri on alkuperäiseltä käyttötarkoituksestaan aktiivinen työkoira, ja myös nykyinen rotumääritelmä korostaa tätä maininnoilla ”Vahva terrieriluonne, valpas, aktiivinen ja tasapainoinen ” ja ”Ensi sijassa työkoira”, tulee australianterrierin toimintakyvyn säilymisen olla yksi ensisijaisimmista jalostuskriteereistä.

Kuolinsyytilastossa on kaikkiaan 18 koiran lopetussyyntä on jokin käyttäytymisongelma. Keski-ikä lopetetuilla on 5 vuotta 8 kuukautta. Kaikki koirat tarvitsevat hyvän hermorakenteen ja niiden tulee pärjätä nyky-yhteiskunnassa, jossa australianterrierikin on ihmisen seuralainen, kuten se on ihmisten kanssa viihtyvä rotu muutenkin ja käytöltään ensisijaisesti seurakoira, joille ystävällisyys ja hyväntahtoisuus ovat myös erittäin olennaisia.

Vuosina 2014–2023 australianterriereillä kirjattiin 60 luonnetestitulosta. Testitulosten osa-alueista tarkasteltiin tätä JTO:ta varten toimintakykyä ja taisteluhaluja, jotka molemmat ovat australianterrierin työkoiraominaisuuksien kannalta oleellisia luonneominaisuuksia. Tarkastelussa laskettiin sellaiset tulokset, joita voidaan pitää epätoivottavina australianterrierille.

Negatiiviset arvosanat

Toimintakyky

- Riittämätön 4 tulosta 60 testatusta 6.66 %

Taisteluhalu

- Riittämätön 12 tulosta 60 testatusta 20 %

Ongelmien syyt ja vähentäminen

On mahdotonta sanoa, onko olemassa mitään määritettävää syytä luonteessa esiintyvillä ongelmilla, koska ei ole pidemmän ajanjakson tietoa luonteiden kehityksestä tai edes siitä, minkälaisia luonteita rodussa on esiintynyt eri vuosikymmeninä ja eri maissa. Lisäksi on huomioitava, että ennen luonteiden ja temperamenttien analyysityökalujen kehittymistä ja mittaamiseen kehitettyjä testejä luonteiden arviointi oli subjektiivista. Näin on toki edelleen silloin, jos jalostukseen käytettävältä yksilöltä ei löydy luonnetestiä tai luonnekuvausta.

Koska australianterrieriä ei enää juurikaan käytetä alkuperäiseen käyttötarkoitukseen vaan se on tällä hetkellä pitkälti seurakoira, luonteeseen ei ehkä olla kiinnitetty rodun kasvatuksessa merkittävää huomiota. Viime vuosikymmeninä niin australianterrierien kuin monien muidenkin rotujen kasvatuksessa on painopiste ollut terveydessä. Tämä on saattanut muuttaa jalostusvalintojen painopistettä siten, että erilaiset mitattavat terveystulokset ovat olleet tärkeämpiä kuin luonteen perusteellinen analysointi.

Luonnetestiä paremmin rodun käyttäytymisen kartoittamiseen sopisi Kennelliiton käyttäytymisen jalostustarkastus, jossa mitataan nimenomaan seurakoirillekin tärkeitä käyttäytymisominaisuuksia. Rotumääritelmä ja rodun alkuperäinen käyttötarkoitus ovat kasvatustyön ohjenuoria. Selvästi arkaa tai vihaista koiraa ei saa käyttää jalostukseen.

4.3. Terveys ja lisääntyminen

4.3.1 PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet ja viat

Australianterriereillä ei ole PEVISA-ohjelmaa.

4.3.2 Muut rodulla todetut merkittävät sairaudet ja viat

Australianterriereillä esiintyy seuraavia sairauksia. Sairaudet on lueteltu aakkosjärjestyksessä. Sairauksien kuvausten tietolähteinä on käytetty Kennelliiton internet-sivuja/jalostus ja kasvatus ja artikkelitekstejä. Jalostustoimikunta on tehnyt uusimman terveyskyselyn kaikille australianterrierin omistajille keväällä 2023. Lomake on lähetetty jäsenille ja se on julkaistu somessa, joten vastaamiseen ei ole edellytetty rotujärjestön jäsenyyttä.

Jalostustoimikunta lähetti kasvattajille kyselyn vuonna 2023, mitä sairauksia ja vikoja he pitivät rodussa yleisempinä. Kyselyyn vastasi 19 kasvattajaa, JTO:n sairauksien kohtaan vastasi 17 kasvattajaa. Polvien ristsiteet huolestuttavat eniten (12 kpl). Polven ristsidevauriot on lisätty perinnöllisten sairauksien listaan. Rotujärjestölle ristsidevaurioita on ilmoitettu 34 kpl. Seuraavaksi huolestuttavimpana vikoina kyselyssä kasvattajat pitivät hammaspuutoksia ja purentavikoja.

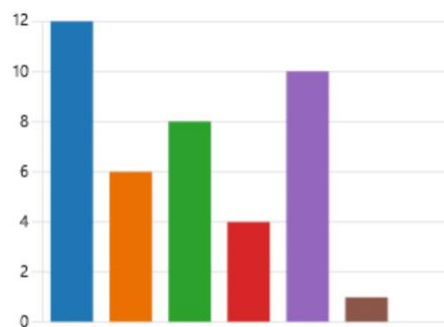
Kasvattajakysely – syksy 2023

(vastaajia 17/19)

1. JTO päivitys - rodussa todetut merkittävät sairaudet ja viat. Mitkä sairaudet ja viat olisi mielestäni oltava Jalostuksen tavoiteohjelmassa jo mainittujen sairauksien lisäksi? Voit valita useita vaihtoehtoja ja halutessasi kirjoittaa perusteluja.

Lisätietoja

● Polvien ristsiteet	12
● Syöpä/kasvainsairaudet	6
● Purentaviat	8
● Kivesviat	4
● Hammaspuutokset	10
● Häntämutkat	1
● Muu	0

Rotuyhdistyksellä on kaikkiaan 1189 eri merkintää sairauksista, jotka on julkaistu julkisella terveystietolistalla. (Sairauksien lukumäärät on otettu 13.10.2024 julkaistusta terveystietolistasta.) Jalostustoimikunta ylläpitää julkista terveystietolistaa, johon on kerätty rotujärjestölle ilmoitetut sairaudet ja sairauksia on poimittu myös julkisista koiratietokannoista KoiraNetistä ja ulkomaalaisista julkisista tietokannoista, esim. HundData jne. Listalla on kerrottu sairauden puhkeamisikä, mikäli se on tiedossa.

Atopia

Atopia on elinikäinen vaiva, joka on kontrolloitavissa, muttei parannettavissa. Ruoka-aineallergia on koiralla atopiaa huomattavasti harvinaisempaa. Vain 10 % iho-oireisista koirista kärsii ruoka-aineallergiasta, jolloin koiralla on yleensä myös ruuansulatuskanavan oireita (ilmavaivat, ripuli). Atooppista tai allergista koiraa ei saa käyttää jalostukseen.

Atopia on tyypillisesti nuoren aikuisen koiran sairaus ja oireet alkavat suurimmalla osalla atooppikoista 6 kk – 3 vuoden iässä. Allerginen nuha, astma ja silmän sidekalvontulehdus ovat koiralla harvinaisia. Koira reagoi ihollaan ja atopia onkin koiran yleisin ihosairaus. Atopiaan liittyvien toistuvien ihon bakteeri- ja hiivatulehdusten esiintymisestä on päätelty, että atooppikkokoirilla olisi puutteellisesti toimiva soluvälitteinen immuunivaste. Atopialle tyypillistä on, että oireet helpottuvat ja pahenevat kausittaisesti ainakin sairauden alkuvaiheessa. Jos oireet ovat heti alkuun jatkuvia, voidaan hyvällä syyllä epäillä ruoka-aineallergiaa aiheuttajaksi.

Atooppinen iho kutisee, minkä seurauksena koira raapii ihonsa rikki. Turkki on hilseilevä ja huonokuntoinen sekä ohut tai jopa paikoin kalju. Niiltä alueilta, joissa kutina on voimakkainta, iho paksunee jatkuvan raapimisen ja kalvamisen seurauksena sekä tummuu. Muutokset paikallistuvat naamaan (huulet ja silmien ympärys), korviin, tassuihin, jalkoihin, leukaan ja vatsan alle (kainalot ja nivuset). Joillakin koirilla jatkuva kutina aiheuttaa myös käyttäytymisen muutoksia, esim. ärtyisyyttä. Toistuvat korvatulehdukset ovat eräs tavallisimmista atoopikon iho-oireista.

Koiran kutinan syy on selvitettävä huolellisesti. Jos muuta selittävää syytä ei löydy ja koiralla on atopiadiagnoosin tekemiseen oikeuttavat oireet, koiralle tehdään joko ihostesti tai allergiavasta-aineita etsitään verestä. Koiran atopian hoitoon käytetään monia eri hoitomuotoja. Kaikkein tärkein on allergeenialtistuksen vähentäminen esim. toistuvien pesujen ja ympäristön saneerauksen avulla. Jollei näiden toimenpiteiden ja sekundaaristen bakteeri – ja hiivatulehdusten hallinnalla päästä riittävään lopputulokseen, voidaan allergiatestin tulosten perusteella aloittaa siedätyshoito ja/tai lääkehoito. *(Kennelliiton sivuilta 13.10.24)*

Jalostustoimikunnalle on tehty 13.10.2024 menessä 53 ilmoitusta. Australianterrierikerho teki jäsenistölle vuonna 2022 terveyskyselyn koskien atopiaa ja allergioita. Nämä vastaukset on julkaistu julkisella terveystalalla. Kaikilla ei ole ollut eläinlääkärin diagnoosia, vaan ilmoitukset perustuivat omistajien tai kasvattajien tekemiin ilmoituksiin. Atooppista tai allergista koiraa ei saa käyttää jalostukseen. Atopian, allergian ja muiden immunologisten sairauksien kohdalla on huomioitava geneettinen tausta. Pieni jalostuspohja altistaa näille sairauksille.

Diabetes

Diabeteksessa haiman betasolut menettävät kykynsä tuottaa insuliinia. Yleisin oire on lisääntynyt juominen ja virtsaaminen. Koira yleensä syö hyvin, mutta laihtuu, on väsynyt ja haluton. Pahimpia oireita ovat oksentelu, syömättömyys, vatsan aristus ja voimattomuus. Taipumus diabetekseen periytyy. Laukaisevina tekijöinä tunnetaan mm. vääränlainen ravinto, liikalihavuus ja vähäinen liikunta. Diabetekseen sairastunutta koiraa ei saa käyttää jalostukseen. Julkisella terveystalalla on 156 kpl diabetekseen sairastuneita koiria. Listalla on kerrottu sairauden puhkeamisikä, mikäli se on tiedossa.

Epilepsia

Epilepsia on aivojen sähköisen toiminnan häiriö, joka on koiran yleisin neurologinen sairaus. Kohtauksien luonne vaihtelee. Kohtauksen aikana koira voi olla tajuissaan tai tajuton. Kohtauksia saavaa koiraa ei tule käyttää jalostukseen. Yhdistelmää, joka on tuottanut sairaan yksilön, ei tule uusia. Samoin on vältettävä riskilinjojen yhdistämistä. Mikäli koiralle tulee toinen tai jopa tätä useampia epilepsiajälkeläisiä, ei jalostustoimikunta suosittele enää sen käyttöä jalostukseen. Epilepsiaa sairastavaa koiraa ei saa käyttää jalostukseen. Julkisella terveystalalla on 37 ilmoitusta epilepsiasta. Listalla on kerrottu sairauden puhkeamisikä, mikäli se on tiedossa.

Harmaakaihi eli katarakta

Perinnöllinen harmaakaihi (ent. hereditaarinen katarakta, HC) samentaa silmän linssin osittain tai kokonaan. Useimpien muotojen periytymismallia ei vielä tiedetä. Sairauden alkamisikä vaihtelee suuresti. Perinnöllinen kaihi on yleensä molemminpuolinen ja johtaa sokeuteen, jos linssien samentuminen on täydellinen. Jos kaihisamentuma jää hyvin pieneksi, sillä ei ole vaikutusta koiran näkökykyyn. Edennyt kaihi aiheuttaa silmän sisäistä suonikalvontulehdusta ja siten voi aiheuttaa kipua.

Katarakta eli kaihi voi olla perinnöllinen tai ei-perinnöllinen, synnynnäinen tai hankittu. Syntymän ja 8 viikon iän välillä todetut kataraktat ovat synnynnäisiä. Esimerkkinä hankitusta kataraktasta on sokeritautiin liittyvä, usein hyvin nopeasti täydelliseksi kaihiksi kehittyvä diabeettinen katarakta.

Muita esimerkkejä hankitusta kaihistä ovat esimerkiksi vanhuuden kaihi ja PRA:han liittyvä toissijainen kaihi. Ns. nukleaariskleroosi (ei luokitella kaihiksi) on normaaliin ikääntymiseen liittyvä muutos, jossa linssin ydin tiivistyessään muuttuu 'opaalinharmaaksi'. Muutoksella ei ole merkittävää vaikutusta näkökykyyn.

Kaihi voidaan poistaa leikkauksella fakoemulsifikaatiomentelmällä. Perinnöllinen kaihi -diagnoosin saanutta koiraa ei saa käyttää jalostukseen. Poikkeuksena ovat perinnölliseksi todetut ja oletetut muut vähämerkitykselliset linssin kaihimuutokset (mm. sileäkarvaisen noutajan etu Y-sauman pistemäiset kaihimuutokset), joita saa käyttää jalostukseen terveen kumppanin kanssa. (Kennelliiton sivuilta 13.10.24)

Julkisella terveystilalla on 109 kataraktailmoitusta. Tämän lisäksi rotujärjestöllä on kerättyä julkiselle terveystilalle 512 koiraa, koiden silmistä eläinlääkäri on tehnyt erilaisia diagnooseja. Listalla on kerrottu sairauden puhkeamisikä, mikäli se on tiedossa.

Seuraavassa taulukossa kaikki silmätutkimuslausunnot 2014–2023. Lähde: Kennelliiton jalostustietojärjestelmä.

Vuosi	Syntyneitä	Tutkittu	Tutkittu %	Terveitä	Terveitä %
2014	155	51	33%	46	90%
2015	176	71	40%	64	90%
2016	185	65	35%	62	95%
2017	142	55	39%	54	98%
2018	138	70	51%	59	84%
2019	144	53	37%	49	92%
2020	151	60	40%	59	98%
2021	226	72	32%	71	99%
2022	143	40	28%	40	100%
2023	143	11	8%	11	100%

Diagnoosi	Esiintymiä
Distichiasis, todettu	1
Ei todettu perinnöllisiä silmäsairauksia	515
Kaihin laajuus, Kohtalainen	1
Kaihin laajuus, Laaja	2
Kaihin laajuus, Lievä	1
Katarakta, jonka sijaintia ei ole määritelty, Epäilyttävä	2
Kortikaalinen katarakta, Todettu	9
Kuivasilmäisyys, Todettu	1
Muu verkkokalvon sairaus, Todettu	1
Muu vähämerkityksellinen kaihi, Todettu	9
Nukleaarinen katarakta, Todettu	1
PHTVL/PHPV, Sairauden aste 1	2
PPM, iris-iris, Todettu	7
Puutteellinen kyynelkanavan aukko, Todettu	1
RD, multifokaali, Todettu	1
Sarveiskalvon dystrofia/degeneraatio, Todettu	1
Silmämuutosten vakavuus, Lievä	5
Totaali katarakta, Todettu	1
Viikkuluomen rauhasen esiinluiskahdus, Todettu	1

Vuosina 2014–2023 on 1603 kpl rekisteröityjä australiaterriereitä. Niistä 548 koira on tutkittu silmiltään. Tämä tarkoittaa, että tutkittuja koiria on 34,3 % kannasta tuona aikana. 515 australiaterrierillä ei ole todettu perinnöllisiä silmänsairauksia vuosina 2014–2023. Oheisesta taulukosta on nähtävissä löydökset, joita silmistä on diagnosoitu.

Kilpirauhasen vajaatoiminta

Kilpirauhasen vajaatoiminnan taustalla on tavallisimmin immunologinen kilpirauhasen tulehdusreaktio, lymfocytaarinen tyreoidiitti. Kilpirauhasen vajaatoiminta on autoimmuunisairaus, jolla on geneettistä taustaa. Kilpirauhasen vajaatoimintaa sairastavaa koira ei saa käyttää jalostukseen.

Kilpirauhasen vajaatoimintaa poteva koira on tyypillisesti kooltaan keskikokoinen tai suuri ja iältään keski-ikäinen. Kliiniset oireet kehittyvät, kun noin 75 % kilpirauhaskudoksesta on tuhoutunut, joten sairaus on voinut olla olemassa kuukausia tai vuosia ennen oireiden puhkeamista. Riskirotujen yksilöt voivat sairastua muita nuorempina, mutta vajaatoiminta on harvinainen alle kahden vuoden ikäisillä koirilla.

Kilpirauhashormonia tarvitaan kaikkialla elimistössä aineenvaihdunnan ylläpitämiseen. Siksi vajaatoiminnan oireet ovat moninaiset. Aineenvaihdunnan hidastumiseen liittyvät oireet, kuten uneliaisuus, lihavuus ja liikunnan siedon aleneminen, ovat yleisimmät. Lähes yhtä paljon esiintyy iho-oireita, kuten karvapeitteen ohenemista, kaljuutta ja huonokuntoisuutta sekä ihon tummumista, seborreaa ja pinnallisia ihotulehduksia. Edellä mainittuja harvemmin esiintyy hermostollisia, silmiin, sydämen toimintaan, käyttäytymiseen, lisääntymiseen tai ruuansulatuskanavan toimintaan liittyviä oireita. (*Kennelliiton sivuilta 13.10.24*)

Julkisella terveystietokannalla on 39 ilmoitusta. Edellisessä JTO:ssa ilmoitusten määräksi on kerrottu 42 kpl, mutta tiedossa ei ole, onko ilmoituksia vuosien varrella hävinnyt vai onko kyseessä näppäinvirhe.

Legg-Perthes

Legg-Perthesiä tavataan lapsilla ja koirilla, röntgenlöydökset ja histologinen kuva ovat molemmilla samanlaiset. Koirilla suurin osa tapauksista on toispuoleisia ja sairautta tavataan etenkin monilla terrieri- ja kääpiökoiraroduilla, mutta myös muilla pienillä roduilla. Tautia esiintyy yhtä paljon uroksilla ja nartuilla. Taudin syy on tuntematon, mutta muutokset johtuvat reisiluun pään verenkierron häiriöstä, joka johtaa luun kuolioitumiseen. Legg-Perthesin tauti on perinnöllinen ja sen on epäilty periytyvän autosomaalisesti väistyvästi ainakin manchesterinterriereillä, yorkshirenterriereillä, kääpiöwillakoirilla, kääpiöpinsereillä ja mopseilla.

Oireet alkavat 4–11 kuukauden iässä takajalan ontumana. Ontuminen on aluksi lievää ja pahenee vähitellen. Joskus ontuminen havaitaan äkillisesti tapaturman yhteydessä. Koira aristaa lonkkanivelen taivutusta ja nivelen liikerata on rajoittunut. Jos ontuminen on jatkunut pidempään, jalassa on havaittavissa sen käyttämättömyydestä johtuva lihaskato. Molemminpuolisessa taudissa ontuminen voi olla vaihtelevaa tai jatkuvasti pahempaa toisessa jalassa.

Koiran rotu yhdistettynä tyypillisiin oireisiin antaa aiheen epäillä Legg-Perthesin tautia. Diagnoosi voidaan varmistaa röntgenkuvauksen avulla. Oireiden alkaessa röntgenmuutokset ovat jo näkyvissä, mutta ne voivat olla vähäisiä ja muutosten näkymisen edellytyksenä on hyvälaatuiset röntgenkuvat. Röntgenlöydöksiä ovat reisiluun päässä olevat röntgenharvat pesäkkeet, lyhentynyt ja paksuuntunut reisiluun kaula, litistynyt ja epätasainen reisiluun pää ja leventynyt nivelrako.

Legg-Perthesin taudin hoito on kirurginen. Leikkauksessa reisiluun pää ja kaula poistetaan. Leikkauksen jälkeinen kuntoutus on tärkeää, jotta koira alkaa käyttää jalkaansa kunnolla ja heikentyneitä lihaksia saadaan vahvistettua. Ennuste on yleensä hyvä. Hoitamattomaan niveleen kehittyy nivelrikko ja koira jää ontuvaksi.

Legg-Perthesin tautiin sairastunutta koiraa ei saa käyttää jalostukseen. (Kennelliiton sivuilta 13.10.24)
Julkisella terveystilillä on 49 ilmoitusta Legg-Perthesin taudista.

Polvilumpion sijoiltaanmeno eli patellaluksaatio

Tutkituista australianterriereistä 79 % tulos on 0, 18 % lausuntotulos on 1 ja 3 %:lla 2. Terveiden osuus on laskenut 2 % edelliseen kauteen verrattuna.

Patellaluksaatiota esiintyy suhteellisen runsaasti kääpiöroduilla ja sellaisilla suuremmilla roduilla, joilla on suora takajalka. Vika on periytyvä. Polvilumpion rakennetta säätelevät useat eri geenit, joiden esilletulua myös ympäristö muokkaa. Pienikokoisilla roduilla polvilumpio luksoituu yleensä sisäänpäin (mediaalisesti). Patellaluksaatio on synnynnäinen ja jaetaan vian vakavuuden perusteella neljään eri asteeseen. Eläinlääkäri tutkii polvet tunnustelemalla. I - asteen luksaatiot ovat tavallisesti oireettomia eivätkä kaipaa hoitoa. II- ja III - asteen luksaatioissa koiralla havaitaan selviä liikkumisvaikeuksia. Ravatessaan koira koukistaa hetimitään raajaansa sen sijaan että tukeutuisi sillä maahan (polvilumpio on luiskahtanut pois paikoiltaan), ja jatkaa sitten normaalia ravia (polvilumpio on palautunut paikoilleen). IV - asteen luksaatioissa polvilumpio on pysyvästi pois paikoiltaan.

Usein oireet huomataan tapaturman jälkeen, vaikka kyseessä on synnynnäinen vika. Patellaluksaatio voi myös pahentua eikä nuorena saatu tulos välttämättä ole lopullinen. Huomioithan, että patellaluksaatiotutkimus ei kerro koiran riskistä sairastua ristisideongelmaan.

Lievien patellaluksaation muotojen hoidoksi riittää yleensä lepo ja kipulääkitys. Jos tämä ei auta, patellaluksaatiota voidaan hoitaa kirurgisesti. Leikkausmenetelmiä on useita. Vaikeimman asteen luksaatioissa hoito voi vaatia useita leikkauksia ja ennuste voi olla huono.

Patellaluksaatio eli polvilumpion sijoiltaanmenolle, altistavat polvinivelen rakenteelliset heikkoudet. Jalka-asento on virheellinen ja polvilumpion telaurat ovat liian matalat. Patellaluksaatiota esiintyy suhteellisen runsaasti kääpiökoirilla. Vika on periytyvä. Patellaluksaatio on synnynnäinen ja jaetaan vian vakavuuden perusteella neljään eri asteeseen. Patellaluksaatio voi myös pahentua eikä nuorena saatu tulos välttämättä ole lopullinen. (Kennelliiton sivuilta 13.10.24)

Arvostelussa käytetään Putnamin asteikkoa. Luksaatio voi olla mediaalinen tai lateraalinen (tai molempia):

0	Polvilumpio ei luksoitu.
Aste 1	Polvinivel on lähes normaali. Polvilumpiota voidaan liikutella helpommin kuin normaalisti ja patella saadaan luksoitumaan mikäli polvea samalla ojennetaan. Patella saattaa luksoitua ajoittain, mutta se palautuu itsestään paikoilleen. Polvilumpion suoran siteen kiinnityskohta saattaa olla lievästi kiertynyt.
Aste 2	Polvilumpio on tavallisesti paikoillaan raajan ollessa ojennettuna. Lumpio luksoituu polvea koukistettaessa tai rotatoitaessa (kierretäessä) ja pysyy poissa telaurasta kunnes se asetetaan takaisin paikoilleen. Sääriluun (tibia) yläosa on kiertynyt jopa 30 astetta sisäänpäin (pienet koirat).
Aste 3	Polvilumpio on yleensä luksoituneena. Lumpio saadaan asetettua tilapäisesti paikoilleen. Sääriluun yläosa on kiertynyt jopa 30–60 astetta.
Aste 4	Polvilumpio on pysyvästi sijoiltaan, eikä se pysy telaurassa ilman leikkausta. Sääriluun yläosa kiertynyt jopa 90 astetta.

Taulukko 7. Julkisella terveystietojärjestelmällä on 118 koiraa (päivitetty 13.10.2024), joilla on polviluokitusaste 2, aste 3 tai aste 4. Tässä patellaluokitus-tutkimuslausunnot australianterriereillä vuosina 2014–2023. Kyseisenä aikana koiria on rekisteröity 1609 kappaletta ja niistä polvissa aste 2 on 15 kpl, aste 3 on 1 kpl ja aste 4 on 1 kappale. Lähde: Kennelliiton jalostustietojärjestelmä.

Vuosi	Rekisteröityjä	0	1	2	3	4	operoitu	Yhteensä
2014	156	43	7	2	0	0	0	52
2015	162	50	8	4	0	0	0	62
2016	175	43	14	2	0	0	1	60
2017	149	43	13	2	0	1	0	59
2018	137	58	7	1	0	0	0	66
2019	142	50	7	1	1	0	0	59
2020	166	51	17	2	0	0	0	70
2021	231	58	19	1	0	0	0	78
2022	142	37	9	0	0	0	0	46
2023	149	14	3	0	0	0	0	17
Yhteensä	1609	447	104	15	1	1	1	569

Vuosi	Tutkittu	0	1	2	3	4	operoitu
2014	33%	83%	13%	4%	0%	0%	0%
2015	38%	81%	13%	6%	0%	0%	0%
2016	34%	72%	23%	3%	0%	0%	2%
2017	40%	73%	22%	3%	0%	2%	0%
2018	48%	88%	11%	2%	0%	0%	0%
2019	42%	85%	12%	2%	2%	0%	0%
2020	42%	73%	24%	3%	0%	0%	0%
2021	34%	74%	24%	1%	0%	0%	0%
2022	32%	80%	20%	0%	0%	0%	0%
2023	11%	82%	18%	0%	0%	0%	0%
Yhteensä	35%	79%	18%	3%	0%	0%	0%

Seuraavassa taulukossa kaikki polvitutkimuslausunnot 2014–2023. Lähde: Kennelliiton jalostustietojärjestelmä.

Vuosi	Syntyneitä	0	1	2	3	4	operoitu	Yhteensä
2014	155	38	9	2	0	0	0	49
2015	176	56	9	4	0	0	0	69
2016	185	46	16	2	0	0	1	65
2017	142	44	8	2	0	1	0	55
2018	138	57	10	2	0	0	0	69
2019	144	47	5	1	1	0	0	54
2020	151	43	18	2	0	0	0	63
2021	226	57	19	0	0	0	0	76
2022	143	38	7	0	0	0	0	45
2023	143	11	3	0	0	0	0	14
Yhteensä	1603	437	104	15	1	1	1	559

Vuosi	Tutkittu	0	1	2	3	4	operoitu
2014	32%	78%	18%	4%	0%	0%	0%
2015	39%	81%	13%	6%	0%	0%	0%
2016	35%	71%	25%	3%	0%	0%	2%
2017	39%	80%	15%	4%	0%	2%	0%
2018	50%	83%	14%	3%	0%	0%	0%
2019	38%	87%	9%	2%	2%	0%	0%
2020	42%	68%	29%	3%	0%	0%	0%
2021	34%	75%	25%	0%	0%	0%	0%
2022	31%	84%	16%	0%	0%	0%	0%
2023	10%	79%	21%	0%	0%	0%	0%
Yhteensä	35%	78%	19%	3%	0%	0%	0%

Tarkastelujaksolla 2014–2023 on seuraavat polvilausunnot:

- 0/0: 437 kpl (78 % tutkituista)
- 1-polvet: 104 kpl (19 % tutkituista)
- 2-polvet: 15 kpl (3 % tutkituista)
- 3-polvet: 1 kpl (0 % tutkituista)
- 4-polvet: 1 kpl (0 % tutkituista)
- Operoidut polvet: 1 kpl (0 % tutkituista)

Polven ristsidevaurio

Polven etummaisen ristsiteen vaurio on yleinen sairaus monilla koiraroduilla. Sitä ilmenee sekä pienillä että isoilla roduilla. Ristsiteen vaurio on koirien yleisin kirurgista hoitoa vaativa nivelsairaus.

- 80 % ristsidevaurioista on aluksi osittaisia
- Ristsidevaurio periytyy
- Operoitua koiraa ei saa käyttää jalostukseen

Suurin osa ristsidevaurioista aluksi osittaisia

Ristsiteet ovat vahva, lyhyt siderakenne polvinivelen keskellä, reisiluun ja sääriluun välillä. Eturistiside on toiminnallisesti takaristisidettä tärkeämpi, koska se tukee reisiluun pään sääriluun nivelpinnalle takajalan työntövaiheen aikana. Eturistiside rajoittaa myös polvinivelen kiertoa. Kun eturistiside pettää, polvinivel löystyy ja reisiluu pääsee liukumaan taaksepäin sääriluun nivelpinnalla. Liike vaurioittaa nivelkierukoita ja rustopintoja. Ristsidevaurion seurauksena polviniveleen kehittyy nopeasti tulehdusreaktion seurauksena rappeuttava nivelrikko. Polven toimintakyvyn palauttamiseksi eturistisidevaurio täytyy viipymättä hoitaa kirurgisesti.

Leikkausmenetelmiä on useita, ja oikea leikkausmenetelmä valitaan potilaskohtaisesti. Hoitotulos on yleensä hyvä, mutta ei täysin estä nivelrikon kehittymistä polviniveleen. Ristsidevaurioita pidettiin aiemmin äkillisenä trauman aiheuttamana sairautena. Nykyään tiedetään, että noin 80 % ristsidevaurioista on aluksi osittaisia. Polvinivel voi aluksi olla tukeva tai löysyys on lievää. Vähitellen vaurio etenee, kun ristside ei parane vaan pettää asteittain rappeutuessaan. Polveen kehittyy usein nivelrikkomuutoksia jo ristsidevaurion ja nivelen löysyyden edetessä.

Monet takajalan ja polvinivelen rakenteeseen, toimintaan ja aineenvaihduntaan liittyvät tekijät vaikuttavat ristsidevaurion syntyyn ja sairausalttiuteen

Takajalan puutteellinen kulmautuminen, jossa reisiluun ja sääriluun välinen kulma on sivusta katsottuna liian pieni, aiheuttaa lisärasitusta eturistisiteelle, ja sitä pidetään tärkeänä eturistisidevauriolle altistavana tekijänä. Samankaltainen liiallinen kuormitus eturistisiteelle voi syntyä myös silloin, jos sääriluun nivelpinta on taaksepäin kalteva. Lonkkien kipeytyminen lisää polvinivelen kuormitusta ja altistaa ristsidevauriolle.

Muut polvinivelen sairaudet, kuten osteokondroosi ja polvilumpion luksaatio johtavat usein ristsidevaurioon: osteokondroosi voi häiritä kasvuaikana eturistisiteen normaalia kehittymistä ja myöhemmin osteokondroosiin liittyvä rustovaurio, nivelen tulehdusreaktio ja nivelrikkomuutokset johtavat eturistisiteen pettämiseen.

Polvilumpion luksaatioon liittyy tulehdusreaktion ja nivelrikkomuutosten lisäksi polvinivelen toiminnallinen asennonmuutos. Etenkin hoitamaton mediaalinen luksaatiotaipumus, johon liittyy sääriluun kiertyminen sisäänpäin, vaurioittaa ristsidettä. Iäkkäillä koirilla yleiskuntoon vaikuttavat sairaudet, erityisesti kilpirauhasen vajaatoiminta ja kortisolin liikaeritys (Cushingin tauti) altistavat eturistisidevaurioille. Myös ylipaino on merkittävä ristsidevauriolle altistava tekijä.

Ristsidevaurio on voimakkaasti perinnöllinen, operoitua koiraa ei saa käyttää jalostukseen

Suurin osa eturistisidevauriolle altistavista tekijöistä liittyy koiran rakenteeseen tai muihin sairauksiin ja niiden aiheuttamaan toimintahäiriöön polvinivelessä. Tämän vuoksi myös eturistisidevaurio on voimakkaasti perinnöllinen sairaus. Sairauden esiintyvyys vaihtelee voimakkaasti roduittain ja jopa pentueittain. Sairauden syy voi olla rotukohtaisesti liitettävissä tiettyyn altistavaan tekijään, kuten polvilumpion luksaatioon pienillä roduilla tai osteokondroosiin isommilla roduilla. Koiralla, jolla todetaan ja hoidetaan ristsidevaurio, on noin 50 % todennäköisyys kehittää eturistisidevaurio myös toiseen polviniveleen seuraavan vuoden kuluessa. Tämäkin havainto korostaa rakenteen, yksilöllisen alttiuden ja perinnöllisen taipumuksen merkitystä vaurion synnille yksittäisen trauman sijaan.

Ristisidevaurioita tavataan kaikenikäisillä koirilla, mutta tyypillinen esiintymisikä voi antaa viitteitä sairauden taustasyystä rodussa. Osteokondroosin yhteydessä ristisidevaurio voi oireilla jo ennen kasvun päättymistä. Joillakin pienillä roduilla valtaosa ristisidevaurioista ilmenee vanhuusvuosina, jolloin rappeuttavat yleissairaudet voivat olla merkittävä taustasy.

Sairauden perinnöllisen luonteen takia ristisidevaurion takia operoitua koiraa ei saa käyttää jalostukseen. Operoidut koirat tulisi siirtää Kennelliiton jalostusstrategian mukaisesti EJ-rekisteriin. Jos koiraa on jo käytetty jalostukseen, sairausriski täytyy ottaa huomioon jälkeläisten jalostuskäyttöä suunniteltaessa. Huomioitavaa on, että polvilumpion luksaation varalta annettava polvilausunto ei kuvaa sairastumisriskiä eturistisidevaurion suhteen. *(Kennelliiton sivuilta 13.10.24)* Rotujärjestölle ristisidevaurioita on ilmoitettu 34 kpl.

4.3.3 Yleisimmät kuolinsyyt

Suurin kuolemaan johtanut syy on ikääntymisestä johtuvat vaivat (261 kpl). Ikääntymisestä johtuvat vaivat olivat myös edellisessä JTO:ssa suurin kuolinsyy. Seuraavaksi suuri syy on kasvainsairaudet (175 kpl). Se oli myös edellisessä JTO:ssa toiseksi suurin kuolinsyy. Kuolinsyytä ei ole ilmoitettu 101 australianterrieriltä. Muu sairaus, joka ei ole listalla on sijalla 4 – ilmoituksia 77 kpl. Viidenneksi yleisin kuolinsyy on tapaturma tai liikennevahinko (51 kpl). Keskimääräinen rodun elinikä on 10 vuotta 11 kuukautta. Edellisen JTO:n tarkastelujaksossa keskimääräinen australianterrierin ikä oli 10 vuotta ja 7 kuukautta eli keski-ikä laskennallinen arvio on noussut edellisestä tarkastelujaksosta. Nykyinen arvioitu laskennallinen keski-ikä on laskettu 894 australianterrierin perusteella KoiraNetistä.

Taulukko 8. Koiranet-jalostustietokantaan ilmoitetut kuolinsyyt.

Tilasto poimittu 13.10.2024. Lähde: Kennelliiton jalostustietojärjestelmä.

Kuolinsyy	Keskim. elinikä	Yhteensä
Vanhuus (luonnollinen tai lopetus)	13 vuotta 9 kuukautta	261
Kasvainsairaudet, syöpä	10 vuotta 7 kuukautta	175
Kuolinsyytä ei ole ilmoitettu	10 vuotta 4 kuukautta	101
Muu sairaus, jota ei ole listalla	9 vuotta 10 kuukautta	77
Tapaturma tai liikennevahinko	4 vuotta 7 kuukautta	51
Maksan ja ruoansulatuskanavan sairaus	11 vuotta 6 kuukautta	31
Sisäeritysrauhasten sairaus	10 vuotta 8 kuukautta	31
Lopetus ilman sairauden diagnosointia	10 vuotta 9 kuukautta	27
Virtsatie- ja lisääntymiselinten sairaus	10 vuotta 8 kuukautta	23
Kuollut ilman sairauden diagnosointia	12 vuotta 0 kuukautta	21
Sydänsairaus	11 vuotta 5 kuukautta	21
Luusto- ja nivelsairaus	7 vuotta 6 kuukautta	18
Lopetus käytös- tai käyttäytymishäiriöiden vuoksi	5 vuotta 10 kuukautta	17
Hengitystiesairaus	9 vuotta 0 kuukautta	9
Immunologinen sairaus	8 vuotta 4 kuukautta	6
Iho- ja korvasairaudet	8 vuotta 4 kuukautta	5
Pennun synnynnäinen vika tai epämuodostuma	1 vuotta 5 kuukautta	5
Selkäsairaus	11 vuotta 7 kuukautta	5
Silmäsairaus	10 vuotta 1 kuukautta	4
Kadonnut	9 vuotta 8 kuukautta	3
Hermostollinen sairaus	7 vuotta 10 kuukautta	2
Petovahinko	10 vuotta 1 kuukautta	1
Kaikki yhteensä	10 vuotta 11 kuukautta	894

4.3.4 Lisääntyminen

Keskimääräinen pentuekoko

Australianterrierien keskimääräinen pentuekoko kuluneen kymmenen vuoden aikana on sijoittunut vaihteluvälille 4,1–5,0 (Koiranet). Keskimäärin pentuekoko on pysynyt samana kuin edellisenä tarkastelujaksona, jolloin vaihteluväli oli 4,1–5,2.

Astumisvaikeudet

Australianterriereillä ei tavata juurikaan astumisvaikeuksia. Jalostustoimikunta teki kasvattajille kyselyn rodun lisääntymisestä vuonna 2023. Sen mukaan 19 vastanneesta kasvattajasta 3 on kertonut astumisvaikeuksista. Yhteenveto alla olevassa kuvassa.

3. Viimeisen kymmenen (10) vuoden aikana minulla on ollut uros, joka ei astu?

Lisätietoja

Kollegion kanta: tilanne hyvä

Kyllä

3

Ei

16

Tiinehtymisvaikeudet

Australianterriereillä esiintyy tiinehtymisvaikeuksia satunnaisesti. Kasvattajilta kysyttiin narttujen astuttamisesta 2023. Kasvattajakollegion kanta oli, että tilanne rodussa on hyvä. Ohessa yhteenveto vastauksista. Päästäkseen rotujärjestön pentuvälitykseen, kasvattajan täytyy kertoa rotujärjestölle, mikä syy on ollut keinosiemennykseen. Tämä sama syy pitää kasvattajan kertoa Kennelliitolle rekisteröintiä varten. Tämä tieto ei välity liitosta rotujärjestölle. Jos kasvattaja haluaa pentunsa rotujärjestön pentuvälitykseen, hänen on kerrottava myös rotujärjestölle keinosiemennyksen syy, jos on tehty keinosiemennys.

Kasvattajakollegio on vuonna 2023 päättänyt, että rotujärjestö haluaa saman tiedon, mitä Kennelliitto vaatii kasvattajalta. Rotujärjestön vaatimus keinosiemennykseen on saman kuin Kennelliitossa.

5. Viimeisen kymmenen (10) vuoden aikana minulla on ollut narttu, joka ei anna astua?

Lisätietoja

Kollegion kanta: tilanne hyvä

Kyllä

2

Ei

17

7. Olen keinosiementänyt nartun viimeisen kymmenen (10) vuoden aikana?

Lisätietoja

En ole	11
Kyllä 1-2 kertaa	7
Kyllä 2-5 kertaa	1
Kyllä yli 5 kertaa	0

- eivät jääneet nalkkiin
- Pakastesperman käyttö
- Narttu ei antanut astua
- Siemennys pakasteella
- Pakastesperman käyttö
- Pakasteen käyttö ja vanhojen urosten käyttö.

Kollegion kanta:

Sama vaatimus kuin Kennelliitolla.

Päästäkseen yhdistyksen pentuvälitykseen, kasvattaja kertoo saman syyn pentueilmoituksessa, kuin minkä kertoo myös Kennelliittoon. (syy merkitään tiedoksiintoon).

9. Minulla on ollut narttu, joka on jäänyt usemman kuin 2 kertaa tyhjäksi onnistuneesta astutuksesta huolimatta

Lisätietoja

Kyllä	0
Ei	19

Kollegion kanta: tilanne hyvä

Synnytysoingelmat

Australianterrierit ovat yleensä hyviä synnyttäjiä. Vuoden 2023 kyselyssä kasvattajille kuitenkin 7 kasvattajaa kertoi synnytyksen päättyneen sektioon. Australianterrierier ry:n kasvattajakollegion kanta on, että aassi on hyvä synnyttäjä. Tilannetta seurataan jatkossa kasvattajakyselyillä.

11. Nartullani on ollut synnytyksvaikeuksia viimeisen kymmenen (10) vuoden aikana?

Lisätietoja

Kyllä	6
Ei	13

Kollegion kanta: on esiintynyt joskus, tilannetta seurataan kasvattajakyselyissä.

13. Viimeisen kymmenen (10) vuoden aikana narttuni synnytys on päätynyt sektioon?

Lisätietoja

Kyllä	7
Ei	12

Kollegion kanta: Aussi on yleensä hyvä synnyttäjä. Rodussa on tehty sektioita, tilannetta seurataan kasvattajakyselyissä.

Pentujen hoitamiseen liittyvät ongelmat nartuilla

Ongelmia narttujen hoivaamisvietissä ei ole ilmoitettu. Vuoden 2023 kyselyssä kasvattajat ovat sitä mieltä, että nartut hoitavat hyvin pentujaan.

15. Viimeisen kymmenen vuoden aikana minulla on ollut narttu, joka ei hoida pentujaan

Lisätietoja

Kyllä	0
Ei	19

Kollegion kanta: nartut hoitavat hyvin pentujaan.

Pohdittavaksi: Onko sukusiitosasteella ja pentumäärällä muutoksia?

Pentukuolleisuus

Rotujärjestöllä ei ole tietoa pentuekuolleisuudesta. Tieto pentuerekisteröinneistä, joihin nämä voidaan ilmoittaa, ei välity rotujärjestöille.

Synnynnäiset viat ja epämuodostumat

Synnyynnäisistä vioista esiintyi satunnaisesti hammaspuutoksia, purentavikoja ja kivesvikoja. Harvinaisia mm. kitalakihalkio, napatyrä, nivustyrä, vesipää, häntämutka, ulkoiset epämuodostumat, sisäiset epämuodostumat ja maksashuntti.

4.3.5 Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet

Australianterriereillä ei ole sellaisia ulkomuotoon liittyviä anatomisia piirteitä, jotka altistaisivat yksilöt sairauksille tai hyvinvointiongelmille. Vaikka australianterrierin runko on pitkä suhteessa korkeuteen, ei

rodulla ole tiedossa selkäongelmia. Rodulla ei ole rakenteessa ongelmakohtia, jotka vaikuttaisivat luonnolliseen lisääntymiseen.

4.3.6 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä

Jalostustoimikunta on yli kolmen vuosikymmenen ajan kerännyt tietoa australianterriereiden terveydestä kasvattajilta ja koirien omistajilta. Rodun terveystilanne on pysynyt suhteellisen vakiona ja melko hyvänä. Eniten on seurattu vakavista sairauksista diabetesta, kaihia ja patellaluksaatiota. Uutena huomiona rodun terveydestä, verrattuna aikaisempaan, on huomioitava polven ristisidevauriot, joita on diagnosoitu rodussamme.

Australianterrierikerho on kerännyt 90-luvun alkupuolelta lähtien sekä kerätty rodun terveystilanteeseen liittyvää tietoa ja aktiivisesti valistettu kasvattajia ja annettu suosituksia jalostukseen käytettävien koirien vähimmäisterveystasosta.

Ongelmien mahdollisia syitä

Jalostustoimikunta seuraa tilannetta kaikkien sairauksien kohdalla. Jalostustoimikunta kerää tietoa ja jakaa sitä. Diabetesta, kaihia ja patellaluksaatiota on rodussa esiintynyt ja näihin ongelmiin kasvattajien on syytä suhtautua vakavasti.

4.4. Ulkomuoto

4.4.1 Rotumääritelmä

Australianterrierin rotumääritelmä löytyy jalostuksen tavoiteohjelman liitteestä numero 1. Rotumääritelmästä on laadittu uusi tulkinta vuonna 2023.

Rodun ulkomuoto on Suomessa maailmanlaajuisesti korkea, mutta sen pitäminen rodunomaisena ja käyttötarkoituksen mukaisena vaatii kasvattajilta edelleen määrätietoista työtä. Näyttelykehissä on enenemässä määrin nähty liioiteltua rotutyyppeä, joka ei vastaa rodun alkuperäistä käyttötarkoitusta työterrierinä. Australianterrieri on rakenteeltaan ns. peruskoira, eikä rotuun kuulu liioitellut piirteet esimerkiksi pään, kaulan tai rungon pituudessa, kulmauksissa, liikkeissä tai turkissa.

Rotumääritelmän mukaan australianterrierin koko on 25 cm. Tänä päivänä rodun yksilöiden koko on kuitenkin selvästi suurempi. Jalostustarkastuksissa ja erikoisnäyttelyssä on mitattu säännöllisesti kaikki osallistuneet koirat.

Tarkastuksessa tehty mittaus osoitti, että australianterrierit ovat kookkaampia kuin rotumääritelmässä esitetään. Alla olevassa taulukossa on mittauksia, joita on tehty tarkastelujaksona 2019–2023. Oheisessa taulukossa on mittaustulokset 117 urokselta ja 178 mitatulta nartulta.

Vuodet 2019-2023

Säkä	Urokset	Nartut
24-26,5		52
27-28,5	42	101
29-30,5	59	24
31-33	16	1
Yhteensä mittauksia	117	178

Tänä päivänä australiaterriereiden toivottu koko on nartuilla noin 25–27 cm ja uroksilla enintään 29 cm. Koko ei myöskään saa jäädä alle 25 cm:n, jolloin terrierimäisyyden tilalle tulee helposti kääpiökoiramaisia piirteitä kuten hentoa luustoa ja päätä. Siten säkäkorkeutta tärkeämpi asia on koiran oikea rotutyypä.

Kasvattajien tulee yhä kiinnittää huomiota kokoon ja pyrkiä käyttämään oikean kokoisia koiria jalostusvalinnoissaan. Rotumääritelmässä on rodun tavoitepainoksi asetettu 6,5 kiloa, mutta sillä on tarkoitettu hyvin kuivassa työ-kunnossa olevaa koiraa, eikä painotavoitetta tule noudattaa orjallisesti vaan seurata koiran koon ja painon sopivaa suhdetta (ei liian lihava, ei liian laiha).

Australiaterrierin koossa tulee huomioida, että rotu on työkoira ja sen tulee olemukseltaan ilmentää terrierimäistä nopeutta, ketteryyttä ja vahvuutta. Australiaterrierin mittasuhteissa erityistä huomiota tulee jatkossa kiinnittää rungon pituuteen ja tilavuuteen sekä raajakorkeuteen. Oikein rakentunut australiaterrieri on rungoltaan suhteellisen tilava, ei missään nimessä kapea ja litteä.

Myöskään rungon pituus ei saa olla liioiteltu, jotta koira pystyy käyttötarkoituksensa mukaisesti hyppäämään kevyesti ja vaivattomasti ja jopa kääntymään ilmassa ympäri. Rungon pituuden tulee muodostua pitkästä rintakehästä, ei liian pitkästä lanneosasta.

Australiaterrieri on noin puolitoista kertaa säkäkorkeuttaan pidempi mitattuna rintalastan kärjestä istuinluuhun ja rintakehä tulee muodostaa noin 2/3 rungon pituudesta. Oikein rakentunut koira oikeilla mittasuhteilla on tasapainoinen kokonaisuus.

Australiaterriereillä on muihin terrierirotuihin verrattuna yksi voimakkaimmista eturinnoista. Rotumääritelmän mukaan eturinnan tulee olla hyvin kehittynyt ja kylkiluut selvästi kaareutuneet. Eturinnan eli kölin, tulee olla selvästi erottuva. Rintakehä on suhteellisen syvä ja leveä. Tänä päivänä esiintyy paljon yksilöitä, joiden eturinta on puutteellinen.

Myös raajakorkeuteen tulee kiinnittää huomiota, vaikka rotu kuuluu pieniin eli mataliin terrierirotuihin, ei australiaterrieri saa olla matalaraajainen. Mitattaessa korkeutta säkästä kyynärpäähän on se yhtä suuri kuin kyynärpästä maahan. Rintakehän syvyys ulottuu hieman kyynärpäiden alapuolelle, joten rintakehän muodolla on suuri merkitys siihen, että koiran etuliikkeet säilyvät oikeanlaisina. Rintakehä on tilava ja kylkiluut hyvin kaareutuneet mutta alaosaan rintakehän täytyy olla hieman kapeampi ja silti eturinnan hyvin täyteläinen ja voimakas ilman, että koirasta tulee liioitellun leveä.

Myös pään mittasuhteissa esiintyy ongelmia. Rotumääritelmän mukaan pää on pitkä, kallo-osa litteä, kohtuullisen leveä ja silmien välistä täyteläinen. Tällä ei kuitenkaan tarkoiteta, että australianterrierin pään tulisi olla äärimmäisen pitkä. Pään mittasuhteiden tulee olla suhteessa koiran runkoon eikä pää saa olla liian kapea. Pään linjat ovat yhdensuuntaiset. Kallon tulee olla tasainen, posket eivät ole korostuneet. Oikeanmallisessa päässä on myös vähäinen mutta selvä otsapenger. Kuono-osa on vahva, täyteläinen ja yhtä pitkä kuin kallo-osa. Silmät ovat pienet, tummat ja mantelin muotoiset ja kaukana toisistaan. Pään ongelmista ovat tällä hetkellä yleisimmät raskaat kallo-osat, suuret korvat, kevyet kuonot ja pyöreät kookkaat silmät. Myös haalistunutta pigmenttiä ja vaaleita silmiä esiintyy. Kaikki nämä vaikuttavat ilmeeseen. Australianterrierin ilmeen tulee olla tarkkaavainen, tuikean tiukkamainen. Ei lempeän nallemainen.

Rotumääritelmässä mainitaan etukulmauksista vain kaulan yhteydessä niin, että lavat ovat hyvin kulmautuneet. Tällöin myös olkavarren tulee olla yhtä pitkä tai lähes yhtä pitkä kuin lapa ja tarpeeksi viisto ollakseen tasapainossa takaosan kulmausten kanssa. Kulmausten tulee olla tasapainoiset suhteessa koiran mittasuhteisiin, eivätkä ne saa olla liioitellut tai liian suorat. Rotumääritelmässä takaosan kulmaukset kuvataan tarkemmin; Polvet ovat hyvin kulmautuneet, kuten myös kintereet ovat hyvin kulmautuneet ja matalat.

Australianterrierillä nähdään edelleen erityisesti puutteellisia etukulmauksia, toisaalta on nähtävissä myös takakulmauksien liioittelua. Kasvattajien on hyvä pitää mielessä, että rotu on tarkoitettu kestäväksi työkoiraksi, eikä työkoiralla voi olla liioiteltu rakenne. Tasapainoinen oikein rakentunut australianterrieri seisoo luonnostaan hyvin raajoillaan. Missään nimessä australianterrierillä ei saa olla kettuterrierimäinen etuosan rakenne, vaikka eturaajat tuleekin olla suorat. Käpälät ovat lyhytkarvaiset ja muistuttavat kissankäpäliä.

Australianterrierin häntä on typistämätön ja se voi olla joko kohtuullisen suora (ei viivasuora) tai kaartua hieman selän yläpuolelle. Hännän asentoa tärkeämpää on tarkastella hännänkiinnitystä. Rotumääritelmän mukaan hännän tulisi olla korkealle kiinnittynyt.

Australianterrieri on väriltään joko punainen, sandy tai blue & tan. Punaisessa värissä kaikki sävyt vaaleasta hiekan väristä (sandy) tumman punaiseen ovat samanarvoiset. Blue & tan-värissä on runkoturkki sininen (ei musta), tummansininen, teräksen sininen, tummanharmaan sininen tai hopeansininen.

Mahdollisimman syvä punainen tan-väri peittää kokonaan pään ja eturaajat sekä ylettyy takaraajoissa polviin. Karvapeite on kaksinkertainen ja koostuu pehmeämmästä pohjavillasta sekä karheasta peitinkarvasta. Turkin laatu on aina väriä tärkeämpi ominaisuus, mutta puhtaisiin väreihin toivotaan kiinnitettävän enenemässä määrin huomiota, koska molemmissa väreissä esiintyy virheellisiä epäpuhtaita värejä. Punaisessa värissä on lisääntynyt nokisuus ja varjomanttelit ja blue & tan värissä esiintyy tan-värin sekoittumista runkoturkkiin sekä grizzle-väritystä. Myös jonkin verran liian mustia runkoturkkeja esiintyy.

Oikea blue & tan- väri on katoamassa rodusta koko maailmassa ja sen säilyttämiseksi kasvattajien on työskenneltävä aktiivisesti. Blue & tan -värisillä ongelmia on usein myös turkinlaadussa, sillä turkki voi olla pehmeä ja silkkisen kiiltävä tai pumpulimainen. Lisäksi rodussa esiintyy usein puutteellista pohjavillaa. Molemmissa väreissä pään top-knot on pehmeämpää laadultaan ja vaaleamman punaista kuin punainen muualla.

Australianterriereiden turkit voivat olla myös liioitellun runsaita ja koristekarvat liian pehmeitä. Australianterrieri on työkoira eikä sille kuulu liioiteltu turkki. Sen tulee päästä kulkemaan vaivattomasti vaikeissa maastoissa, kuten risukoissa, ilman että se kerää puolet aluskasvillisuudesta turkkiinsa. Oikeanlainen karhea turkki on helppo trimmattava, eikä se kerää likaa tai mene takkuun. Rotumääritelmänsä mukaan australianterrieri on terverakenteinen työkoira ja sen jalostamisessa tulee välttää kaikenlaisia ylilyöntejä. Rotumääritelmässä ei aseteta

rodulle minkäänlaisia liioiteltuja ominaisuuksia, joten koirien ei pitäisi altistua rakenteellisista syistä aiheutuville hyvinvointiongelmille.

4.4.2 Näyttelyt ja jalostustarkastukset

Rodun koirien näyttelykäynnit

Australianterriereiden näyttelykäyntimäärät ovat olleet tasaisen korkeat ja Suomessa nähdään rodun yksilöitä näyttelykehissä enemmän kuin missään muualla maailmassa. Rotuun on tullut paljon uusia harrastajia, joten voidaan olettaa, että näyttelykäyntimäärät pysyvät korkeina jatkossakin.

Näyttelytilastot vuosilta 2014–2023. Lähde: Kennelliiton jalostustietojärjestelmä

	ERI	EH	H	T	EVA	HYL	Yhteensä
2014	939	210	15	2	0	1	1167
2015	804	173	22	2	2	0	1003
2016	726	125	12	1	0	1	865
2017	737	165	28	1	0	1	932
2018	829	150	9	0	1	0	989
2019	905	115	11	0	1	1	1033
2020	277	65	3	1	0	0	346
2021	465	84	1	0	1	1	549
2022	923	139	11	0	2	2	1077
2023	932	136	4	0	1	1	1074
Yhteensä	7537	1362	116	7	8	8	9035
<i>Prosentteina</i>	<i>80 %</i>	<i>15 %</i>	<i>1 %</i>	<i>0 %</i>	<i>0 %</i>	<i>0 %</i>	

Suomalaiset australianterrierit ovat maailmanlaajuisesti korkeatasoisia ja ne menestyvät hyvin myös kansainvälisissä kilpailuissa ympäri maailman. Suurin osa koirista palkitaan kotimaisissa näyttelyissä ERI:llä tai vähintään EH:lla. H:tä tai T:tä jaetaan australianterriereille varsin vähän. Tarkastelujaksolla vuosina 2014–2023 ERI:n on saanut 80 % näyttelytuloksista. Suurin ero edelliseen laskentaan on, että nyt H:n on annettu 116 kertaa ja edellisessä tarkastelussa se on annettu 362 kertaa.

Jalostukseen käytettävistä koirista on näyttelyissä palkittu suurin osa ainakin kerran. Vuosittain syntyy joitakin pentueita, joissa toiselta tai molemmilta vanhemmilta puuttuu KoiraNet -jalostustietojärjestelmään merkitty näyttelytulos.

Jalostustarkastukset ja jälkeläistarkastukset

Australianterrierikerho pyrkii järjestämään jalostustarkastuksia. Jälkeläistarkastusten ja jalostustarkastusten järjestäminen on kirjattu myös rotujärjestön sääntöihin. Jalostustarkastuksesta saatava laatuarvostelu vastaa näyttelytulosta. Tämä tarkoittaa käytännössä, jos pentueen vanhemmilla ei ole näyttelytulosta, hyväksytty jalostustarkastus tulos (ERI tai EH) vastaa sitä.

Kasvattajalla/omistajalla on myös mahdollisuus käyttää koiransa rotujärjestön nimeämällä kasvattajatuomarilla

jalostustarkastuksessa yksityisesti. Jalostustarkastukseen on mahdollista ilmoittaa myös ylimääräisiä yksittäisiä koiria, joita ei ole tarkastettu yhtään vuosina 2014–2023. Tarkastelujakson aikana on järjestetty ainoastaan 1 jälkeläistarkastus, joka oli vuonna 2023.

Aussikatselmukset

Vuonna 2024 rotujärjestössä järjestettiin Aussikatselmus. Vuosia sitten rotujärjestö järjesti nuorten koirien katselmuksia ja kasvattajakollegio päätti, että Aussikatselmuksia pyritään järjestämään vuosittain. Tällä tapahtumalla pyritään ns. löytämään rodusta niitä yksilöitä, joiden omistajat eivät ole kiinnostuneita näyttelyistä.

Jos tuomarilla, joka tekee katselmuksen, on rodun arvosteluoikeudet, katselmuksen laatuarvostelu vastaa näyttelytulosta. Tämä tarkoittaa käytännössä, jos pentueen vanhemmilla ei ole näyttelytulosta, hyväksytty maksuton jalostustarkastus tulos (ERI tai EH) vastaa sitä.

4.4.3 Ulkomuoto ja rodun käyttötarkoitus

Australianterrieri on kehitetty tuhoeläinten metsästyksen tarkoitetuksi työkoiraksi, jolle ominaista on nopeus, ketteryys, tasapaino, voima ja liioittelemattomuus. Liioiteltu koira ei pysty toimimaan käyttötarkoituksen mukaisesti. Rodun käyttötarkoituksen kannalta tärkeitä ominaisuuksia, joita tulisi arvostaa sekä jalostuksessa että ulkomuotoarvostelussa, ovat:

- kauttaaltaan tasapainoinen ja rotumääritelmän mukainen rakenne
- liioittelematon koira: oikeat mittasuhteet ja rungonpituus
- tilava runko, voimakas eturinta ja rintalasta, "köli"
- valppaus ja ketteryys
- sosiaalinen, ei "ylivirittäytynyt" luonne

Australianterrieri on alkuperäisessä käyttötarkoituksessaan tuhoeläinten hävittämisen lisäksi auttanut lampaiden ja karjan paimentamisessa ja erityisesti niiden suojelemisessa käärmeiltä. Se vahti lauman reaktioita ja siirtyi laiumella paikasta toiseen kätevästi lampaiden selkiä myöten hyppien ja niillä "ratsastaen". Näin ollen australianterrierin piti olla kissamaisen ketterä eikä liian raskarakenteinen. Silti sen piti olla luustoltaan vahva ja luonteeltaan sitkeä työkoira.

Yhä edelleen australianterrierin liikkeiden tulee olla vaivattomat ja sen pitää pystyä hyppäämään korkealle "lampaan selkään", vaikkei rotua enää juurikaan käytetä alkuperäisessä käyttötarkoituksessaan. Varsin tyypillinen rodun edustaja pompahtelee kaikki jalat ilmassa myös usein näyttelykehässä esittäessään liikkeitään.

Rotu on alun perin jalostettu työkoiraksi, joten siinä ei saa esiintyä kääpiökoiramaisia ominaisuuksia. Lisäksi on huomattava, että australianterrieri on alkuperäisessä käyttötarkoituksessaan työskennellyt monen koiran laumassa, myös varsinaisten paimenkoirien rinnalla. Siksi se ei saanut olla luonteeltaan tappelupukari, koska muuten yhteistyö yhdessä lauman kanssa olisi päätynyt tappeluun rotta- tai käärmejähdin tiimellyksessä.

Australianterrieri on luonteeltaan sosiaalinen, reipas ja rohkea, mutta ei ylivirittäytynyt superterrieri tai riidanhaastaja. Joskin urokset saattavat ensi kohtaamisella haastaa toisiaan terrierimäiseen tapaan.

Tällä hetkellä rodun nykyinen ulkomuoto mahdollistaa alkuperäisen käyttötarkoituksen toteuttamisen suurimmalla osalla koirista. Kuitenkin rodussa on nähtävillä aikaisempaa enemmän liioiteltuja piirteitä, kuten muun muassa liian kapeaa tai pitkää runkoa, matalaraajaisuutta, liiallista raskautta ja kömpelyyttä, puutteellisia etukulmauksia tai liioiteltuja takakulmauksia sekä liian pehmeää ja pitkää/runsasta turkkia.

Kasvattajien tulee välttää kaikkia liioiteltuja ominaisuuksia jalostusvalinnoissaan ja pyrkiä jatkossakin kasvattamaan rotumääritelmän ja käyttötarkoituksen mukaisia australianterriereitä.

4.4.4 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ulkomuoto- ja rakenneongelmista

Keskeisimmät ongelmakohdat	Ongelmien mahdolliset syyt (rotumääritelmä, kasvattaja-/tuomaritietous)
Liioiteltu rungon pituus	Syynä usein liian pitkä lanneosa, haluttu näyttävyyttä
Liian kapea runko	Väärät jalostusvalinnat. Tilava runko on edellytys rodun käyttötarkoitukseen (voimakkuus, etuosan rakenne kestää jatkuvan hyppimisen) sekä koiran hyvinvointiin (tilava runko = tarpeeksi tilaa sisäelimille, keuhkoille ja sydämelle).
Liioiteltu kaulan pituus	Halutaan jalostusvalinnoissa korostaa kaulan pituutta, jotta saadaan näyttelykehiin näyttävämpi koira .
Matalaraajaisuus	Matalaraajainen koira ei ole ketterä eikä liiku sillä voimalla ja ulottuvuudella kuin australianterrierin kuuluu liikkua.
Etuosan rakenne	Puutteelliset etukulmaukset ja etenkin lyhyt olkavarsi Puutteellinen eturinta ja rintalasta, "köli". Rodussa vaikea löytää jalostusmateriaalia, joilla olisi oikeanlainen etuosa.
Runsas ja pehmeä turkki ja aluskarvan eli "pohjavillan" puute	Runsasturkkisempi koira näyttävämpi näyttelykehässä. Karvapeite on kaksinkertainen. Aluskarvan suojaava vaikutus on unohdettu.
Blue and tan -väri katoamassa maailmanlaajuisesti	Grizzle -väri periytyy voimakkaasti (todennäköisesti dominoiva geeni), turkin värin puhtaus ei ole nähtävissä pennulla.
Vieras ilme	Puutteellinen pigmentti (silmien ympärys, kirsu). Liian suuret korvat, liian vaaleat silmät ja pyöreä silmien muoto.
"Yliviritetty" luonne, pehmeä ja liian herkkä luonne	Valittu jalostukseen luonteeltaan terävämpiä koiria, jotta saadaan ryhdikkäämpi "showterrieri" näyttelykehään. Valittu jalostukseen epätyypillisiä kotona "helppoja" yksilöitä, jotta saadaan vaivattomia kotikoiria. Ei ole ymmärretty luonteen merkitystä rodun käyttötarkoitukselle.

Jalostussuositusten ja PEVISAn ajantasaisuuden arviointi

Rodulla ei ole PEVISAA. Jalostussuosituksia pidetään ajantasaisina. Rodun terveystilannetta seurataan tiiviisti ja koirien jalostuskäyttöön liittyviin suosituksiin tehdään muutoksia tarpeen vaatiessa.

5. YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA

Rodun edellisten jalostuksen tavoiteohjelman voimassaolokaudet

Rodun edellisen jalostuksen tavoiteohjelman voimassaolokausi 2012—2016

Rodun edellisen jalostuksen tavoiteohjelman voimassaolokausi 2020—2024

Rodun ensimmäisen tavoiteohjelman voimassaolokausi

Rodun ensimmäisen tavoiteohjelman voimassaolokausi 2006—2010

5.1. Käytetyimpien jalostuskoirien taso

Taulukko: 2014–2023 syntyneiden urosten, joilla on vähintään 1 silmä- ja polvitutkittu jälkeläinen, jälkeläistilasto. Huom! urosten taulukon otanta sisältää nartuista poiketen vain ne, joilla on jo tutkittuja jälkeläisiä. Lähde: Kennelliiton jalostustietojärjestelmä.

#	Uros	Synt. v.	Pennut		Polvet				Silmät			
			Yhteensä pentuja	2. polvessa	Tutkittu	Sairas	Tutkittu %	Sairas %	Tutkittu	Sairas	Tutkittu %	Sairas %
1	C.I.B. ZENON VON DEN GRAUEN ANFURTEN, Hollanti	2019	43	10	5	3	12 %	60 %	5	0	12 %	0 %
2	POHJ MVA COOKTOWN ROSSI VALENTINO, Ruotsi	2015	39	27	11	1	28 %	9 %	10	0	26 %	0 %
3	AL-DABARAN VIGGO, Tanska	2016	29	13	9	1	31 %	11 %	9	0	31 %	0 %
4	C.I.B. FINSWENG VIKSIVALLU	2017	26	6	6	2	23 %	33 %	7	1	27 %	14 %
5	MVA JMVA KONSTANTIIN VOM SCHLOSS MORDOR, Hollanti	2014	25	20	8	5	32 %	62 %	8	1	32 %	12 %
6	MVA WINK TANK MY DOUBLE O	2018	24	12	2	0	8 %	*	2	0	8 %	*
7	C.I.B. FINSWENG TÄYSTUHO	2016	23	17	7	1	30 %	14 %	6	0	26 %	0 %
8	MVA HUOVISPÄIVÄN HARD ROCK	2019	23	10	5	1	22 %	20 %	4	0	17 %	0 %
9	MVA MELUKYLÄN KUJAKATTI	2018	21	17	12	3	57 %	25 %	12	1	57 %	8 %
10	MVA FINSWENG YOU CAN COUNT ON ME	2018	21	3	6	3	29 %	50 %	6	1	29 %	17 %
11	MVA AKIBA'S HEART TO HEART, USA	2015	20	18	8	2	40 %	25 %	8	0	40 %	0 %
12	MVA MELUKYLÄN KARAM-B-OLA	2014	19	13	9	3	47 %	33 %	8	0	42 %	0 %
13	C.I.B. TEMORA'S AMERICAN HANDSHAKE, USA	2017	19	8	10	0	53 %	0 %	10	0	53 %	0 %
14	C.I.B. TAIRON IZ ZVEZDNOGO GRAFSTVA, Venäjä	2019	17	20	7	4	41 %	57 %	6	0	35 %	0 %
15	MVA TERHIERIN DOWNUNDER	2014	16	27	5	3	31 %	60 %	5	0	31 %	0 %
16	JMVA THE FARM'S PLEASE DON'T WAKE THE DRAGON, USA	2017	16	34	2	1	12 %	50 %	2	0	12 %	0 %
17	MVA LORD EDGAR IZ ZVEZDNOGO GRAFSTVA, Venäjä	2016	15	8	2	0	13 %	0 %	3	0	20 %	0 %
18	C.I.B. SAD SACK'S CARAID	2017	15	7	5	0	33 %	0 %	5	0	33 %	0 %
19	SUREPRIME'S STEVE, Ruotsi	2019	14	0	11	1	79 %	9 %	11	1	79 %	9 %
20	NELLYSON'S EASY TO PLEASE ME, Ruotsi	2017	14	10	6	3	43 %	50 %	6	0	43 %	0 %

Tarkastelujaksolla 20 eniten käytetyllä uroksella on seuraavat polvilausunnot:

- 0/0: 18 kpl
- Toinen polvista 1: 1 kpl
- 1/1: 1 kpl

Tarkastelujaksolla 20 eniten käytetyllä uroksella on seuraavat silmälausunnot:

- Terveet silmät: 18 kpl
- PPM-iris-iris todettu: 1 kpl
- PHTVL/PHPP, aste 1: 1 kpl

20 käytetyimmällä uroksesta valioita oli 18 kpl. Laatuarvostelulla erinomainen (ERI) on 2 kpl. Luonnetestistä näistä uroksista on käynyt 3 kpl. Ulkomuodon jalostustarkastus on tehty 3 kpl.

Taulukko: 2014–2023 syntyneiden narttujen jälkeläistilasto. Lähde: Kennelliiton jalostustietojärjestelmä.

#	Narttu	Synt. v.	Pennut		Polvet				Silmät			
			Yhteensä	Toisessa polvessa	Tutkittu	Sairas	Tutkittu %	Sairas %	Tutkittu	Sairas	Tutkittu %	Sairas %
1	SASSATOWN BOOMER'S LIGHTNING	2014	22	18	1	1	5 %	*	1	0	5 %	*
2	MVA VEGARAN GOLDEN TAIL	2016	20	5	5	2	25 %	40 %	5	0	25 %	0 %
3	C.I.B. SUREPRIME'S PUMA, Ruotsi	2015	20	41	13	1	65 %	8 %	13	2	65 %	15 %
4	C.I.B. SINISEN HELMEN QUEEN OF HEARTS	2017	19	0	4	0	21 %	0 %	4	0	21 %	0 %
5	CHARLESWOOD AYABAYA	2017	18	21	2	0	11 %	0 %	2	0	11 %	0 %
6	KIMBERLEY	2014	17	5	4	1	24 %	25 %	4	0	24 %	0 %
7	MVA BLUESWING NEAT NELLY	2014	15	16	4	1	27 %	25 %	4	1	27 %	25 %
8	MVA SASSATOWN HOPE	2015	15	0	0	0	0 %	*	0	0	0 %	*
9	SASSATOWN TUPPENCE COIN	2017	15	10	1	0	7 %	*	1	0	7 %	*
10	SUPER GIRL VOM SCHLOSS MORDOR, Hollanti	2018	14	0	4	2	29 %	50 %	4	0	29 %	0 %
11	C.I.B. VEGARAN GOLD HUNTER	2016	14	8	10	0	71 %	0 %	10	0	71 %	0 %
12	MVA TERHIERIN SOLO	2018	13	3	7	3	54 %	43 %	7	0	54 %	0 %
13	ANSALINJAN ALKUVOIMA	2016	13	9	6	4	46 %	67 %	5	1	38 %	20 %
14	TERHIERIN CHA-CHA-CHA	2016	12	3	3	1	25 %	33 %	3	1	25 %	33 %
15	MVA BRISTREGAL GIRL POWER OF REGAL	2017	12	6	9	2	75 %	22 %	9	0	75 %	0 %
16	MVA XAREL-LO IZ ZVEZDNOGO GRAFSTVA, Venäjä	2019	12	0	4	0	33 %	0 %	3	0	25 %	0 %
17	MVA PIKESTAR'S EXPECT THE BEST	2014	12	6	7	2	58 %	29 %	7	0	58 %	0 %
18	MVA HUOVISPÄIVÄN HILJAINEN HELINÄ	2016	12	0	1	1	8 %	*	1	0	8 %	*
19	SINIMARJAN CHOCOLADE COOKIE	2016	12	3	3	2	25 %	67 %	3	0	25 %	0 %
20	DREAMPOWER'S LOLLIPOP	2016	12	0	0	0	0 %	*	0	0	0 %	*

Tarkastelujaksolla 20 eniten käytetyllä nartulla on seuraavat polvilausunnot:

- 0/0: 14 kpl
- Toinen polvista 1: 1 kpl
- 1/1: 2 kpl
- Polvilausunto puuttuu: 3 kpl

Tarkastelujaksolla 20 eniten käytetyllä nartulla on seuraavat silmälausunnot:

- Terveet silmät: 13 kpl
- RD-multifokaali todettu: 1 kpl
- PPM-iris-iris todettu: 2 kpl
- Muu vähämerkityksellinen kaihi: 1 kpl
- Silmälausunto puuttuu: 3 kpl

20 käytetyimmällä nartuista valioita oli 11 kpl. Laatuarvostelulla erinomainen (ERI) on 7 kpl. Laatuarvostelulla erittäin hyvä (EH) on 1 kpl. Näyttelytulos puuttuu yhdeltä (1) koiralta. Luonnetestistä näistä nartuista on käynyt 2 kpl. Ulkomuodon jalostustarkastuksia ei ollut tehty yhdellekään. Jalostussuosituksissa jalostukseen käytettävillä koirilla virallisen polvitutkimuksen tulokset voivat olla 1/1, 0/1 tai 1/0, jolloin toisen osapuolen patella-asteen on oltava 0/0.

5.2. Aiemman jalostuksen tavoiteohjelman toteutuminen

Tässä taulukossa analysoidaan 2020–2024 jalostustavoitteiden toteutumia.

Tavoite	Toimenpide	Tulos
Jalostuspohja: - jalostuspohjaa pyritään laajentamaan - jalostusurosten määrää suhteessa jalostukseen käytettyihin narttuihin pyritään kasvattamaan - sukusiitosasteen pysyminen alle 3 %	- Jalostussuosituksiset: * uroksella max 10 pentuetta * uroksen jälkeläismäärä enintään 3 % (24) neljän vuoden jaksolla - pentuvälityksessä terveyssuositusten täyttäminen ehtona - uroslista - jälkeläismäärien julkaiseminen - seurataan ss%:n kehittymistä	Toteutuneet: - terveyssuosituksia on noudatettu hyvin - urosten jälkeläismäärät pysyneet suositelluissa - muutamia uroslistan koiria on käytetty Ei toteutunut: - jälkeläismääriä ei ole säännöllisesti julkaistu
Käyttäytyminen ja luonne: - tulevaisuudessakin ystävällinen, tasapainoinen, lapsirakas ja itsevarma seurakoiria - monipuolisen harrastuskoiran maineen vahvistaminen - kasvattajat kiinnittävät huomiota jalostusvalinnoissa erityisesti toimintakykyyn ja taisteluhaluun - arkoja ja aggressivisia ei käytetä jalostukseen	- tiedottaminen monipuolisesta harrastuskoirasta - kannustetaan luonnetestiin ja MH-luonnekuvaukseen - laaditaan ihanneprofiilit - järjestetään luonnetestejä - luonnekysely	Toteutuneet: - luonnetesteissä on käynyt 60 koiraa, kolmen testi on keskeytetty - MH-luonnekuvaukseen on osallistunut 1 koiria - Luonnekysely on tehty vuonna 2021. Ei toteutunut: - Ihanneprofiili - Luonnetesti
Käyttöominaisuudet: - rotumääritelmän mukaisten luonteenpiirteiden säilyminen seurakoirastuksesta huolimatta	- koulutus - luonnetestit - luonnekysely	Toteutuneet: - Luonnekysely on tehty vuonna 2021. Ei toteutunut: - koulutus - luonnetesti
Terveys ja lisääntyminen: terve ja elinvoimainen rotu - jalostuskoirat täyttävät kerhon jalostusvaatimukset - rodussa esiintyviä sairauksia seurataan - tervyystietojen kerääminen jatkuu - sukusiitos% yhdistelmissä max 6,25 % - osallistuminen Lohen diabetes-tutkimukseen	- terveystietojen ylläpito - toteutetaan 3-vuotiskysely - kasvattajakyselyt eri aiheista - jalostustarkastuksen järjestäminen - järjestetään joukkotarkastustilaisuuksia - ohjeistetaan kasvattajia mm. JTO:ssa	Toteutuneet: - järjestetty 2023 luento silmätauti- ja sairauksista - pidetty yksi jalostustarkastus (2023) - avointa terveystietoa on tehty ja sitä ylläpidetään jatkuvasti Ei toteutunut: - sukusiitosprosentti 6,25 % on ylittynyt 31 yhdistelmässä - joukkotarkastustilaisuudet - säännöllinen 3-vuotiskysely

Ulkomuoto: - painopiste jalostuksessa on rotutyypin säilyttäminen - pyritään lähemmäs rotumääritelmän mukaista ihannekokoa - vältetään pelkästään ulkomuodon tai yhden ominaisuuden jalsotamista - yhdistelmässä kummallakin vanhemmalla vähintään näyttelytulos EH	- laaditaan rotumääritelmän tulkintaohjeet - jalostussuositukset - jälkeläistarkastukset - koirat mitataan erikoisnäyttelyssä - Aussikatselmukset - ulkomuototuomareiden erikoiskoulutus vuosittain - ulkomuototuomareiden arvostelukoe vuosittain - julkaistaan kerhon sivulla kirjalliset arvostelut	Toteutunut: - rotumääritelmän tulkinta ja paimenkirje ulkomuototuomareille tehty 2023 - Koirat mitattu erikoisnäyttelyssä ja tuloksia kerätty, mutta ei kaikista erikoisnäyttelyistä eikä kaikista koirista. - Yksi jälkeläistarkastus pidetty 2023 - Aussikatselmukset. Aussikatselmus pidetty 2024 - Ulkomuototuomareiden arvostelukoe - Ulkomuototuomareiden erikoiskoulutus - Näyttelyarvostelujen julkaiseminen Ei toteutunut - jalostussuositukset
--	---	---

6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS

6.1. Jalostuksen tavoitteet

Jalostuspohja

- Jalostuspohjaa pyritään laajentamaan, jotta jalostuksen periaatteet ovat samansuuntaiset kaikilla kasvattajilla.
- Yksittäisen jalostukseen käytettävien urosten määrää pyritään kasvattamaan suhteessa käytettyjen narttujen lukumäärään. Kun suhdeluku on 1, rodun perinnöllinen vaihtelu säilyy tehokkaimmin. Monimuotoisuutta turvaavien rajoitusten mukaan suositus jälkeläisten maksimimäärälle on 2–3 % (14–21 pentua) neljän vuoden aikana.
- Sukusiitosaste pyritään pitämään yhdistelmässä alle 3 % ja maksimissaan 6,25 % neljällä sukupolvella laskettuna.
- Uroksella on elinaikanaan korkeintaan 10 pentuetta, jotka ovat syntyneet Suomessa. Kennelliiton yleinen suositus on, että yhdenkään koiran elinikäinen jälkeläismäärä ei ylitä 5 % rodun populaatiossa yhden sukupolven (4 v) jaksolla rekisteröidyistä pennuista. Tämä tarkoittaa, että uroksen elinikäisen jälkeläismäärän suositus on enintään 31 pentua.
- Jalostukseen suositellaan käytettäväksi myös vähemmän käytettyjä koiria, joiden takana on häviämässä olevia linjoja.
- Tarjotaan kasvattajille vaihtoehtoja urosvalintoihin uroslistan avulla.

Käyttäytyminen ja luonne

- Australianterrieri on myös tulevaisuudessa seurakoiria, jonka tulee olla luonteeltaan ystävällinen, tasapainoinen, lapsirakas ja itsevarma.
- Vahvistetaan rodun mainetta monipuolisena harrastuskoirana.
- Pyritään siihen, että kasvattajat kiinnittävät huomiota jalostuskoiriensa oikeanlaiseen luonteeseen erityisesti toimintakyvyn ja taisteluhaluun suhteen.
- Arkoja ja aggressiivisia koiria ei saa käyttää jalostukseen.
- Kannustetaan omistajia viemään koiriaan luonteen arvioimista mittaaviin testeihin.

Käyttöominaisuudet

Australianterrieri katsotaan nykyään seurakoiraksi. Toivottavaa on kuitenkin, että rotumääritelmän mukaiset luonteenpiirteet säilyvät.

Koiran kanssa harrastaminen edellyttää, että koira on terve. Australianterrieri on monipuolinen harrastuskoira. Kasvattajien ja harrastajien aktiivisella kouluttamisella, tiedottamisella ja parantamalla yhteistyötä kasvattajien välillä tuetaan sitä, että australianterrieri säilyy monipuolisena harrastuskoirana. Jalostustoimikunta jatkaa aktiivisesti terveystietojen keräämistä ja julkaisua. JTO suosittelee silmien ja polvien tarkastusta sekä osallistumista näyttelyihin, jälkeläistarkastuksiin, jalostustarkastuksiin ja Aussikatselmuksiin. Seuraavaan päivitettävään JTO:hon tehdään luonnekysely ja terveystarkastus rodusta.

Terveys ja lisääntyminen

- Tavoitteena terve ja elinvoimainen rotu.
- Seurataan rodussa esiintyviä sairauksia ja kerätään tietoa sekä tiedotetaan niistä.
- Seurataan rotuun liittyviä tutkimustuloksia ja tiedotetaan niistä.
- Pentuvälitykseen hyväksytään vain JTO:n esitettyjen terveystarkastukset täyttävät pentueet.

Ulkomuoto

- Ulkomuotojalostuksen painopisteenä on rotumääritelmän mukaisen tyyppin säilyttäminen.
- Tavoitteena on terverakenteinen, ketterä ja valpaskoira, joka liikkuu tyyppillisin vapain ja vaivattomin liikkein.
- Pyritään lähemmäksi rotumääritelmän mukaista kokoihannetta, kuitenkin tinkimättä voimakkuudesta ja mittasuhteista.
- Jalostuksessa tulee välttää pelkästään ulkomuodon tai yhden ominaisuuden jalostamista.
- Jalostustoimikunta on laatinut yhteistyössä kasvattajatuomareiden kanssa rotumääritelmän tulkintaohjeen ja ns. paimenkirjeen ulkomuodon ylilyöntien välttämiseksi. Erikoiskoulutustilaisuuksiin on koulutettavien ulkomuototuomareiden lisäksi kaikilla rodusta kiinnostuneilla aina mahdollisuus osallistua. Rodulle on laadittu ulkomuodon ihanneprofiili, jota käytetään jälkeläis- ja jalostustarkastuksissa. Jalostustoimikunta järjestää vuosittain myös Aussikatselmuksen. Näitä tuloksia kerätään, jotta niitä voidaan tarkastella 5 vuoden kuluttua päivitettävään JTO:hon.

6.2. Suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille

Jalostukseen käytetään mahdollisimman korkealuokkaisia koiria. Huomioon tulee aina ottaa jalostuskoirien terveys, luonne ja rotutyypillisuus ulkomuodon osalta. Jalostuskoirien tulee täyttää tavoiteohjelmassa asetetut minimivaatimukset terveys- ja näyttelytulosten osalta, ja olla ehdottomasti myös luonteeltaan rotutyypillisiä. Aggressiivisesti käyttäytyvää koiraa ei saa käyttää jalostukseen.

Pentueen vanhemmilla on astutushetkellä oltava:

- Jalostuskoirien tulee olla terveitä.
- Virallinen näyttelytulos laatuarvostelulla erittäin hyvä (EH) tai Aussikatsemuksen EH -tulos tuomarilta, jolla on rodun arvostelu-oikeudet. Ulkomuodon kriteeriksi käy myös hyväksytty jalostustarkastus. Mikäli kyseessä on FCI-maiden ulkopuolelta tuotava sperma tai nartun astuttaminen FCI-maiden ulkopuolella, koiralta ei vaadita em. näyttelyvaatimuksia.
- Alle kaksi vuotta vanha virallinen silmätarkastuslausunto. Lausunnossa ei saa olla todettuna katarakta eikä muita vakavia perinnöllisiä silmäsairauksia. Silmätarkastuslausunto tulee olla annettu koiran ollessa vähintään 12 kk ikäinen. Yhdistelmää, mikä on tuottanut perinnöllistä harmaakaihia sairastavan koiran, ei

tule uusia. Kahta, kaihijälkeläisen (HC) saanutta koiraa, ei tule yhdistää. Silmätarkastuskaavakkeen (ECVO) diagnoosi muu katarakta, ei sulje koiraa jalostuksesta mutta koira on astutettava terveen partnerin kanssa. Kyseessä on muu vähämerkityksellinen kaihi.

- Virallinen polvitutkimuslausunto, jossa patella-aste saa olla korkeintaan 1/1, jolloin toisen osapuolen patella-asteen on oltava 0/0. Myös siinä tapauksessa patella-asteen on oltava 0/0, jos toisella osapuolella on 0/1 tai 1/0. Virallinen polvitutkimus voidaan tehdä koiran ollessa vähintään 12 kk ikäinen. Lausunto on voimassa koiran koko eliniän. Jos koiralla on eriäviä polvilausuntoja, noudatetaan Kennelliiton toimintamallia.
- Käytettäessä ulkomaalaista urosta tai narttua, on sen terveystulosten oltava verrattavissa Suomen tuloksiin. Jos koira asuu Suomessa, on se tutkittava Suomessa. Epäselvissä tapauksissa jalostustoimikunta antaa lausunnon, onko pentue yhdistyksen sääntöjen mukainen ja voidaanko se hyväksyä pentuvälitykseen.
- Sekä nartun että uroksen tulee olla halukas ja kykenevä luonnolliseen astutukseen. Astutus ei saa tapahtua pakottamalla.

Yleiset jalostussuositukset koskien narttuja

- Koiraa suositellaan käytettäväksi jalostukseen vasta aikuisena, vähintään 2-vuotiaana, jotta koiran soveltuvuudesta seuraavan sukupolven vanhemmaksi on saatu mahdollisimman paljon tietoa; koiran ja sen sukulaisten terveydentila, luonne ja käyttöominaisuudet.
- Ensimmäistä kertaa astutettavan nartun yläikärajaksi suositellaan 5 vuotta.
- Nartun astutuskäytölle on annettu Kennelliiton Koirarekisteriohjeessa määräykset, joiden mukaan nartulla voidaan teettää enintään viisi pentuetta siten, että nartun edellisestä penikoimisesta on pentueen syntyessä kulunut vähintään 10 kuukautta.
- Kahdeksan vuotta täyttäneen nartun astuttaminen edellyttää aina eläinlääkärintodistusta, jonka mukaan narttu on terve ja hyväkuntoinen, eikä pennuttamisesta ole haittaa nartun terveydelle. Todistus on annettava ennen nartun astutusta, eikä se saa astutushetkellä olla kuutta kuukautta vanhempi. Eläinlääkärintodistus on liitettävä pentueilmoitukseen, kun pentue rekisteröidään Kennelliiton koirarekisteriin.
- Narttuja, jotka ensimmäisen pentueensa kohdalla eivät kyenneet synnyttämään luonnollisesti tai huolehtineet normaalisti jälkeläisistään ilman syytä, ei tulisi käyttää uudestaan jalostukseen.
- Mikäli nartulle on tehty kahdesti keisarinleikkaus, suositellaan nartun poistamista jalostuksesta.

Yleiset jalostussuositukset koskien uroksia

- Koiraa suositellaan käytettäväksi jalostukseen vasta aikuisena, vähintään 2-vuotiaana, jotta koiran soveltuvuudesta seuraavan sukupolven vanhemmaksi on saatu mahdollisimman paljon tietoa; koiran ja sen sukulaisten terveydentila, luonne ja käyttöominaisuudet.
- Suositellaan, että yksittäistä urosta tulisi käyttää jalostukseen Suomessa (Suomeen rekisteröivät pentueet) enintään 10 pentueen verran. Yksittäisen uroksen käyttö ei saa koiran elinikänä ylittää, minään neljän vuoden jaksona, 5 %:a rekisteröityjen pentujen kokonaismäärästä. Nämä neljä vuotta voi olla mikä tahansa neljän vuoden peräkkäinen jakso. Vastuu pentuelukumäärän laskemisesta on pääasiassa uroksen omistajalla.
- Kennelliiton sääntöjen mukaan piilokiveksistä urosta ei saa käyttää jalostukseen, sen pentuja ei rekisteröidä, eikä se voi osallistua näyttelyyn.

Terveyssuositukset molemmille sukupuolille

- Jalostuskoirien tulee olla terveitä.
- Pentueen vanhemmilla on astutushetkellä oltava:
 - alle kaksi (2) vuotta vanha virallinen silmätarkastuslausunto. Lausunnossa ei saa olla todettuna kataraktaa eikä muita vakavia perinnöllisiä silmäsairauksia. Silmätarkastuslausunto tulee olla

annettu koiran ollessa vähintään 12 kk ikäinen. Yhdistelmää, mikä on tuottanut perinnöllistä harmaakaihia (HC) sairastavan koiran, ei tule uusia. Kahta, kaihi jälkeläisen (HC) saanutta koiraa, ei tule yhdistää. Silmätarkastuskaavakkeen (ECVO) diagnoosi muu katarakta, ei sulje koiraa jalostuksesta mutta koira on astutettava terveen partnerin kanssa. Kyseessä on muu vähämerkityksellinen kaihi.

- virallinen polvitutkimuslausunto, jossa patella-aste saa olla korkeintaan 1/1, jolloin toisen osapuolen patella-asteen on oltava 0/0. Myös siinä tapauksessa patella-asteen on oltava 0/0, jos toisella osapuolella on 0/1 tai 1/0. Virallinen polvitutkimus voidaan tehdä koiran ollessa vähintään 12 kk ikäinen. Lausunto on voimassa koiran koko eliniän. Jos koiralla on eriäviä polvilausuntoja, noudatetaan Kennelliiton toimintamallia.
- Käytettäessä ulkomaalaista urosta tai narttua, on sen terveystulosten oltava verrattavissa Suomen tuloksiin. Jos koira asuu Suomessa, on se tutkittava Suomessa. Epäselvissä tapauksissa jalostustoimikunta antaa lausunnon, onko pentue yhdistyksen sääntöjen mukainen ja voidaanko se hyväksyä pentuvälitykseen.

Suositus yksittäisen koiran maksimijälkeläismäärälle

Yksittäistä urosta saa Suomessa käyttää jalostukseen maksimissaan 10 pentueen verran. Yksittäisen uroksen käyttö ei saa koiran elinikänä ylittää, minään neljän vuoden jaksona, 5 %:a rekisteröityjen pentujen kokonaismäärästä. Nämä neljä vuotta voi olla mikä tahansa neljän vuoden peräkkäinen jakso.

6.3. Rotujärjestön toimenpiteet

Tavoitteena on ollut myös vahvistaa aktiivista ja avointa ilmapiiriä rotulehden, kotisivujen, somekanavien ja koulutustilaisuuksien avulla sekä järjestämällä kasvattajakollegio 4 kertaa vuodessa. Näitä on toteutettu julkaisemalla rotulehdessä jalostustoimikunnan laatimia artikkeleita, somekanavilla on ollut aktiivista tiedotusta ja kasvattajakollegiot on palautettu rotujärjestön toimintaan vuodesta 2023 uudestaan. Koulutuksiin ei kuitenkaan ole osallistuttu aktiivisesti ja aktiivisista jäsenistä on pula.

Jalostuspohja

- Ylläpidetään jalostusuroslistaa.
- Rajoitetaan uroksen elinikäinen pentuemäärä 10 pentueeseen.
- Kasvattajia kannustetaan käyttämään laajempaa jalostuspohjaa kasvatustyössään.
- Seurataan sukusiitosasteen kehitystä (alle 3 %). Yksittäisen koiran jälkeläisten osuus pysyy alle 3 % (noin 24 pentua) neljän vuoden ajanjaksolla.
- Korostetaan jalostusurosten omistajien vastuuta suunnitelluissa yhdistelmissä.
- Järjestetään Aussikatselmuksia ja jälkeläis- ja jalostustarkastuksia.
- Suositellaan, ettei sukusiitoskertoimen tulisi 4–5 sukupolvesta menneä 6,25 %:n yläpuolelle. Tämä on ns. serkusyhdistelmän sukusiitoskerroin.

Käyttäytyminen ja luonne

- Tuodaan enemmän esille australianterrierin mainetta monipuolisena harrastuskoirana.
- Kannustetaan omistajia käyttämään koiriaan luonnetesteissä ja MH-luonnekuvauksissa.
- Järjestetään luonnetestejä
- Tehdään rodulle käyttäytymiskysely
- Laaditaan rodulle käyttäytymisen jalostustarkastuksen ihanneprofiili.

Terveys ja lisääntyminen

- Yhdistyksen ylläpitämä terveyssivusta pidetään ajan tasalla.

- Terveyslistalle ilmoitetut sairaudet ja viat tulee olla diagnosoitu
- Kasvattajia kannustetaan avoimuuteen sairauksien ja vikojen ilmoittamisessa.
- Pidetään joukkotarkastustilaisuuksia.
- Omistajia kannustetaan teettämään koirille virallisia terveystutkimuksia, myös koirille, jotka eivät ole jalostuskäytössä.
- Tehdään vuosittain täsmäkyselyitä rodun terveyden tilastollista arviointia varten. Koosteet niistä julkaistaan Aussi-lehdessä, esimerkiksi viisivuotiskyselyt.

Sairasta tai viallista koira ei saa käyttää jalostukseen eikä sairaan jälkeläisen tuottanutta yhdistelmää suositella uusittavaksi. Sairaana jälkeläisen vanhempia tulee käyttää jalostukseen erittäin harkitusti ja kriittisesti. Tällaisissa tapauksissa jalostustoimikunta mahdollisuuksiensa mukaan seuraa syntyykö saman sairauden vaivaamia jälkeläisiä uusissa yhdistelmissä. Jos uusia jälkeläisiä sairastuu samaan sairauteen, ei koira enää suositella käytettäväksi jalostukseen.

Ulkomuoto

- Järjestetään vuosittain ulkomuototuomarien erikoiskoulutus.
- Järjestetään vuosittain ulkomuototuomarien arvostelukoe.
- Ylläpidetään ulkomuototuomarien koulutusmateriaalia.
- Kiinnitetään huomiota australianterrierin kokoon mittaamalla koirat erikoisnäyttelyissä ja jalostustarkastuksessa.
- Australianterrierikerho ry julkaisee kotisivuillaan näyttelyissä käyvien koirien osalta kirjalliset arvostelut.
- Järjestetään Aussikatselmus, jälkeläistarkastus ja jalostustarkastus vuosittain.

6.4. Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin

Rodun jalostuksen suurimmat uhat ja mahdollisuudet

Uhat:

- Yksittäisen perinnöllisen sairauden tai vian yleistyminen
- Terveysriskeihin ei kiinnitetä tarpeeksi huomiota
- Pelkkään ulkomuotoon perustuva jalostus
- Samojen sukulinjojen käyttö kaventaa geenipoolia
- Yksittäisten urosten liikakäyttö
- Luonneongelmiin ei kiinnitetä huomiota
- Pentueiden teettäminen kaupallisten ei jalostuksellisten syiden vuoksi
- Tuontikoirien taustoja ei tunneta
- Aktiivisten jäsenten puute, kasvattajien passiivisuus sekä ajankäyttöongelmat järjestötoiminnassa
- Vanhat kasvattajat häviävät ja sitä kautta vievät tärkeää tietoa mennessään.
- Negatiivinen asenne rotukoiria kohtaan yleisesti.
- Tutkimattomat koirat jalostuksessa tai käytetään koiria, joiden tulokset ovat vanhentuneet.
- Sairauksista tiedottaminen/sairauksien liioittelu, jolloin koko rotu voi leimautua sairaaksi, vaikka sairautta esiintyy vähän.
- Tuonnin ja viennin rajoitukset ja säädökset.
- Maailmanlaajuisesti vaikea saada terveys- ja jalostustietoja.
- Kasvattajien kohtuuttomat ehdot sopimuksissa.
- Ulkomuodossa lisääntyneet ongelmat: mm. raskas rakenne, turkin laatu liian pehmeää, iso koko, isot ja leveät korvat, lättätassut, löysät ranteet, sirppikintereet, laskevat ylälinjat.
- Luonne: aggressiivisuus lisääntynyt rodussa.

- Geenipoolin kapeus
- Kaikki sairaudet eivät tule kasvattajien tietoon.
- Siemennetään, jos koira ei tiinehdy tai koira ei astu luonnollisesti.
- Olemassa olevien terveystietojen hyödyntämättä jättäminen.

Mahdollisuudet:

- Tiedon lisääminen terveystietojen ja tietokannan avulla
- Kannustaminen terveystarkastuksiin
- Avoimuus, yhteistyö ja tiedon jakaminen kasvattajien kesken.
- Suunnitelmallinen kasvatustyö käyttämällä erilinjaisia uroksia ja narttuja
- Uroslista
- Maksuttomat Jalostustarkastukset ja jälkeläistarkastukset
- Aussikatselmukset
- Luonnetestit ja MH-luonnekuvaukset
- Positiivinen keskusteluilmapiiri
- Kasvattajien ja omistajien aktiivinen osallistuminen kerhon toimintaan
- Teams- palaverit ja kollegiot kasvattajien kesken.
- Suomessa kova kilpailu, joka osoittaa kasvattajien halua parantaa rotua.
- Useita sukuja ja linjoja käytössä
- Paljon eri yksilöitä käytetty jalostuksessa
- Terveystietoja kerätty pitkään ja se on saatavilla kaikille.
- Jalostustoimikunta toimii ja haastaa kasvattajia toimimaan
- Uroksia ei juurikaan kastroida Suomessa, kertoo uroksien hyvistä luonteista.
- Lisääntyminen ja synnyttäminen on helppoa rodussa.
- Rotu pysynyt iloisena, hyvällä hermorakenteella ja pitkäikäinen.
- Pieni pentukuolleisuus ja hyvänkokoiset pentueet
- Helppo ensikoira, hyvä kotikoira sekä harrastuskoira

Varautuminen ongelmiin

- Yhteistyön tiivistäminen kasvattajien kesken
- Kasvattajakollegioiden järjestäminen.
- Tiedonkulun parantaminen verkkosivuilla, lehdessä ja sosiaalisessa mediassa.
- Joukkotarkastustilaisuuksien järjestäminen
- Ulkomuototuomareiden koulutus

Uhkien ja mahdollisuuksien listauksessa on hyödynnetty SWOT-analyysia, joka on tehty kasvattajakollegiossa. Seuraavassa uudessa JTO:ssa SWOT-analyysi tehdään uudestaan, jolloin pystytään tarkastelemaan tuloksia nyt tehtyyn analyysiin.

Australianterrierikerho suosittelee kasvattajia tekemään yhdistelmiä, jotka täyttävät kaikki jalostuksen tavoiteohjelmassa esitetyt suositukset. Tavoitteena on myös säilyttää geenipooli laajana, joten jalostuskoirien valinnassa tulee pitää järkevä tasapaino vaadittavien ominaisuuksien ja toisaalta laajan jalostuskäytön sallivan linjan välillä. Kasvattajia tulee rohkaista käyttämään jalostukseen myös vähemmän käytettyjä koiria ja koiria, joiden takana on häviämässä olevia linjoja.

Samojen urosten käyttöä pyritään rajoittamaan tarjoamalla uusia vaihtoehtoja jalostukseen. Kasvattajia kannustetaan hankkimaan vieraslinjaisia koiria jalostuskäyttöön. Vahvasti sisäsiittoisia yhdistelmiä ei pidetä suotavina. Australianterrierikerho suosittelee, ettei sukusiitoskertoimen tulisi 4–5 sukupolvesta mennessä 6,25 %:n yläpuolelle. Tämä on ns. serkusyhdistelmän sukusiitoskerroin.

6.5. Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta

Vuosittaiset tehtävät

- Tiedotetaan rodun tilasta, jalostustavoitteista sekä jalostusvaatimuksista
- Kerätään tietoa perinnöllisistä vioista ja sairauksista
- Järjestetään luonnetestejä
- Järjestetään erikoisnäyttely
- Järjestetään ulkomuototuomarien erikoiskoulutus ja arvostelukoe
- Järjestetään koulutustilaisuuksia
- Julkaistaan jalostustilastoja

Vuosi	Tehtävä tai projekti
Vuosittain	Mittaus erikoisnäyttelyssä ja jalostustarkastuksessa. Aussikatselmus Jälkeläistarkastus ja Jalostustarkastus Kasvattajakollegio 4 kertaa vuodessa Monimuotoisuuden laskeminen ja tuloksen julkaisu Aussilehdessä Jalostuspohjan monimuotoisuuden arvioiminen Geenitutkimusta jatketaan Kerätään tietoa perinnöllisistä vioista ja sairauksista Erikoiskoulutus ja arvostelukoe Terveyskysely: ajankohtainen aihe
2025	Käyttäytymisen ihanneprofiilin laatiminen
2026	Käyttäytymisen jalostustarkastus
2027	Kasvattajille 5-vuotiskysely 2020 ja 2021 syntyneille pentueille
2028	Valmistellaan uutta JTO:ta
2029	Uusi JTO

JTO:n ja PEVISAn vaikutuksen seuraaminen

Hallitus ja jalostustoimikunta seuraavat yhdessä tavoiteohjelman toteutumista. Ohjelmaan kirjatut tavoitteet ja toimintasuunnitelma huomioidaan yhdistyksen vuotuista toimintasuunnitelmaa laadittaessa. Jalostustoimikunta laatii vuosittain toimikunnan toimintakertomuksen. JTO julkaistaan hyväksymisen jälkeen kerhon nettisivuilla.

7. LÄHTEET

Suomen Kennelliitto, www.kennelliitto.fi / Jalostustietojärjestelmä

Suomen Kennelliitto, artikkelikokoelma:

- Rodun perinnöllinen monimuotoisuus, MMT Katariina Mäki
- Sukusiitos –artikkeli, MMT Katariina Mäki
- Tietoa tehollisesta populaatiosta, MMM Katariina Mäki

McDougal Douglas Pamela: Australian Terrier History & Origins, J B Waldegrave Pty Ltd, 1997: Kaikki kuvat ovat tästä kirjasta, ellei toisin mainita.

8. LIITTEET

Liite 1: Rotumääritelmä

Liite 2: Rotumääritelmän tulkinta

Liite 3: Paimenkirje australianterriereiden ulkomuototuomareille

Liite 4: Värit ja turkinlaatu

Liite 5: Jälkeläistarkastetut urokset kautta aikojen.

Liite 6: Ulkomuodon jalostustarkastus

Liite 7: Tulokset käyttäytymiskyselystä

Suomen Kennelliitto-
Finska Kennelklubben ry

Ryhmä: 3

FCI:n numero: 8
Hyväksytty: FCI 5.12.2012
Kennelliitto 2.6.2015

AUSTRALIAN TERRIERI
(AUSTRALIAN TERRIER)
Alkuperämaa: Australia

1/4

Pohjoismainen Kennelunioni
Dansk Kennel Klub
Hundaræktarfélag Íslands
Norsk Kennel Klub
Suomen Kennelliitto – Finska Kennelklubben
Svenska Kennelklubben

KÄYTTÖTARKOITUS: Yksi pienimmistä työterriereistä, kehitetty ihmisen avuksi ja kumppaniksi ankarina aikoina ja vaikeissa maastoissa.

FCI:N LUOKITUS:

Ryhmä 3 terrierit,
alaryhmä 2 pienikokoiset terrierit
Käyttökoetulosta ei vaadita.

LYHYT HISTORIAOSUUS: Vaikka australianterrieri polveutuukin brittiläisistä koirista, se on yksi harvoista terrieriryhmän roduista, joka on kehitetty Ison-Britannian ulkopuolella. Sen voidaan myös aivan oikeutetusti sanoa olevan ensimmäinen Australiassa kehitetty rotu. Vaikuttaa jokseenkin varmalta, että niin silkkiterrieri kuin australianterrierikin polveutuvat yhteisistä esi-isistä, nimittäin Tasmaniassa, Uudessa Etelä-Walesissa ja Victoriassa esiintyneistä karheakarvaisista terriereistä (Broken Coated Terriers). Tämän koiratyyppin oletetaan olevan sekoitus useista brittiläisistä terrieriroduista: skyenterrieristä, skotlanninterrieristä (Aberdeenista) ja dandiedinmontinterrieristä. Aika ajoin käytettiin myös yorkshirenterrieriä. Kerrotaan, että 1800-luvun alkupuolella Tasmaniassa Campbelltownin ja Rossin tienoiden asukkaat kasvattivat karheakarvaisia koiria, joiden rungon väri oli sinertävän kiiltävä ja karvassa tan-merkit. Nämä koirat olivat tunnettuja erinomaisina vahtikoirina ja ne painoivat noin 4,5 kg.

YLEISVAIKUTELMA: Voimakas, matala ja melko pitkä suhteessa korkeuteen. Vahva terrieriluonne, valpas, aktiivinen ja tasapainoinen. Terverakenteinen. Karvapeite on trimmaamaton ja karhea; kaulan ympärillä on rintalastaan ulottuva selvä kaulus. Pää on pitkä ja vahva. Karvapeite ja pää myötävaikuttavat lujatekoisen ja karheapiirteisen ulkonäön muodostumiseen.

KÄYTTÄYTYMINEN / LUONNE: Ensi sijassa työkoira, mutta uskollisuutensa ja tasaisen luonteensa ansiosta sopii yhtä hyvin myös seurakoiraksi.

PÄÄ

Kallo: Pitkä, litteä, kohtuullisen leveä ja silmien välistä täyteläinen. Päälaen karva on pehmeää ja pitkä (top-knot).

Otsapenger: Vähäinen mutta selvästi havaittava.

Kirsu: Musta ja keskikokoinen. Kirsun nahka ulottuu kuonon selälle.

Kuono: Vankka, voimakas, kallon pituinen ja silmien alapuolelta täyteläinen.

Huulet: Mustat, tiiviit ja kuivat.

Leuat / hampaat: On tärkeää, että kuono-osa on pitkä ja vahva, jotta leuat ovat vahvat ja tehokkaita. Hampaat ovat suuret ja tasaisessa rivissä. Yläetuhampaat peittävät tiiviisti aläetuhampaat (leikkaava purenta).

Silmät: Pienet, soikeat ja väriltään tummanruskeat. Ne sijaitsevat kaukana toisistaan eivätkä ole ulkonevat. Ilme on tarkkaavainen.

Korvat: Pienet, pystyt, teräväkärkiset, korkealle sijoittuneet mutta kohtuullisen kaukana toisistaan. Ne ovat lyhytkarvaiset ja herkkäliikkeiset (paitsi alle puolivuotiailla pennuilla).

KAULA: Pitkä, hieman kaareva ja vahva; kiinnittyy sulavasti hyvin kulmautuneisiin lapoihin.

RUNKO: Pitkä suhteessa korkeuteen, vahvarakenteinen. Runkoa arvosteltaessa tulee kiinnittää huomio yleisvaikutelmaan: ”voimakas, matala ja melko pitkä suhteessa korkeuteen”.

Selkä: Vaakasuora ylälinja.

Lanne: Vahva.

Rintakehä: Rintakehä on kohtuullisen syvä ja leveä ja kylkiluut selvästi kaareutuneet. Eturinta on hyvin kehittynyt ja suhteellisen syvä.

HÄNTÄ: Korkealle kiinnittynyt, pystyasentoinen, ei selälle kääntyvä. Perinteisesti typistetty (Huom. Suomessa typistyskielto).

RAAJAT

ETURAAJAT:

Yleisvaikutelma: Eturaajojen luusto on hyvä. Edestä katsottuna raajat ovat suorat ja yhdensuuntaiset, ja niissä on ranteeseen asti hieman hapsutusta.

Välikämmmenet: Vahvat ja pystyt.

Etukäpälät: Pienet, pyöreät ja tiiviit; eivät ulko- eivätkä sisäkierteiset. Päkiät ovat vahvat. Varpaat ovat tiiviisti yhdessä ja kohtuullisen kaarevat. Kynnet ovat vahvat ja väriltään mustat tai tummat.

TAKARAAJAT:

Yleisvaikutelma: Kohtuullisen pitkät ja leveät. Takaa katsottuna yhdensuuntaiset, eivät liian kaukana toisistaan eivätkä liian ahtaat.

Reidet: Vahvat ja lihaksikkaat.

Polvet: Hyvin kulmautuneet.

Kintereet: Hyvin kulmautuneet ja matalat.

Takakäpälät: : Pienet, pyöreät ja tiiviit; eivät ulko- eivätkä sisäkierteiset. Päkiät ovat vahvat. Varpaat ovat tiiviisti yhdessä ja kohtuullisen kaarevat. Kynnet ovat vahvat ja väriltään mustat tai tummat.

LIIKKEET: Vapaat, tasapainoiset, joustavat ja voimakkaat. Edestä katsottuna eturaajojen tulee liikkua tasapainoisesti. Lavat, kyynärpäät tai ranteet eivät saa olla löysät. Takaraajoissa tulee olla työntövoimaa; polvien ja kintereiden tulee liikkua vapaasti. Takaa katsottuna väljalat liikkuvat yhdensuuntaisina, eivät liian lähikäin tai liian leveästi.

KARVAPEITE

Karva: Rungon peitinkarva on karheaa, suoraa, tiheää ja noin 6 cm pitkää. Pohjavilla on lyhyttä ja pehmeää. Kuono, raajojen alaosat ja käpälät ovat lyhytkarvaiset.

Väri:

a) Sininen, teräksen- tai tummanharmaansininen. Naama, korvat, rungon alaosa, raajojen alaosat, käpälät ja peräpeili ovat voimakkaan punaruskeat (eivät hiekanväriset). Mitä syvämpi väri ja selvemmät värien rajat sitä parempi. Nokisuus ei ole toivottavaa. Päälaen karvapeite on väriltään sininen, hopeanvärinen tai pään väriä vaaleamman sävyinen.

b) Puhtaan hiekanvärinen tai punainen. Vähäinenkin nokisuus tai tummat sävyt eivät ole toivottavia. Päälaen karvan vaaleampi sävy on sallittua.

Kaikissa väreissä valkoiset merkit rinnassa tai käpälissä ovat virhe.

KOKO JA PAINO

Säkäkorkeus: Toivottava säkäkorkeus on noin 25 cm, nartuilla hieman vähemmän.

Paino: Toivottava paino on noin 6,5 kg uroksilla, nartuilla hieman vähemmän.

VIRHEET:

Kaikki poikkeamat edellä mainituista kohdista luetaan virheiksi suhteutettuna virheen vakavuuteen ja sen vaikutukseen koiran terveyteen ja hyvinvointiin.

HYLKÄÄVÄT VIRHEET:

- Vihaisuus tai liiallinen arkuus
- Selvästi epänormaali rakenne tai käyttäytyminen.

HUOM. Uroksilla tulee olla kaksi normaalisti kehittynyttä kivistä täysin laskeutuneina kivespussiin.

Jalostukseen tulee käyttää vain toiminnallisesti ja kliinisesti terveitä koiria, joilla on rodulle tyypillinen rakenne.

Liite 2

AUSTRALIAN TERRIERI

ROTUMÄÄRITELMÄ JA TULKINTA

Suora linkki rotumääritelmän tulkintaan rotujärjestön www-sivuille:

https://australianterrierikerho.fi/wp-content/uploads/Australianterrieri_rotumaaritelman_tulkinta.pdf

Arvoisat australianterriereiden ulkomuototuomarit

Toivomme teidän kiinnittävän huomiota tässä kirjeessä mainituihin rodussamme ilmeneviin ongelmiin.

Aussin yliesittämistä tulee välttää. Aussi tulee esittää löysällä hihnalla – sitä ei saa kuristaa hihnalla ja kohottaa etuosaa ylöspäin ryhdikkyuden saamiseksi. Aussin tulee kantaa liikkeessä itse itsensä – selkälinja suorana (level topline). Liikkeitä ei saa esittää ylitemmolla ja ”saksanpaimenkoiratyylisellä” koira vetää hihnasta handlerin edellä – tällä tyylillä esittäjä todennäköisesti yrittää saada leveyttä kapeisiin takaliikkeisiin ja saada huonon etuliikkeen näyttämään paremmalta ja ehkäpä paremman ylälinjankin.

Oikea rotutyyppi

Australianterrieri on voimakas, selvän sukupuolileiman omaava, vahvaluustoinen ja korkeuttaan pidempi (suhdeluku rungon pituudessa on 2:3).

Aussin pituus tulee hyvin kehittyneestä eturinnasta ja ”peräpeilitä” - aussin tulee jatkua hännän takana. Aussilla tulee olla hyvin kehittynyt leveä takaosa, jossa on tasapainoiset kulmaukset.

Aussilla on suora ylälinja. Laskeva ylälinja on virheellinen. Laskevan

ylälinjan näkee parhaiten liikkeessä tai silloin kun koira seisoo vapaasti asettelematta.

Huomioitavaa on aussin oikea raajakorkeus. Aussilla ei saa olla lyhyitä töppöjalkoja. Aussin jalkojen korkeus on puolet sen säkäkorkeudesta (1:1). Aussin eturaajat ovat suorat.

Olemme huomanneet, että aussien takaosat ovat kaventuneet ja ylikulmautuneet. Rotuumme on tullut paljon kinnerahtautta ja sirp-

pikintereitä. Nämä kaikki vaikuttavat aussin takaliikkeeseen, jolloin liike jää usein rungon alle (hännän eteen) eikä liikkeeseen tule maatavoittavaa työntöä takaa.

Aussilla on pitkä rintakehä, hyvin kaareutuneet kylkiluut ja lyhyt napakka/tiivis lanneosa. Aussilla on voimakas eturinta, jolloin etuliikkeet eivät voi olla kapeat, kun rintakehä on selvä. Ahtaat etuliikkeet kertovat kapeasta rungosta.

Pää ja ilme

Aussin pää on jalo ja tasapainoinen. Kuono on vahva, kallo ei ole vahva. Aussilla ei ole korostuneita poskia eikä korostunutta otsapengertä.

Kallo ja kuono ovat pituudeltaan 1:1. Pään tulee olla rodunomainen ja pitkä, siinä on yhdensuuntaiset kallon ja kuonon linjat. Kallo-osan tulee olla tasainen. Aussilla on vain vähäinen otsapenger (rotumääritelmä: otsapenger on vähäinen, mutta selvästi havaittava).

Rodussa ei esiinny liian heikkoa otsapengertä. Sen sijaan ylikorostuneita otsapenkereitä esiintyy huolestuttavissa määrin. Sen myö-

tä rotuumme on tullut epätyypillistä ilmettä.

Aussilla on pienet ja teräväkärkiset korvat, ja ne sijaitsevat melko lähekkäin, jos kallo on oikean muotoinen jalo sekä litteä.

Aussilla on pienet mantelin muotoiset tummat silmät ja hyvä silmänpyräys pigmentti. Aussin ilme on valpas, tarkkaavainen ja terävä. Emme toivo pyöreitä, ulkonevia ja söpöjä nappisilmäiä.

Huomaa, että voimakkaasta silmänpyräyspigmentistä voi tulla vaikutelma, että silmät ovat suuret (optinen harha), vaikka silmät ovat pienet ja mantelinmuotoiset.

Kallo

Kyseessä on vahva pieni terrieri, mutta sillä ei ole vahva, leveä tai pyöreä kallo. Muista, että kallo pitää olla pidempi kuin kallon leveys (tiiliskivimäinen) - kallo-osan olematta raskas.

Purenta ja hammaspuutokset

Hampaat ovat isot ja toivottavaa on täysi hampaisto. Purenta on saksipurenta. Jos välihampaita puuttuu, niin toivotaan että hammaspuutokset merkitään arvosteluun, esim. 4 premolaaria puuttuu. Toivomme yli 4 premolaarin puutoksen vaikuttavan palkintosijaan.

Ala- ja yläpurenta on hylätty.

Australianterrierien erityispiirteet

Kuononselkänahka, joka aikuisella koiralla ulottuu kuonon selälle ja jopa otsapenkereeseen saakka.

Peukalonjäljet kallon sivulla, ovat toivottavia blue & tan värisellä koiralla.

Top-knot on muuta karvaa hieman pehmeämpilaatuinen ja kaulaa "suojaa" kaulus.

Aussille on tyypillistä jatkuva korvien käyttö, ja ne voivat kääntyä eri suuntiin. Ne eivät jökötä pystyssä kuten useilla muilla terriereillä.

säkäkorkeus on n. 25 cm ja koko tuntuu kasvavan koko ajan. Aus- sin tulee olla erityisen ketterä ja sporttinen pieni terrieri, joka pystyy vaihtamaan suuntaa ilmaloikan aikana. Ominaista rodulle on myös into pompata korkealle ilmaan seisoessaan ja tarkkailla tällä tavoin ympäristöään. Kaikkinainen raskaus ja kömpelyys on vierasta rodulle.

Värit

Aussilla on puhtaat kirkkaat värit - ilman nokisuutta tai varjomantteliä. Punaisissa väreissä on alkanut esiintyä nokisuutta. Mustat päät ja mustat korvat eivät ole toivottavia (blue&tan). Karvapeite on karhea ja peitinkarvan alla on pohjavilla.

Häntä

Pyydämme arvostelussa kuvaamaan häntää. Hännän tulee olla jäntevä. Mainita, jos sapelihäntä (ideaali) tai hännän loppu vaappuu elottomana (ei toivottava) tai makaa selän päällä (ei toivottava).

Koko

Toivomme ausseja mitattavan kehässä saadaksemme enemmän tietoa koirien koosta. Rotumääritelmän mukainen

Ystävällisin terveisin,

Australianterrierikerho ry:n jalostustoimikunta ja rodun kasvattajatuomarit:
Harto Stockmari, Tanya Ahlman-Stockmari, Mari Pajaskoski ja Nina Janger.

Jos kysyttävää tai haluat lisätietoja, ota yhteys:
jalostustmk@australianterrierikerho.fi

AUSTRALIAN TERRIERI

VÄRIT JA TURKIN LAATU

KOULUTUSMATERIAALI 2024

Suora linkki koulutusmateriaaliin rotujärjestön www-sivuille:

https://australianterrierikerho.fi/wp-content/uploads/Australianterrieri_varit-ja-turkin-laatu.pdf

Liite 5: Jälkeläistarkastetut urokset kautta aikojen.

1989	Tahee Krackertoa, Sassatown Billy Budd, Tahee Annalees Vekku
1990	Mariendal's Jesse James, Ymses Yarranbat, Ymses Yanco
1991	Ibeth Outlaw Billy, Wyangan Sandpiper, Taralee Man Aboutown
1992	Borchorst Filipino, Reimin Tarzan
1994	Tahee Red Dragon, Reni's Unik, Tatongs Tasmanian Devil
1995	Golden Moonraker du Clos de Windorah, Gunyah du Clos de Windorah, Tatong's Eclipse of the Moon
1996	Avocation Blue Murinbata, Hemulin Axl Rose, Haka-Haun Ipswich
1997	Lille Regina Mr. Swing King, Bestebas Red Ramkota, Red Gems Smokey Quarts
1998	Bluepepeer's Woody Woodpecker, Sassatown Gold Digger
1999	Avocation Arctic Manifest, Ophelia's Swing to Top, Ophelia's Jack of Heart
2001	Tasdale Kraka Kid, Tahee Trade in Red, Teraustralia's Jackaroo, The Farm's one Hell of a Devil
2002	Avocation Hot Rod, Avocation Nordic Warlord, Eager April Thunder
2003	Bluepepper's Pink Panther, Selendia Fire and Ice
2004	Melukylän Guru Kultamuru
2006	Tasdale Last Laugh, Bearstep's Tonganoxie
2008	Avocation Amazing Race, Wild West Regency Red Devil
2009	Selendia Name Of Thegame, Bayjet Mister Blue
2010	Clifftop Red Dazzler, Övikspojken Av Falchebo
2012	Nellyson's He Dog, Fisato Thisis Zeus
2023	Zenon Von Den Grauen Anfurten, Cooktown Rossi Valentino, Al-Dabaran Viggo

Ulkomuodon jalostustarkastus

Jalostustarkastuksen tulokset ovat julkisia.

Aika		Paikka	
Järjestäjä (yhdistys)			
Tunnistusmerkintä (TM)		☐ TM tarkastettu, tark. nimi tekstaten	
Rotu Australianterrieri		Rotukoodi 8	
Koiran nimi		Rek.nro	
☐ Uros	☐ Narttu	Normaalit kivekset	☐ Kyllä ☐ Ei
☐ Eläinlääkärin- todistus, syy:		☐ Kastroidu ☐ Steriloitu	
Rungon pituus _____ / _____ (cm/suhde)		Säkä- korkeus _____ cm	Paino _____ kg
Rinnan ympärysmitta _____ cm		Eturaajojen korkeus _____ cm	Selän pituus _____ cm
☐ Jalostustarkastus hyväksytty	Jalostuksessa huomioitavaa:		Jalostusvalinnoissa tulee huomioida eläinten hyvinvointiin liittyvien lakien ja asetusten vaatimukset.
☐ Jalostustarkastus hylätty	Syy:		
☐ Jalostustarkastus keskeytetty	Syy:		

Sivu 1/5

Osiot arvostellaan suhteessa rotumääritelmään, lukuunottamatta tähdellä * merkittyjä kohtia, joissa kuvataan koiraa yleensä, rodusta riippumatta.

1* Yleinen voimakkuus		ihanne
☐	1 liian kevyt	E
☐	2 kevyt	E
☐	3 keskivahva	N
☐	4 voimakas	I
☐	5 raskas	E
☐	6 liian raskas	E
muuta:		
2 Sukupuolileima		
☐	1 selvä	I
☐	2 urosmainen narttu	E
☐	3 narttumainen uros	EEEE
muuta:		
3* Rungon mittasuhteet		
☐	1 neliömäinen	E
☐	2 suorakaiteen mallinen	N
☐	3 pitkärunkoinen	I
☐	4 lyhytrunkoinen	E
muuta:		
4 Luusto		
☐	1 liian kevyt	E
☐	2 kevyt	E
☐	3 keskivahva	I
☐	4 vahva	N
☐	5 raskas	E
☐	6 liian raskas	E
muuta:		

5 Pään yleisvaikutelma		ihanne
☐	1 rodunomainen	I
☐	2 kiilamainen	I
☐	1 kapea	E
☐	2 liian kapea	E
☐	3 leveä	N
☐	4 liian leveä	E
☐	1 pieni	E
☐	2 liian pieni	E
☐	3 suuri	E
☐	4 liian suuri	E
☐	1 lyhyt	E
☐	2 pitkä	I
☐	3 liian pitkä	E
☐	1 karkea	E
☐	2 raskas	E
☐	3 liian raskas	E
muuta:		
6 Ilme		
☐	1 ystävällinen / lempeä	N
☐	2 valpas / tarkkaavainen	I
☐	3 pelokas	E
☐	4 epäluuloinen	E
☐	5 pistävä	I
muuta:		

7* Pää		ihanne
☐	1 yhdensuunt. kallon ja kuonon linjat	I
☐	2 erisuuntaiset kallon ja kuonon linjat	E
☐	1 laskeva kuononselkä	E
☐	2 nouseva kuononselkä	E
☐	3 lihakseton	E
☐	4 liioitellut ihopöimut	H
muuta:		
8* Maski		
☐	1 maski	H
☐	2 maskiton	I
☐	3 toispuoleinen	H
☐	4 niukka / hajamaski	H
☐	5 liian laaja	H
muuta:		
9 Maskin sävy		
☐	1 rodunomainen	H
☐	2 haalistunut	H
☐	3 haalea	H
☐	4 syvä	H
muuta:		

10 Posket			ihanne		
	1 liian litteät	N			
	2 litteät	I			
	3 keskivahvat	N			
	4 ulkonevat	E			
	5 liian ulkonevat	E			
	1 lihaksikkaat	I			
muuta:					
11* Kallo-osa					
	1 hieman kaareva	E			
	2 tasainen, litteä	I			
	3 epätasainen	E			
	4 tasainen korvien välistä	I			
	5 pyöreä / kupera	E			
	6 liian kupera	E			
	7 takaluisu	E			
	8 lyhyt takaraivo	E			
	9 aukile	H			
muuta:					
12* Otsapenger					
	1 puuttuva	E			
	2 vähäinen	I			
	3 selvästi erottuva	N			
	4 voimakas	E			
	5 liioiteltu	E			
	1 erottuva otsauurre	E			
muuta:					
13* Kuonon pituus suhteessa kallo-osaan					
	1 liian lyhyt, kuonon pituus alle 33 % kallo-osan pituudesta	H			
	2 lyhyt	E			
	3 hieman lyhyempi	N			
	4 yhtä pitkä	I			
	5 hieman pidempi	N			
	6 pitkä	E			
	7 liian pitkä	E			
muuta:					
14 Kuonon leveys					
	1 liian kapea	E			
	2 kapea	N			
	3 keskilevää	I			
	4 leveä	N			
	5 liian leveä	E			
muuta:					
15* Leukojen suhde					
	1 tasapainossa toisiinsa nähden	I			
	2 alaleuka lyhyt suhteessa yläleukaan	H			
	3 yläleuka lyhyt suhteessa alaleukaan	H			
	4 leuat yhtä pitkät	I			
	5 alaleuka kapeampi kuin yläleuka	E			
	6 yläleuka kapeampi kuin alaleuka	H			
	7 leuat yhtä leveät	I			
	8 vino alaleuka	H			
	9 kevyt alaleuka	E			
muuta:					

16 Huulet			ihanne		
	1 kuivat / ohuet	I			
	2 tiiviit / kiinteät	I			
	3 paksut	E			
	4 löysät	E			
	5 roikkuvat	E			
	6 liian roikkuvat	E			
	7 syvät huulipoimut	E			
	1 pyöreä ylähuulen profiili	E			
	2 kulmikas ylähuulen profiili	E			
muuta:					
17* Huulipigmentti					
	1 kauttaaltaan pigmentoitunut	I			
	2 vajaa pigmentti	N			
	3 pigmentti puuttuu kokonaan	H			
	1 musta	I			
	2 maksanvärinen	H			
	3 sininen / harmaa	H			
muuta:					
18* Kirsupigmentti					
	1 kauttaaltaan pigmentoitunut	I			
	2 vajaa pigmentti	N			
	3 pigmentti puuttuu kokonaan	H			
	1 musta	I			
	2 maksanvärinen	H			
	3 sininen / harmaa	H			
muuta:					
19 Kirsun koko					
	1 liian pieni	E			
	2 pieni	E			
	3 normaali	I			
	4 suuri	E			
	5 liian suuri	E			
muuta:					
20* Sieraimet					
	1 liian pienet / ahtaat	H			
	2 hieman ahtaat	E			
	3 kirsun kokoon sopivat, avonaiset	I			
	4 suuret	N			
muuta:					
21* Purenta					
	1 voimakas yläpurenta	H			
	2 lievä yläpurenta	E			
	3 väljä leikkaava purenta	E			
	4 leikkaava purenta	I			
	5 tasapurenta	E			
	6 käänteinen leikkaava purenta	E			
	7 lievä alapurenta	E			
	8 voimakas alapurenta	H			
	9 vino purenta	H			
	1 epäsäännöllinen hammasrivi	E			
	2 kulmahammas painaa ientä / kitalakea	H			
	3 ienten liikakasvua	E			
muuta:					

22* Hampaat			ihanne		
	1 heikot	E			
	2 pienet	E			
	3 keskisuuret	N			
	4 suuret	I			
hammaspuutokset:					
muuta:					
23* Silmien muoto					
	1 soikeat / mantelinmuotoiset	I			
	2 pyöreät	E			
	3 kolmionmuotoiset	E			
	4 vinoneliön / salmiakin muotoiset	E			
muuta:					
24* Silmien koko					
	1 liian pienet	E			
	2 pienet	I			
	3 keskikokoiset	N			
	4 suuret	E			
	5 liian suuret	E			
	1 erikokoiset	E			
muuta:					
25a* Silmien sijainti					
	1 liian syvällä	H			
	2 liian ulkonevat	H			
25b* Silmien sijainti					
	1 syvällä	E			
	2 ei ulkonevat, ei syvällä	I			
	3 ulkonevat	E			
	1 kaukana toisistaan	I			
	2 lähekkäin toisiaan	E			
	1 eri tasossa	E			
	2 vinoasentoiset	E			
muuta:					
26* Silmien väri					
	1 sininen	H			
	2 keltainen	E			
	3 vaaleanruskea	E			
	4 ruskea	N			
	5 tummanruskea	I			
	6 lähes musta	I			
	7 kaksiväriset	E			
	1 sointuvat turkin väriin	N			
muuta:					
27* Silmäluomet suhteessa silmään					
	1 tiiviit / kiinteät	I			
	2 paksut	E			
	3 roikkuvat	E			
	1 vilkkuluomi esillä	E			
	2 kiertyneet	H			
muuta:					
28* Silmäluomen pigmentti					
	1 kauttaaltaan pigmentoitunut	I			
	2 vajaa pigmentti	E			
	3 pigmentti puuttuu kokonaan	H			
muuta:					

29 Korvalehdet			ihanne		
	1 rodunomaiset		I		
	1 liian ohuet		N		
	2 ohuet		I		
	3 paksut		E		
	4 liian paksut		E		
	5 rustoiset		E		
	1 kapeat		I		
	2 leveät		N		
muuta:					
30* Korvien malli					
	1 luppakorvat / riippuvat		H		
	2 puolipystyt		H		
	3 pystykorvat		I		
	4 ruusukorvat		H		
	5 kärjistään taittuneet		E		
	6 kiertyneet		H		
	7 eri paria		E		
muuta:					
31 Korvien pituus					
	1 liian lyhyet		E		
	2 lyhyet		N		
	3 keskimittaiset		I		
	4 pitkät		N		
	5 liian pitkät		E		
muuta:					
32 Korvien koko					
	1 pienet		I		
	2 keskikokoiset		N		
	3 suuret		E		
muuta:					
33 Korvien asento					
	1 eteenpäin kallistuneet		E		
	2 pystyasentoiset		I		
	3 taaksepäin kallistuneet		E		
	4 luppakorvaisella päänmyötäiset		H		
	5 luppakorvaisella ei-päänmyötäiset		H		
	1 liian etuasentoiset		E		
	2 liian pystyasentoiset		N		
	3 haja-asentoiset		E		
muuta:					
34 Korvien kiinnitys					
	1 oikein kiinnittyneet		I		
	2 ylös kiinnittyneet		I		
	3 alas kiinnittyneet		E		
	4 taakse kiinnittyneet		E		
	5 lähekkäin toisiaan		E		
	6 eri tasossa		E		
muuta:					

35 Kaula			ihanne		
	1 lyhyt		E		
	2 keskipitkä		N		
	3 pitkä		I		
	1 ohut		N		
	2 lapoja kohti levenevä		I		
	3 paksu		N		
	1 löysää kaulanahkaa		E		
	2 kuiva		E		
	3 lihaksikas		I		
muuta:					
36 Kaulan asento seistessä					
	1 kaareva		I		
	2 liittyy sulavasti ylälinjaan		I		
	3 pystyasentoinen		N		
	4 liian pysty		E		
muuta:					
37 Rintakehän muoto					
	1 soikea		I		
	2 pyöreä		N		
	3 kapea		E		
	4 leveä		E		
	1 matala		E		
	2 syvä		I		
	3 liian syvä		E		
	1 selvästi erottuva rintalastan kärki		I		
muuta:					
38* Rintakehän pituus					
	1 lyhyt		E		
	2 pitkä		I		
	3 keskipitkä		N		
	4 lyhyt rintalasta		E		
muuta:					
39* Eturinta					
	1 puutteellinen		E		
	2 vähäinen		E		
	3 selvästi erottuva		I		
	4 korostunut		I		
	5 täyteläinen		I		
	1 kapea		E		
	2 leveä		N		
	3 liian leveä		E		
muuta:					
40* Lavat					
	1 pystyt		E		
	2 viistot		I		
	1 lyhyet		E		
	2 pitkät		I		
	1 leveäasentoiset		E		
	2 raskaat		E		
muuta:					

41* Olkavarret			ihanne		
	1 rungonmyötäiset		I		
	2 lyhyet		E		
	3 keskipitkät		N		
	4 pitkät		I		
	1 viistot		I		
	2 pystyt		E		
muuta:					
42* Etukulmaukset					
	1 suorat / niukat		E		
	2 kohtuulliset		I		
	3 voimakkaat		N		
	4 liioitellut		E		
muuta:					
43* Kyynärpäät					
	1 ulkonevat		E		
	2 rungonmyötäiset		I		
	3 sisäänpäin kääntyvät		E		
muuta:					
44 Ylälinja, huomioimatta kaulaa					
	1 rodulle tyypillinen		I		
	2 liian kaareva		E		
	3 kaareva		E		
	4 suora		I		
	5 korkea säkä		I		
	6 laskeva		E		
	7 liian laskeva		E		
	8 takakorkea		E		
muuta:					
45* Selkä					
	1 notko		E		
	2 pehmeä		E		
	3 kiinteä / suora		I		
	4 kaareutuva		E		
	5 laskeva		E		
	6 karpinselkä		E		
	7 painauma sään takana		E		
	1 leveä		I		
	2 kapea		E		
muuta:					
46 Selän pituus					
	1 liian lyhyt		E		
	2 lyhyt		N		
	3 keskipitkä		I		
	4 pitkä		N		
	5 liian pitkä		E		
muuta:					
47 Lanne					
	1 lyhyt		I		
	2 keskipitkä		N		
	3 pitkä		E		
	1 suora		I		
	2 kaareva		E		
	3 liian kaareva		E		
	1 kapea		E		
	2 lihaksikas		I		
muuta:					

48* Lantio ihanne		
	1 vaakasuora	E
	2 normaali / viisto	I
	3 hieman pysty	E
	4 pysty	E
	1 lyhyt	E
	2 keskipitkä	I
	3 pitkä	E
	1 leveä	I
	2 keskileveä	N
	3 kapea	E
	1 lihaksikas	I
muuta:		
49* Häntä		
	1 kaartuva	I
	2 paimenkoukku / silmukka	E
	3 suora	I
	4 kieppi / rulla / kierre	N
	5 korkkiruuvi	H
	6 liian tiukka kierre	E
	7 häntämutka	H
muuta:		
50* Hännän asento		
	1 ylös kiinnittynyt	I
	2 keskikorkealle kiinnittynyt	E
	3 alas kiinnittynyt	E
	1 eteenpäin selän päälle kaartuva	N
	2 pysty hännän asento	I
muuta:		
51* Hännän pituus		
	1 hännätön	H
	2 töpö	H
	3 lyhyt	N
	4 keskipitkä, ulottuu kintereeseen	I
	5 pitkä	N
muuta:		
52 Raajojen pituus		
	1 liian lyhyet raajat	E
	2 matalaraajainen	E
	3 kyynärpää puolivälissä säkäkorkeutta	I
	4 korkearaajainen	E
	5 liian pitkät raajat	E
muuta:		
53* Eturaajat edestä, seistessä		
	1 suora kyynärvarsi	I
	2 hieman käyrä kyynärvarsi	E
	3 voimakkaasti käyrä kyynärvarsi	E
muuta:		
54* Raajojen luusto		
	1 litteä	E
	2 pyöreä	N
	1 heikko	E
	2 keskivahva	I
	3 voimakas	N
muuta:		

55* Ranteet ihanne		
	1 eteenpäin taipuneet	E
	2 jäykät / suorat	E
	3 normaali	I
	4 taipuneet	E
	1 ulospäin kääntyneet	E
muuta:		
56* Välikämmenet		
	1 hieman viistot	N
	2 lyhyet	I
	3 vahvat	I
	4 taipuneet	E
	5 suorat	I
muuta:		
57* Takaraajat takaa, seistessä		
	1 pihtiasentoiset	E
	2 suorat	I
	3 länkisääret	E
	1 uloskääntyvät	E
	2 sisäänkääntyvät	E
	1 ahtaat	E
muuta:		
58* Kinner ja kinnerkulma		
	1 matala	I
	2 keskikorkea	N
	3 korkea	E
	1 eteenpäin taipunut kinner	H
	2 sirppikinner	E
	1 suorat kulmaukset	E
	2 niukat kulmaukset	N
	3 kohtuulliset kulmaukset	I
	4 voimakkaat kulmaukset	N
	5 liian kulmautuneet	E
	6 kinner painuu maahan	H
muuta:		
59* Reisi		
	1 kapea	E
	2 keskileveä	N
	3 leveä	I
muuta:		
60* Polvet ja polvikulma		
	1 sisäkierteiset	E
	2 ulkokierteiset	E
	1 suorat kulmaukset	E
	2 niukat kulmaukset	N
	3 kohtuulliset kulmaukset	I
	4 voimakkaat kulmaukset	N
	5 liian kulmautuneet	E
muuta:		

61* Käpälät ihanne		
	1 pyöreät / kissankäpälät	I
	2 soikeat	N
	3 pitkät / jäniksenkäpälät	E
	1 kaarevat varpaat	I
	2 suorat varpaat	E
	1 korkeat	I
	2 litteät	E
	3 tiiviit	I
	4 hajavarpaiset	E
	5 epänormaali varpaat	H
	1 normaali päkiät	I
muuta:		
62* Kynnet		
	1 värilliset	I
	2 valkoiset	E
	1 normaali	I
	2 poistettu	H
	3 tynkäkasvuiset / sairaat	H
	1 takakannukset	N
	2 tuplakannukset	N
muuta:		
63* Karvanlaatu		
	1 kihara	H
	2 laineikas	E
	3 suora	I
	1 silkkinen	H
	2 pehmeä	E
	3 kova / liukas	E
	4 karhea	I
	5 karkea	N
	6 villava	H
	1 nyörittyvä	H
	2 laatoittuva	H
muuta:		
64 Karvanpituus		
	1 liian lyhyt	E
	2 lyhyt	N
	3 keskipitkä	I
	4 pitkä	N
	5 liian pitkä	E
muuta:		
65 Hapsut		
	1 ei hapsuja	E
	2 niukat	N
	3 kohtuulliset	I
	4 runsaat	N
	5 liian runsaat	E
muuta:		

66* Karvan määrä ja pohjavilla			ihanne		
	1 karvaton		H		
	2 kaljuja kohtia		H		
	3 harva karvapeite		E		
	4 ohut karvapeite		E		
	5 normaali / tiheä karvapeite		I		
	6 haittaavaa karvoitusta;		E		
missä:					
	1 kohtuullinen peitinkarva		I		
	2 runsas peitinkarva		E		
	3 liian runsas peitinkarva		E		
	1 ei pohjavillaa		E		
	2 niukka pohjavilla		N		
	3 pohjavilla suhteessa peitinkarvaan		I		
	4 runsas pohjavilla		N		
	5 liikaa pohjavillaa suhteessa peitinkarvaan		E		
muuta:					
67* Nahka					
	1 ohut		E		
	2 keskivahva		I		
	3 paksu		N		
	4 irtomainen		E		
	5 tiukka / liikkumaton		E		
muuta:					
68* Ihon pigmentti					
	1 ei pigmenttiä		E		
	2 laikukas		N		
muuta:					
69 Väri					
	1 ei rodunomainen		H		
	2 rodunomainen		I		
	1 merle / harlekiini		H		
	2 diluutio		H		
	3 haalistunut		N		
värijakauma:					
koiran väri:					
70* Hengitys, arvostellaan myös liikkeessä					
	1 vaivaton / äänetön		I		
	2 vaivaton / kuuluva		N		
	3 vaikeutunut		E		
	4 selvästi vaikeutunut		H		

71* Etuliikkeet			ihanne		
	1 kapeat		E		
	2 leveät		N		
	1 yhdensuuntaiset		I		
	2 melovat / kerivät		E		
	3 astuu ristiin		E		
	1 lyhyet / jäykät		E		
	2 korkeat		E		
	1 ulkonevat kyynärpäät		E		
	2 sisäkierteiset kyynärpäät		E		
	3 sisäkierteiset käpälät		E		
muuta:					
72* Takaliikkeet					
	1 ahtaat		E		
	2 ahtaat kintereet		E		
	3 liikkuu pihdissä		E		
	4 leveät		N		
	5 rullaavat		E		
	1 yhdensuuntaiset		I		
	2 astuu ristiin		E		
	3 epävakaa kintereet		H		
muuta:					
73* Sivuliikkeet					
	1 tasapainoiset		I		
	1 lyhyet / jäykät etuliikkeet		E		
	2 lyhyet / jäykät takaliikkeet		E		
	3 lyhyet askeleet		E		
	4 pitkät askeleet		I		
	1 etuosa ravaa, takaosa laukkaa		E		
	2 etuosa putoaa liikkeessä		E		
	3 takaosa putoaa liikkeessä		E		
	4 taka-askel jää rungon alle		E		
	1 köyristää selkää liikkeessä		E		
	2 peitsaa		E		
	3 liikkuu vinossa		E		
	4 kintereet nousevat korkealle		E		
	5 ontuu		H		
muuta:					
74 Kaulan asento liikkeessä					
	1 liittyy sulavasti ylälinjaan		I		
	2 selkälän suuntainen		N		
	3 pystyasentoinen		N		
	4 liian pysty		E		
muuta:					

75* Hännän asento liikkeessä			ihanne					
	1 selkälän yläpuolella		N					
	2 selkälän jatkeena		E					
	3 selkälän alapuolella		E					
	4 riippuva		E					
	5 pysty		I					
muuta:								
76* Kuntoluokitus								
	1 vaikea alipaino		H					
	2 lievä alipaino		N					
	3 normaalipainoinen		I					
	4 lievä ylipaino		N					
	5 vaikea ylipaino		H					
muuta:								
77* Lihaskunto / kiinteys						ihanne		
	1 lihakseton		E					
	2 hieman lihakseton		N					
	3 kiinteä / lihaksikas		I					
	4 liikaa lihasmassaa		N					
muuta:								
78 Ulkomuodon kokonaiskuva								
	1 epätyypillinen		H					
	2 tyydyttävä		E					
	3 hyvä		N					
	4 erittäin hyvä		I					
	5 erinomainen		I					
	1 epäterve		H					
	2 rotutyypiltään liioiteltu		E					
muuta:								
79 Koiran käyttäytyminen ulkomuodon arvostelussa / Suhtautuminen tarkastajiin								
	1 ystävällinen		I					
	2 rauhallinen		I					
	3 eloisa		I					
	4 rodunomainen		I					
	5 väistää		E					
	6 vihainen		H					
	7 pelokas		E					
	8 vihainen koirille		H					

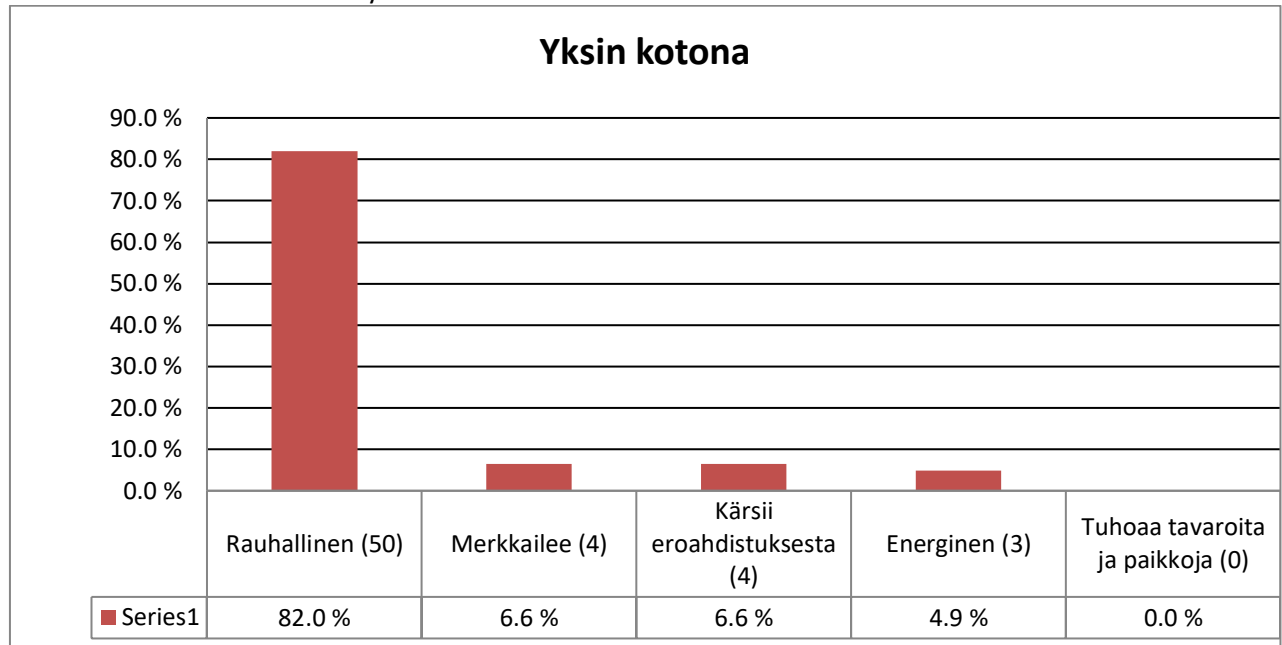
80 Muita huomioita	
Jalostustarkastajan allekirjoitus	Jalostustarkastajan allekirjoitus
Nimenselvennys	Nimenselvennys

Liite 6

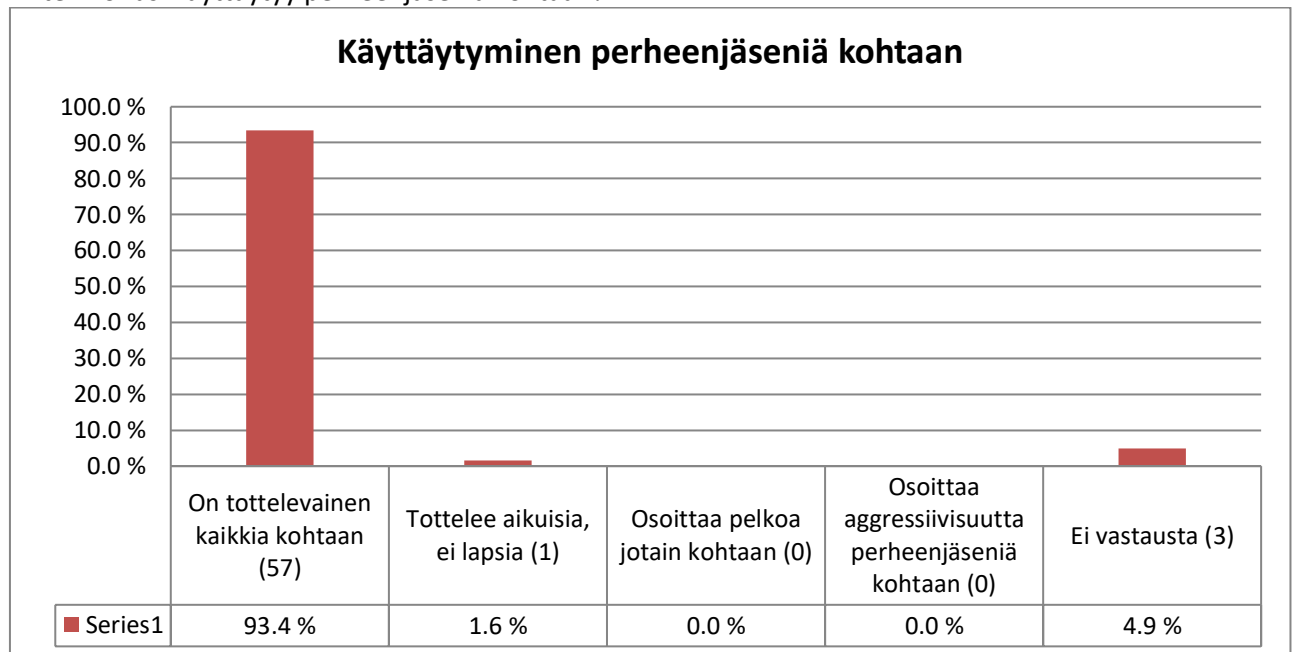
Käyttäytymiskyselyn 2021 vastausten yhteenveto

Australianterrierikerho teki vuonna 2021 käyttäytymiskyselyn. Vastauksia tuli 61 aussin osalta. Iältään koirat olivat 2 – 16 vuotiaita. Uroksia oli yhteensä 29 ja narttuja 32. Kyselyssä kartoitettiin koiran käyttäytymistä kotona, kodin ulkopuolella, reagoitua ääniin ja haukkumista. Lisäksi kysyttiin terveystilan ja iän vaikutusta koiran käyttäytymiseen.

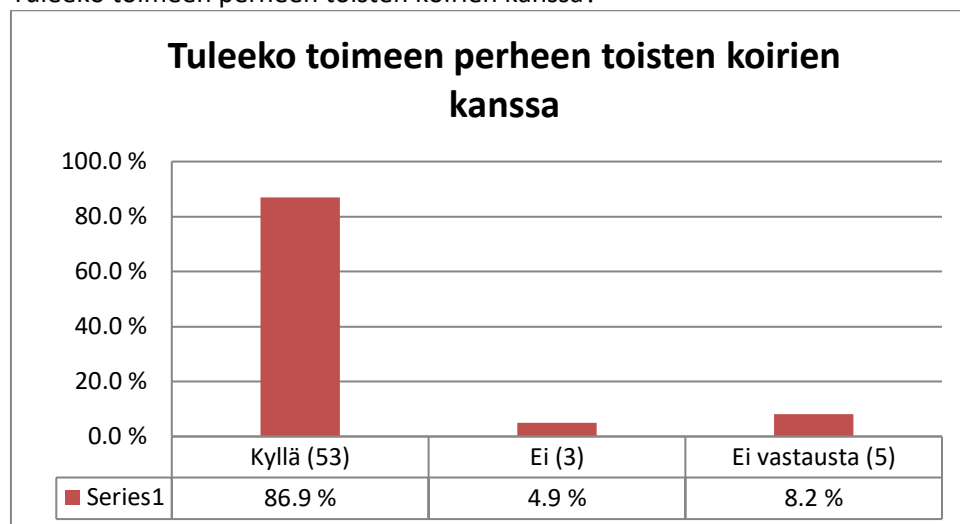
Millainen koirasi on ollessaan yksin kotona?

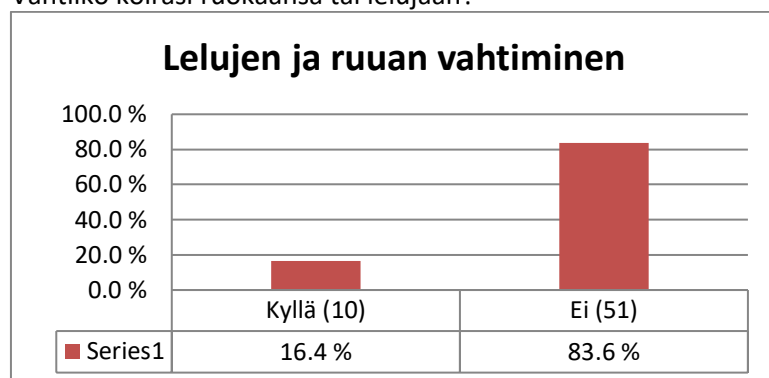
Miten koirasi käyttäytyy perheenjäseniä kohtaan?

Tuleeko toimeen perheen toisten koirien kanssa?

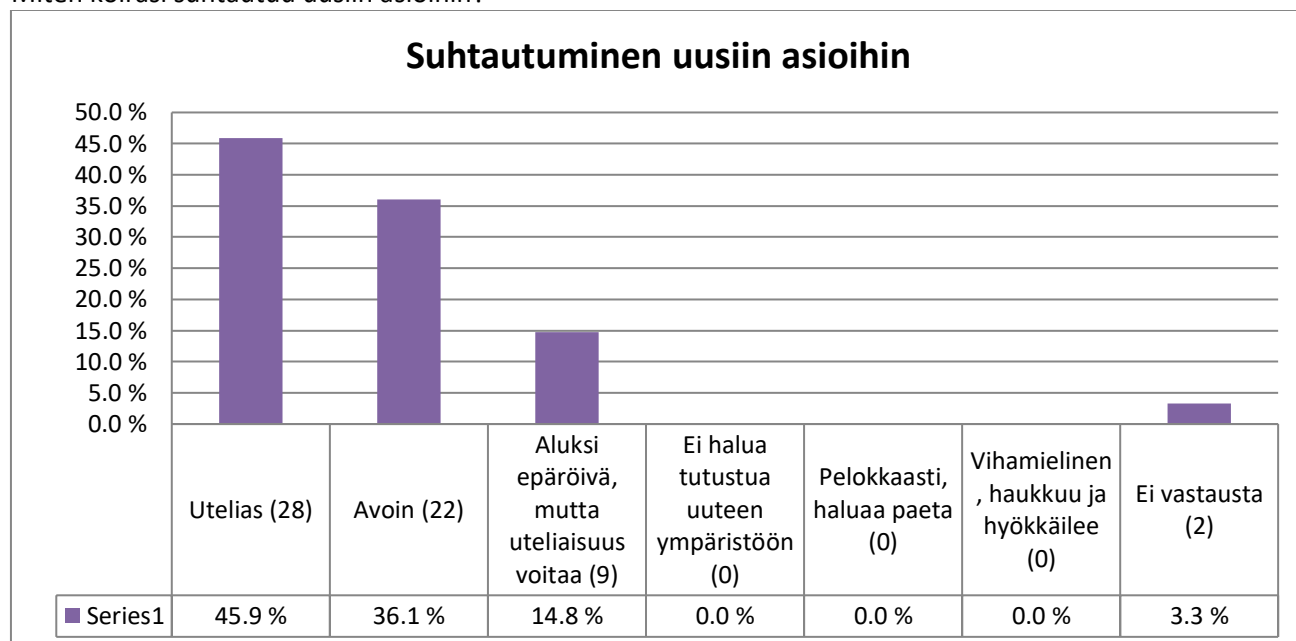

Vahtiiko koirasi ruokaansa tai lelujaan?

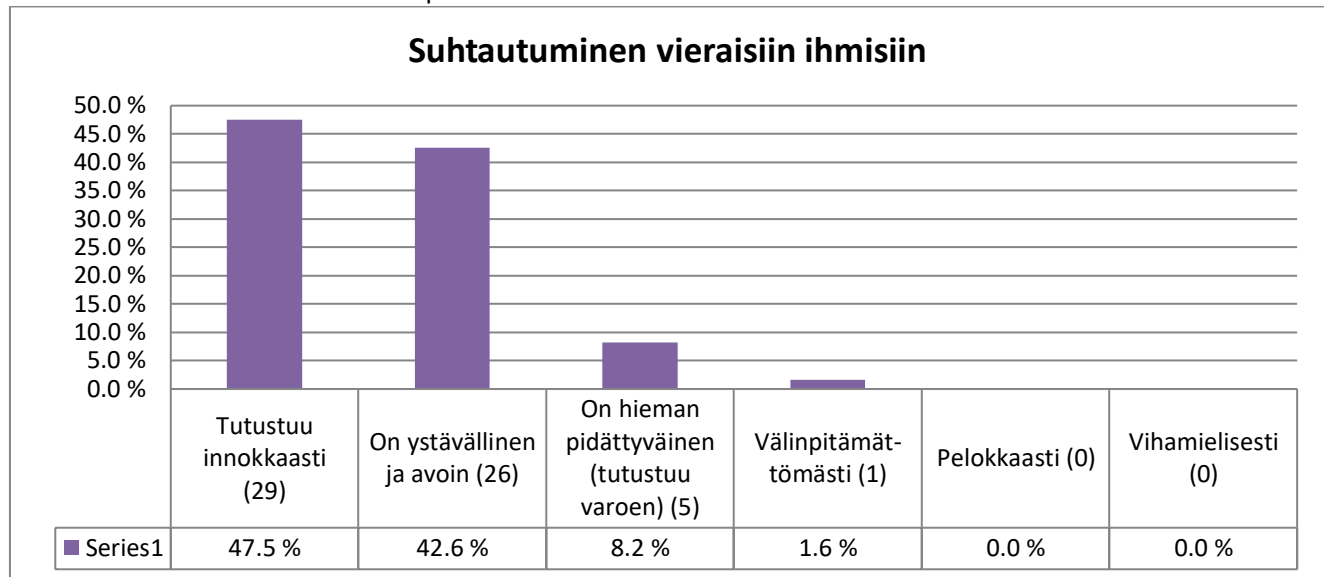

ARKUDET

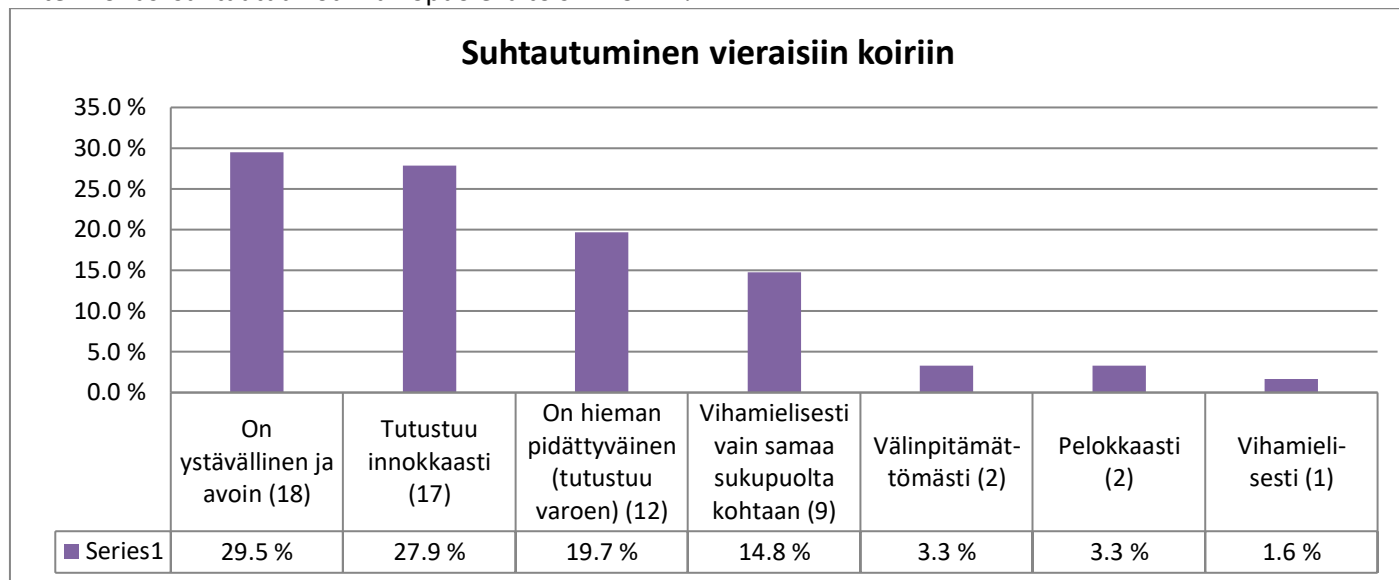
Miten koirasi suhtautuu uusiin asioihin?

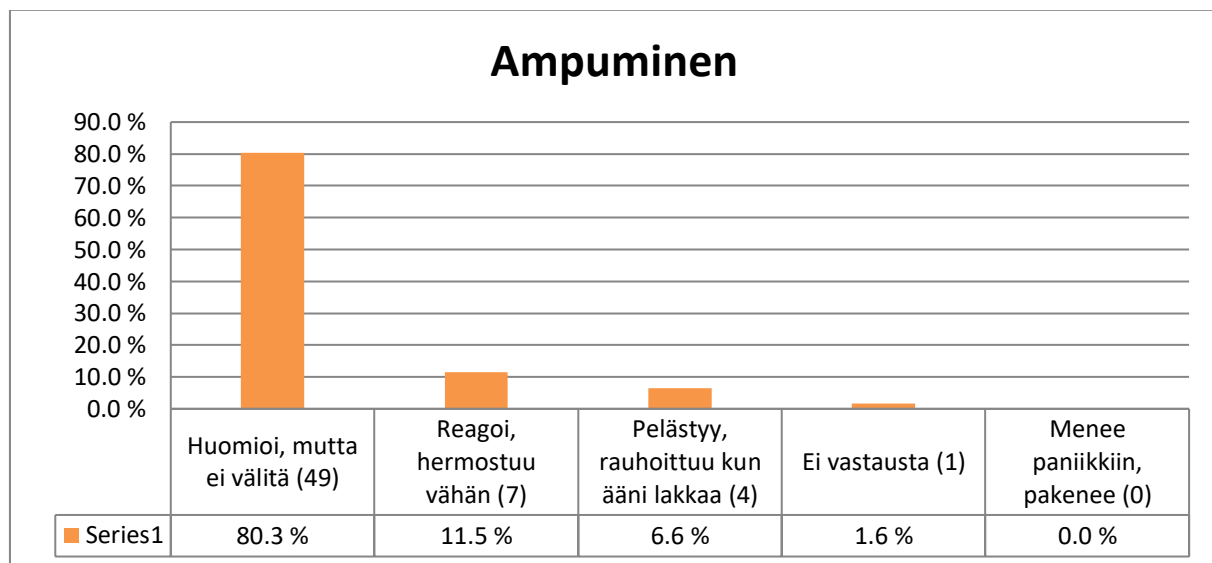
Miten koirasi suhtautuu kodin ulkopuolella vieraisiin ihmisiin?

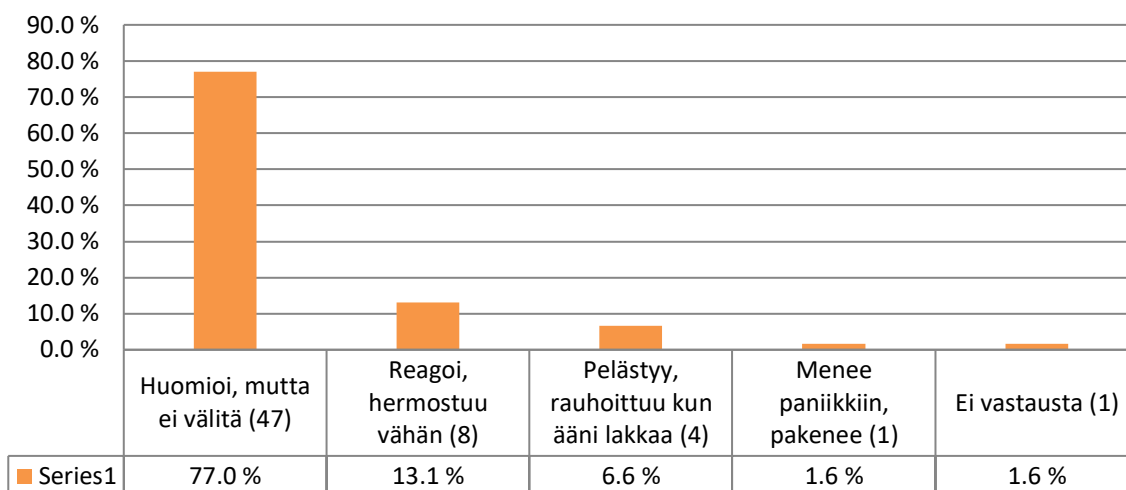
Miten koirasi suhtautuu kodin ulkopuolella toisiin koiriin?

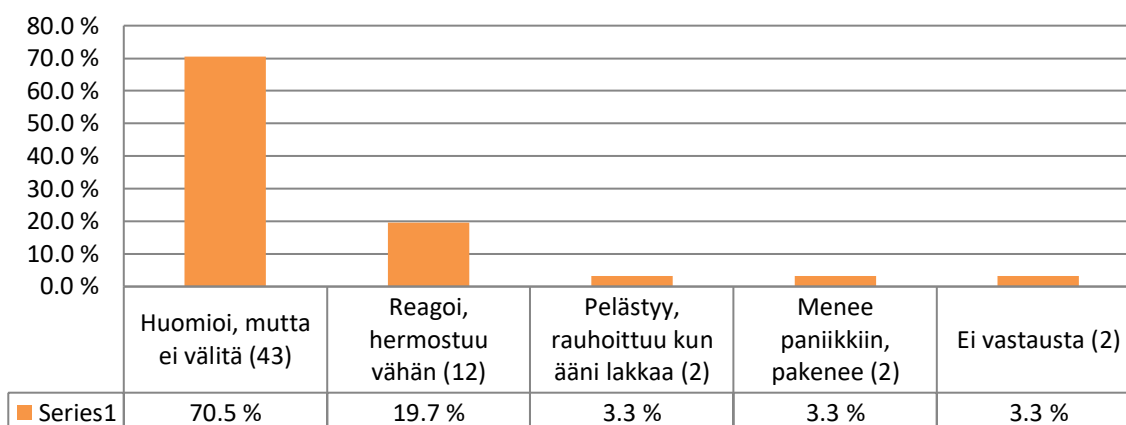
REAGINTI ÄÄNIIN

Ukkonen

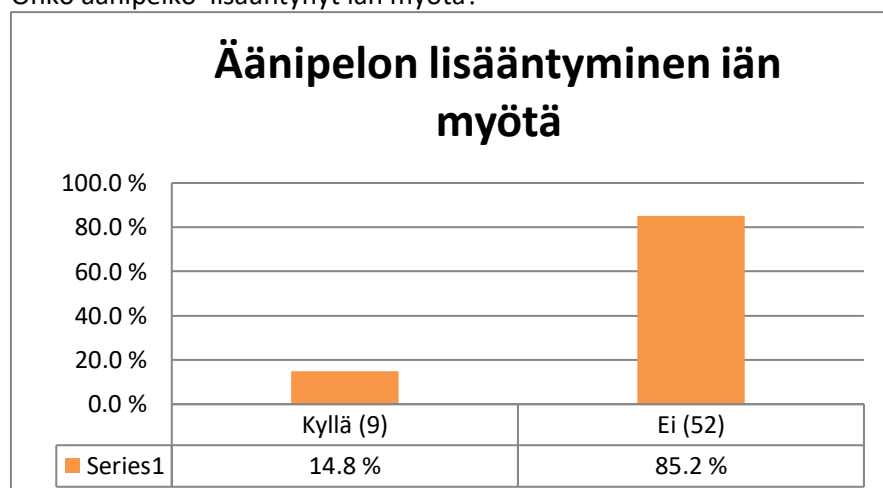
Ilotulitus

Jokin muu ääni mihin koirasi reagoi?

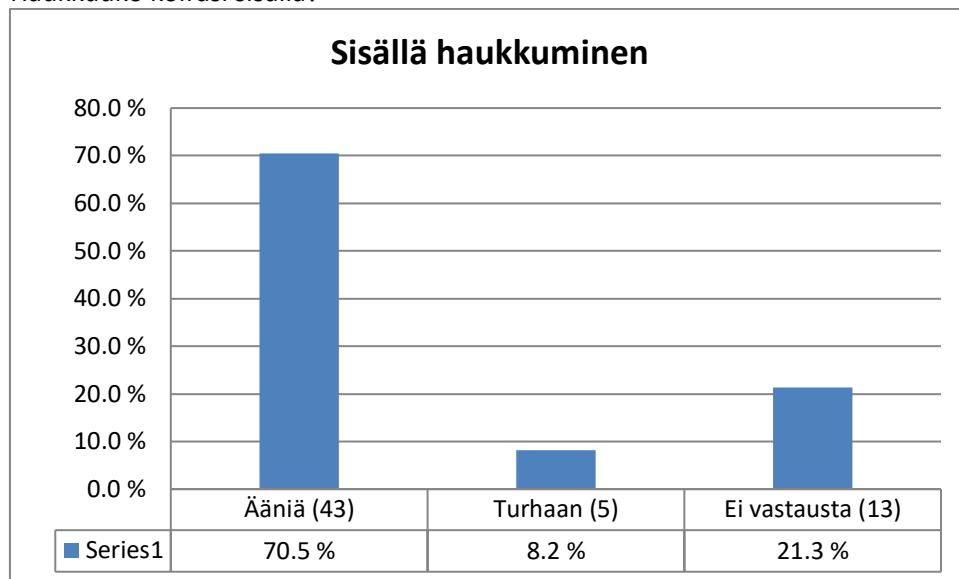
Jotkut reagoivat niinkin tavallisiin ääniin kuten aivastus ja hikka. Ovikello herättää sikeästikin nukkuvan aussin. Hälytysajoneuvot, erilaiset piippaukset, takkatulen rätinä ja katolta putoava lumi ovat asioita joihin reagoidaan, kuten myös palohälyttimen ääni. Pölynimuriin reagoitiin myös.

Onko äänipelko lisääntynyt iän myötä?

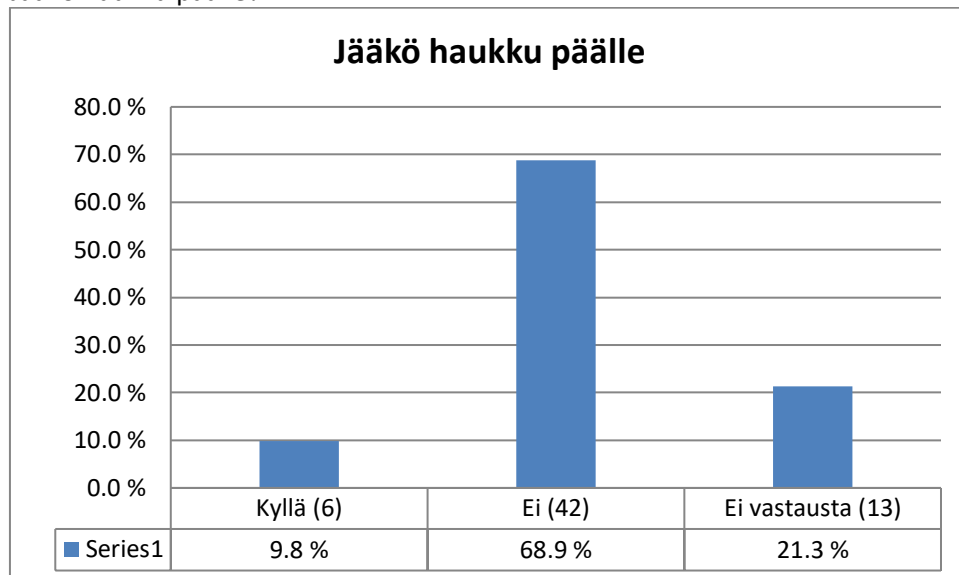

HAUKKUMINEN

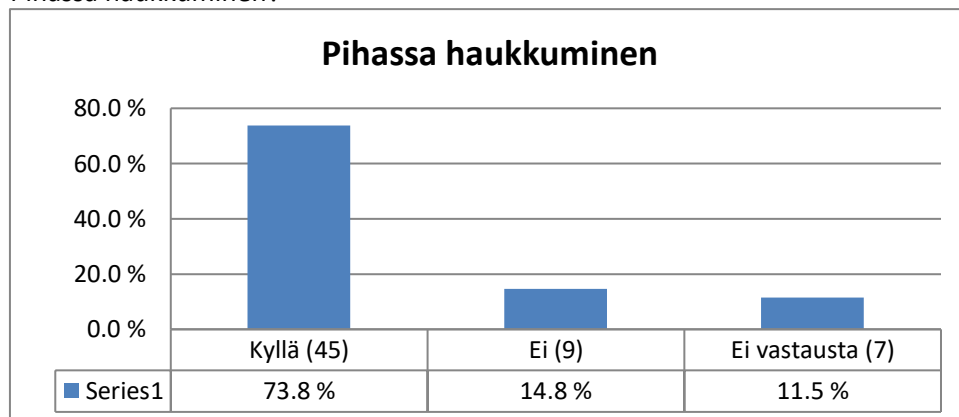
Haukuuko koirasi sisällä?

Jääkö haukku päälle?

Pihassa haukkuminen?

Vastausten mukaan pihassa haukutaan ohikulkijoita, pihaantulijoita, ajoneuvoja ja lintuja.

Metsäriistan äänet ja niiden hajut aiheuttavat myös haukkumista. Iltaisin pimeässä on mukava keskustella naapurikoirien kanssa.

IKÄÄNTYMINEN

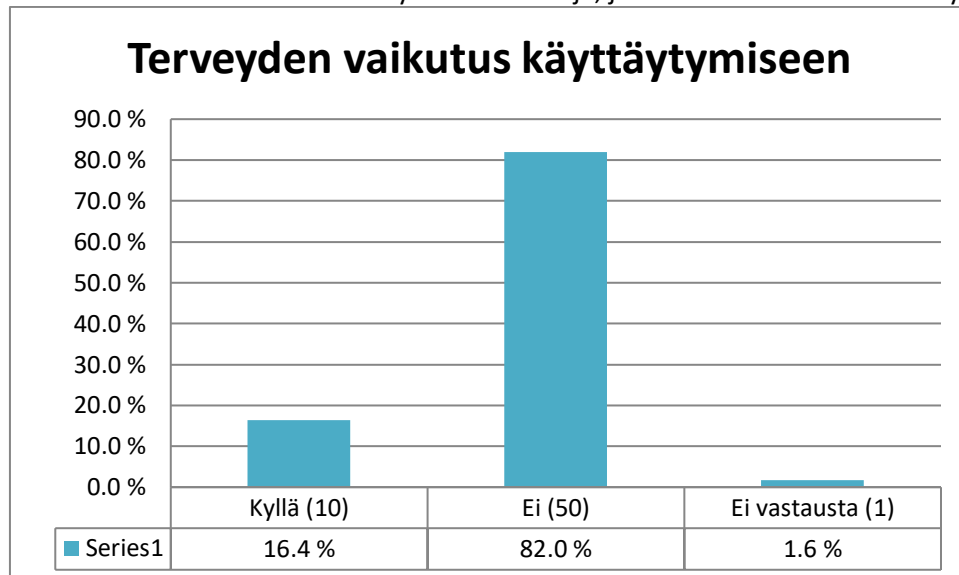
Oletko havainnut koirallasi ikääntymiseen liittyvää käytöksen muutosta?

Ikääntyneet aussit nukkuvat enemmän ja joillakin lisääntyy ruokahalu.. Johtajuuden tavoittelu laumassa aiheuttaa joskus epäsopua laumassa. Näkö- ja kuuloaistin heikentyminen aiheuttaa käytöksen muutoksia. Erilaiset pelkotilat ja omapäisyys ovat lisääntyneet vanhemmiten. Joku on jopa aikuistunut vanhemmiten ja toinen on alkanut pysyä kotona paremmin.

TERVEYS

Oletko havainnut koirallasi terveydellisiä seikkoja, jotka voivat vaikuttaa sen käyttäytymiseen?

Vanhemmilla ausseilla erilaiset kiputilat ja sairaudet vaikuttavat sen käyttäytymiseen. Vastauksissa mainittiin nivelrikko, diabetes, epilepsia, kilpirauhasen vajaatoiminta. Kuulon heikkeneminen tekee koiran läheisriippuvaksi.

Sterilointi mainittiin myös syyksi käyttäytymisen muutokseen. Erittäin paha allerginen kutinakausi stressasi. Tappelun jälkeen lisääntynyt pelokkuus koettiin ongelmaksi.